

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlőnye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Célkitűzés.

1.

Küzdelmes és sok tekintetben szomorú emlékü múlt esztendő után ködös bizonytalanságban rejtőzködő ujesztendő előtt célkitűzésről beszélni nehéz, sőt vakmerő feladat. Ki tud bepillantani a jövőbe, mikor máskor sem hatolhat bele a szemünk? Ki képes most feladatokat vállalni, vagy éppen másokra róni, mikor új, soha sem sejtett akadályok tornyosulnak elébe? Ki akar új küzdelmeket vállalni, mikor a régiekbe naponként belefáradunk? Már pedig bizonyos, hogy küzdelem nélkül célokat elérni, feladatokat megvalósítani lehetetlen. Mindig az volt, de ma százszor az!

És nekünk mégis célokat kell kitűzni, mert cél nélkül az élet értéktelen. Feladatokat kell vállalni, mert csak azok ráznak fel és mentenek meg a halált jelentő és hozó közönyösségtől. A nagy cél: Isten országának terjesztése mellett és azon belül új, meg új célokat kell meglátnunk, miket nem mi, hanem maga Isten jelöl ki számunkra. Hogy megfelelünk-e rendeltetésünknek és betöltjük-e hivatásunkat, attól függ, hogy felismerjük-e és vállaljuk-e. Ha igen, akkor Isten felhasznál bennünket eszközül tervei véghezvitelére és boldogok vagyunk, ha felhasznál, de ha nem, akkor haszontalan számként eldob bennünket.

Kiséreljük meg tehát most az esztendő elején bepillantani a jövőbe és meglátni: mire hív el most közelebről az Ur.

Mindenekelőtt arra, hogy szívvel-lélekkel, minden erőnkkel azok legyünk, akiknek bennünket elválasztott. A lelkipásztor legyen lelkipásztor, a tanító legyen tanító. Tartsa hivatásának a pályáját és Isten rendelkezésének a hivatását.

A lelkipásztor elsősorban igehirdető legyen. Prédikátor, ahogy eleinket s ők is magukat nevezték. Sohase felejtjük el, hogy a mi egyházunk az ige egyháza s éppen ezért igehirdető egyház, de gyönyörűséges és nagy felelősséggel járó munkáját reánk bízta az Ur.

Prédikálásunk legyen mindig a legelső és legfontosabb munkánk, melyre legnagyobb lelkiismeretességgel, valósággal tusakodva készülünk, hogy hű tolmácsai lehessünk Isten üzenetének. Kitárt szívvel igyekezzünk meghallani ezt az üzenetet és kereső lélekkel megtalálni, hogy ma minek a tolmácsolására hiv minket az Isten. Jaj nekünk, ha robot lesz rajtunk és teher a lelkünkön az isteni parancs és nem tudunk Sámuellel válaszolni: szólj, mert jól hallja a te szolgád. Azért először azt kell meghallanunk, hogy nekünk mit mond az igében és bennünk mit akar végbevinni Isten. Lehet, hogy tulzott Barth theológiájának megállapítása: az igehirdetés vakmerőség, de mélységes igazságot foglal magában. Azt, hogy senki se vegye könnyelmű játéknak, mesterkedésnek, hatás keresésnek, sikervadászatnak, hanem szent komolysággal csak annak, minek lennie kell: igehirdetésnek, Isten szava továbbadásának.

Ha nem annak vesszük, először maga Isten ítél meg bennünket, mint hűtlen sáfárokat, de megítél a saját szolgálatunk is, mikor nekünk magunknak kell vádló lélekkel megállapítanunk, hogy hamis volt a hangunk és keserű kudarcként kell elkönyvelnünk, hogy hatástalanul pattogtak vissza hiveink szivéről szavaink, mert csak a mi szavaink voltak és nem Isten igéje.

A tanító legyen igazi tanító, ki nemcsak ismereteket ad, hanem önmagát adja minden órán tanítványainak. Tehát ne csak tanító legyen, a szó egyszerű értelmében, hanem nevelő. Ne csak az értelmet művelje a tudásszaporítás által, hanem a lelket, a jellemet a lelke, a jelleme által. Soha se volt ez fontosabb, mint ma. Ma veszedelemben van a gyermeki lélek és a megsziporodott kísértések özöne torzítja, gyilkolja az emberi jellemet. — A tanító szüntelen érezze, hogy nem az iskola munkása, hanem az egyházé. A tanítóknak Kálvin doktorainak kell lenni, kik az egyház szolgálói voltak, épügy, mint a pásztorok, presbyterek és diakonusok. Ennek a tudata egyidőben nagyon meggyengült, az érzése pedig, melynek a tanító munkáját iskolában és iskolán kívül is irányítani kellene, szinte teljesen kihalt. Attól kezdve, mikor az államsegélynek csaknem százszázalékra emelkedésével az anyagi szálak szakadozni kezdtek, lassankint elszakadtak a lelki szálak is. Az utolsó évtizedben nagyot javult a helyzet, de nem annyira, hogy ne lehetne és ne kellene még jobba, ideálisabbá tenni.

A tanító testvérek érezzenek együtt anyaszentegyházunkkal és saját gyülekezetükkel nem a bérét szolgáló munkás, hanem az apai házban munkálkodó fiu érzésével. Csak így lesznek képesek résztvenni feladatainak megvalósításában és csak így lesznek képesek másokat, a tanítványok seregeit is az egyház munkás gyermekeivé nevelni.

A lelkipásztor és tanító mellett az esztendő kezdetén és az egész esztendőben ott szeretnénk látni a világi vezető testvéreket: főgondnokainkat, gondnokainkat, presbitereinket és mindazokat, kiket a bizalom valahol az élre állított s őszintén meg kell mondanunk, hogy számban és lélekben teljesebben, mint eddig. Sőt itt-ott anyagiakban is. Mert szomorú, hogy ezt sok helyen nem látjuk. Nem az áldozatkészségnek sokakban megcsappanására gondolok, hanem a köteles teherhordozás alól huzódozókra, az egyházi adónak késedelmes, vagy csak morzsákban megfizetésére s az éveken át gyűjtött és halmozódott nagy hátralékokra. Hogy sok egyházban évről-évre nagy összegű az adóhátrálék, annak egyik főoka az, hogy azok nem járnak jó példával elől, kiknek címe, rangja, vagyona és épen az egyházban viselt tisztsége megkívánná, hogy ebben is az elsők legyenek. Azért, mert mikor év végén elkészítik számadásaitkat és rendezik fizetetlen számláikat, az egyházé rendezetlen marad és nem egyszer így marad a következő esztendőben is. Ezekben az esetekben nemcsak az elmaradt összeg a veszteség, hanem sokkal nagyobb a példa, melyet hamar meglátnak és gyorsan követnek. Hiába beszélünk és beszélnek aztán egyházépítésről, iskoláink fenntartásáról s azokhoz utolsó lehelletünkig való ragaszkodásról, ha ezt tettekben, sőt áldozatokban is nem bizonyítjuk.

Pedig ebben az esztendőben is csak ezek lehetnek a főcéljaink, melyeknek természetes következményei gyanánt állanak elő a többiek.

Egyházépítés, iskolafenntartás! A református lelkiélet ápolása és a kultúra fejlesztése. Bennünket, népünket ezek neveltek, ezek tartottak meg eddig, ezek fognak megtartani ezután is. Nekünk e kettőhöz nemcsak ragaszkodni, ezeket nemcsak megtartani, hanem védeni és fejleszteni kötelességünk. Ez legyen tehát örömmel vállalt és hiven teljesített kötelességünk az ujesztendőben.

Debreczeni István.

A presbiterek legszükségesebb segédeszközökkel való ellátását határozta el a máramaros-ugocsai egyházmegye. Öt év alatt felszereli mindazokkal a legszükségesebb könyvekkel, melyek nélkül egy református presbiter se tudja, miért református és miért presbiter. A következő könyveket küldi meg: 1934-ben A presbiterség az őskeresztyénségben, Kálvin korában és ma. 1935-ben Bevezetés a bibliába. 1936-ban a Heidelbergi káté. 1937-ben A magyar ref. egyház története. 1938-ban Egyházunk szervezete és főbb törvényei. Ezeket az espere; minden presbiternek megküldi olcsó árért, akik bizonyára szívesen megfizetik azt.

A szeretet és jóság fizikája.

A tudomány mértföldes csizmákkal halad különösen az anyag, az atom, a sugárzó energia és a kozmikus sugarak terén, melyhez az adatokat tizezer méteren felül, a stratoszférában keresi. Az atomrombolás kimutatta azt a hihetetlen erőt és sugárzó energiát, mely egyetlen atomban feltalálható. Azt is megállapították, hogy a sugárzó energia más, néha nagy messzeségben lévő anyagba tud erőt átadni s a sugárzó energia az anyag atomjait továbbsugárzásra az u. n. másodsugárzásra bírja, mely meleget és fényt lövel ki. A hit is ilyen erő és sugárzó energia s ezért annak törvényei alatt áll. Ahogy nincsen energia és mozgás nélkül élet úgy hit nélkül sincs. Már az ősembernek is volt bizonyíthatóan hite. A hit elvezérel az igaz, mély vallásossághoz, mely csakis önmagunkban, bent a lélekben élhet. A templomot hitünknek tulajdonképpen saját lelkünkben építjük fel, mint a költő mondja: szent egyház keblem belseje. Legyen a hit bármilyen, azzal élünk vagy bukunk. Az igazi, benső vallásosság nem ismer mást, mint szeretetet, jóságot és igazságot. Minden, az élet, maga a világ is mozgás. A természetben nincs nyugalom. Ami nekünk nyugodtnak tűnik fel, az is csupán az atomok számunkra nem érzékelhető forrongása. A szeretet, a jóság is mozgás. Ha látszólag szelid békében lakozik is lelkünkben, mégis hevíti, magasrendű öntudatra ébreszti, boldog, erős önérzettel tölti el, a félelmet, a halálgyötrelmet elüzi és előbb-utóbb a sugárzó energia törvénye alapján kilöveli atomjait és áradó energiává, mozgássá alakul. A szeretet átragad egyénről egyénre sokszor a tömegre is. Milyen hasonló a rádiumhoz: nem veszit energiájából. Bár sokszor eltűnik a megfigyelés elől, sokszor átalakul, de a kisugárzó lélek még győztesebben, érzésben, öntudatban gazdagabban kerül ki ebből. Mint minden mozgás, úgy a szeretet és jóság is utjában akadályokba ütközik s itt vagy irányt változtat vagy átalakul vagy a gátló anyagban felhalmozódik. Az anyagban rejlő erő, mint maga az anyag is örök, el nem pusztulhat, tehát öröktől fogva való. Ilyen az emberi test és lélek is. Eredettől fogva benne rejlik a szeretet és a jóság. Ha a szeretetlenség és rosszaságot elemzés alá vesszük megállapíthatjuk, hogy rosszul ható, téves irányba jutott, akadályba ütközés alatt helytelenül felhasznált energia. A helytelenül vezetett és rosszul felhasznált villanyáram is gyújt, rombol és öl, mint a gonoszság. A mély, igaz vallásosság főlényege az erők kiegyensúlyozása, gazdaságos, okos felhasználása a lélek legnemesebb erőinek. Hagyjátok megtelni lelketeket e szent energiákkal és elhárítva az akadályokat, engedjétek

kisugárzani a szeretetet és jóságot, mely melegséget hint az életre boldogságot e földre.

Mennyi szeretet és jóság változik át károsan e világban. Mindennapi példa, hogyan változik át szempillantás alatt a szeretet gyűlöletté, a jóság rosszaságra vagy bosszura. Itt a sugárzó energia áthatolhatatlan akadályba ütközött vagy ellenható erővel találkozott össze. Az elemzés itt is kimutathatja, hogy a gyűlölet és bosszu alapján szeretet és jóság volt s a természeti törvények szerint vissza változtatható ismét a jóra. Ezért monjda Jézus: aki téged kövel dob meg, hajtsd vissza kenyérrel, vagyis változtasd vissza a rosszul ható sugárzó energiát helyes rezgésű, áldásthozó mozgássá.

Életünk lényege energianyerés, sugárzát, energia megőrzés és annak pótlása. A vallási élet is ennek jegyében folyik le. Gyűjts te magadnak lelki kincseket! Felépített lelki templomodban ragyognak e kincsek, sugározd ki fényét, jótékony sugarait s életed nemcsak boldog lesz, hanem a boldogságot, mint tündérkertet teremti meg körülötted.

Az élet ezer akadályt állít felénk. Lelki energiánk ez akadályokon vagy áthatol vagy felörlődik vagy elváltozik. A vallás ezt úgy fejezi ki: elvesztünk, kishitűekké vagy hitetlenekké leszünk vagy elromlunk. A szeretetei és jóságot is ezerszer teszi próbára az élet s aki a kemény próbákat úgy akarja elkerülni, hogy a szeretetet, a jóságot eldobja magától, megfosztja lelkét a sugárzó energia kincseitől, melyek nélkül nincsen lelki élet s ennek híján testi élete is a szenvedések és szenvedélyek martaléka lesz.

Az ateizmus és sport újból fellendült korában élünk. Erőt halmozunk fel és sugárzunk ki testünkéből. A test felszabadult a középkori sötét odukból és teljesen alárendelt szerepéből. Fedetlen testünkre engedhetjük az élet áldó sugarait, a levegőt, a napfényt s újból visszahelyeztük elsanyargatott testünket a természet napos, szellős csarnokaiba. A li asugarakban fürdő, szellő simogatta testből kinevet a lélek. Azonban aki csupán testét edzi meg, abból csak nyers erő áramlik ki. Mennyi akadálnak viszi az ilyen testet vad ereje! A lélek edzése a kiművelés. A helyesen adagolt és kisugárzott energia segíti át testünket az élet állította akadályokon. Vigyázz legfőbb energiádra, a szeretetre és a jóságra. Csak az az igazi szeretet, mely nem számít viszont szeretetre és csak az az igazi jóság, mely nem vár hálát, sem elismerést. Ez az élet legfontosabb szabálya, mert így sem rosszaság, sem bosszu nem állhat elő a lélekben, mint romboló energia. A szeretet és jóság mindenki életében meghozza és meghozta jótékony gyümölcsseit, néha azonnal, olykor hosszú évek múltán, sőt sokszor csak a siron tul, ráhintve sugarát

az utódokra. A mai élet súlyos akadályai között erősítsd és tartsd frissen testedet, halmozd fel lelkedben a jóság és szeretet szent energiát, nyisd ki szived kapuit, hogy áradjon ki rajta a szeretet és jóság s meleg fénye ragyogja be boldogsággal a magad, családod, felebarátaid és utódaid életét.

Ineu (Borosjenő)

Dr Balogh Ernő.

Szombati Szabó István

verskötetere hirdettünk előfizetési felhívást előbbi számunkban. A kiadó »Emir« minden egyes lelkészi hivatal címére megküldte a két egyházkerület püspökének szózatát, akik különböző szempontokból, de egybeolvadó melegséggel ajánlották lelkésztársaik figyelmébe ezt a vállalkozást. Emléket akartunk állítani a férfikora javában elhunyt költőnek, nem kőkoloncot a budapesti temető sirjára, hanem éltető, támogató segélyt az ittmaradt árvák gondos, atyjuk nevéhez méltó nevelésére. A kiadó a maga rendes vevőkörétől származó összes tiszta jövedelmét felajánlotta a családnak. Iratterjesztésünk vállalkozott a további gyűjtésre s az ebből befolyó jövedelem teljes egészében a családé lett volna.

Csak lett volna, mert ha eddig nem tudtuk, mi az a vox clamantis in deserto, most megtanulhattuk, Máig (dec. 29.) 21 drb. megrendelés érkezett be több mint 600 lelkészi hivataltól!

Iratterjesztésünk nem akart e szégyenletes eredménnyel elszámolni a kiadóval a kitűzött határidőben s ezért az iratterjesztés előadója közbenjárt arra nézve, hogy a megrendelés határidejét január 20-ig tolja ki. Ezentul a munka megindítását halasztani nem lehet, tekintettel a kiadónak saját közönségével vállalt kötelezettségére.

Ismételten kéri tehát Iratterjesztésünk a lelkészi hivatalokat, hogy megrendeléseiket ezen határideig a Püspöki hivatalba okvetlenül juttassák el.

Az eddigi felszólításokból, mint magától érthető dolog, kimaradt az a közlés, hogy a Szombati Szabó István verskötet a kongrua terhére is megrendelhető s az ilyen megrendelés készpénzrendelésnek számít.

Kétszáz éves a tiszáninneri egyházkerület. A tiszáninneri egyházkerület ebben az évben lesz 200 esztendő. A nevezetes jubileum megünneplésére lelkesen készülnek. Amennyiben az ORLE és a Presbiteri Szövetség

gyűléseiket Sárospatakon tartják meg, akkor a jubiláris ünnepet ezekhez a nagy napokhoz kapcsolják. A kerület történetének megírásával dr Marton János theol. tanárt bízták meg.

KÜLFÖLD

Brazíliai magyar reformátusok.

Irla APOSTOL JÁNOS, az Egyetemes Konvent által kiküldött lelkipásztor.

Délamerika legmagasabb felhőkarcolójának árnyékában. Sao Paoloban, Braziliában, van Délamerika legmagassabb épülete, a sok-sok emeletes Martinelli palota. Ugy áll az Avenida Sao Joao elején — a város központján — mintha szembe akarna szállani a Magosságbelivel s a sietőmunka és törtető tülekedés által gyors fejlődésben elbűszkülő újvilág dacos önerejében bizását fitogtatná az Ur felé. Az öt-hat emeletes házacska csak félénken mernek felnézni a hatalmas felhőkarcoló óriásra. Az egyik közeli épület egy szép kis szobájában buzgó szivek mégis magasabbra látnak, mint a felhőkarcoló csúcsa. Itt székel a brazíliai magyar református keresztyén egyház. Felhők felett a magosságban, az Isten trónusánál itt találkozott 1932. végén egy kis egyházszerző bizottság a lelkipásztor vezetésével. A bizottságot később óhazai rendszerű presbitérium váltotta fel.

Az egyházszerzők felhasználták azokat a nyomokat is, melyeket buzgó szivek szeretete járt ki, mikor a Braziliában alvó hiveinket ébresztgették. Sok segítséget jelentett egy-egy óhazából a lelkipásztornak adott jó tanács, vagy utalás — mint amilyen egy bácskai lelkész kivándorlókat közlő jegyzéke. — Isten azonban csodálatos módon vezet s végig járatta a lelkipásztorral Északamerika nagy városait s bennök a kis magyar gyülekezeteket és Kanada hófödte hegyeit és végtelen sikseit, a nagyvilágban szétszórt magyarok nyomait, mielőtt Braziliába vezette, hogy alkalmassá tegye a szent munkára.

Az egyházszerzés helyes alapon indult el s jó irányban haladt. Azokat toborozta, kik az egyházat azért akarják, mert Krisztus anyaszentegyháza és az óhaza ősi hitéhez komoly vallásossággal ragaszkodni szeretnek. Nem egy új egyesülést akartak az egyházszerzők, hisz sok nemescélú egyesület van Braziliában is, hanem egyesült erővel az Isten szolgálatát. Már 1932 karácsonyán meglátzott, hogy jó nyomon halad a munka. Az egész brazíliai magyarság kezdett felfigyelni a református keresztyén egyház munkálkodására, mikor sok szegény gyermeket fölruházott és szegény elhagyatott szivekbe vigasztalást, bátorítást juttatott, mikor nyilván hirdette, hogy Isten a bűnös embert magához vonzza. Megváltót küldött érte.

Szépen fejlődött a munka s a minden vasárnap tartott központi istentisztelet résztvevői átlag százra szaporodtak, de már 1933.

karácsonyán közel ezren vettek részt az istentiszteleteken. A magyarság az ünnepekre, melyeket többször rendez az egyház, felekezeti különbség nélkül hatalmas sereggel vonul fel.

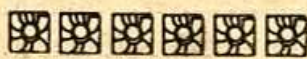
Villa Anastacio. A nagy, milliós város központján kezdett szervező munka gyors egymásután kitermelte a vasárnapi iskolát; biblia-órákat, gyülekezeti énekkart s a lelkipásztornak hűséges segítőitársai támadtak e munkaágakban. A lelkipásztor szorgalmasan látogatta a hiveket, de nemcsak a város központjában, hanem a távoleső periferiákon is.

A központtól mintegy órajársnyira fekszik az a telep, ahol legtöbben vannak a magyarok. Villa Anastacio. Nemcsak a város központján, hanem itt is van rendszeres istentisztelet. Vallásos estét, vallásoktatást azonban minden közelfelvonó helyen kezdettől fogva tart az egyház. Látogatta Ypirangát, Villa Ipojucat, Ponpeiat, Villa Mariat s a többi elővárosát Sao Paolonak, ahol magyar szótól hangos az utca.

Legnagyobb elismerés. Magyar ember nem szívesen ad kényszerűségből, de amit jónak tart, arra szívesen hoz önkéntes áldozatot. Az egyház szertejárt áldásos igehirdető munkájával s a hivek áldozatkészsége és szeretete a beszédes elismerés és felelet a hűséges forgolódásra. Rendszeres havonkénti adakozás az, amivel a hivek hozzájárultak az egyház anyagi terheinek hordozásához, Legalább havi 15 Lei-nek megfelelő összeg, amit minden rendes felnőtt egyháztagnak ad az anyaszentegyház munká'ára. Sokan erejük feletti áldozatokkal segítették elő a munka folytatását. Sajnos azonban még csak kis sereg szerveződött egybe a sok szétszórt hittestvér közül.

Európa nagyságu szórvány. Közel Európa nagyságu területen van szétszórva a Braziliában élő mintegy nyolcvanezer magyar. A református egyház legnagyobb szórványa ez. Legalább 20—30,000 református testvérünk van kinn. Egy-egy tanyán, sokszor száz, sőt ezer kilométerekre egymástól 1—2 család él elszakadva faj és hittestvéri kapcsolattól. Lelkipásztori utak, vallásos könyvek az, amivel eléri egy részét az egyház. Minden megadott címre az egyházi munkáról pontos beszámoló is megy, melyben anyagi elszámolás is van.

(Folyt. köv.)

HIREK

Régi irások. Egy osztrák tanár egy egyiptomi kereskedőtől kilenc nagyobb és öt kisebb papirustöredéket vett meg Máté evangéliumából. Ezek az eddig ismert legrégebbi kéziratok az első századból valók.

A jugoszláv hatóságok által kiutasított magyarok közt van Kovácsy Sándor szabadkai lelkész is. Családjával együtt a Filadelfia Diakonissz egyesület Bethesda-kórházában kapott egyelőre tartózkodást.

Társszerkesztők: Arday Aladár,
Bokor Sándor, Tóth Zsigmond.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Az újesztendőben Isten gazdag áldását kérjük munkatársainkra és olvasóinkra.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

6864—1934-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Az oktatásügyi minisztérium 227.592—1934. sz. rendeletével a kisebbségi tanerők 1935 jan. 9—15. közé kitűzött román nyelvvizsgáját 1935 május 6-ra halasztotta el. Oradea, 1934 december 31. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, püspök.

5707—1934-I. KÖRRENDELET. *Valamennyi nt. kebelbeli lelkeszi hivatalnak.* Szigorú mihez tartás végett közlöm szó szerint az alábbiakban a kultuszminiszter urnak e hó 19-ről 199.676—19 628. sz. a. kelt és hozzám intézett következő levelét: »Püspök úr! A kultuszok szabályozására vonatkozó törvény 40. cikke értelmében az egyházi szervek és az állami hatóságok levelezéseinek román nyelven kell történniök, A bélyegző szövege kiegészítő részét képezi az aktának és ennek következtében a levelezésnek is. Miért is van szerencsém felkérni, méltóztassék intézkedni, hogy valamennyi alárendelt egyházi hivatal bélyegzői kötelező módon román szövegűek legyenek, a hely elnevezése pedig úgy a bélyegzőkön, mint minden aktán csak egyetlen-egy legyen: és pedig a helységnek hivatalos neve. Máskülönben az akták semmiséknek tekintetnek. Aláírások«. Oradea, 1934 december 28. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, püspök.

6541—1934. sz. Közigazgatási. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. lelkeszi hivatalnak.* A kultuszminiszter ur e hó 12-én 202.775—19.767—1934. sz. alatt kiadott rendelkezésével megküldte hivatalomhoz a nemzetvédelmi minisztérium hozzáintézett 202.775—1934. sz. átiratát a hadköteles kort még el nem ért ifjak előzetes katonai kiképzésével kapcsolatban. A nemzetvédelem, — mint az átirat mondja, — számít ebben a munkában az egyházak lelkeszeinek a közreműködésére is: a vallásos és honpolgári nevelésről való konferenciákon, kulturális gyűléseken és istentiszteletek tartásában. Felhívom tehát a Lelkesztársakat, hogy mindenütt, ahol ilyen előzetes kiképző keretek alakulnak, az azokkal járó lelkeszi közreműködésüket készségesen ajánlják meg és nyujtsák. Így például a nemzetvédelmi minisztérium Felügyelősége feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a kiképzés üléseinek a kezdetén vagy a végén istentisztelet is tartassék — prédikációval: a vallásos nevelésről. Oradea, 1934 december 31. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

6516—1934-I. sz. Közigazgatási: KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. lelkészi hivatalnak.* A tüdővész és rák leküzdésére alakult országos bizottságok, mint külön jogi személyek, együttes kéressel fordultak a kultuszminisztériumhoz avégből, hogy e két szörnyű betegség elleni küzdelemben teljes erkölcsi támogatással legyen segítségükre. A kultuszminisztérium természetesen országunk egyházaihoz fordult s e hó 11-én 188329—18683. sz. alatt kiadott körrendeletében azok fejeit és hivatalosait kéri a tüdővész és rák elleni akció támogatására.

Maga a küzdelem két fronton folyik. Egyik az orvostudományi, másik a társadalmi. Az orvostudományi akció a laboratóriumok csendes, kutató munkája a gyilkoló baktériumok és bacillusok körül eszméjatt, azok ártalmatlanná tétele végett. Ehhez is pénz kell. A másik a társadalmi akció, annak kioktatása, a szegény betegek ingyenes gyógykezelése céljából. Ehhez még több pénz kellene.

Az állam mindent nem tud egymaga megteremteni. A maga gépezetszemeivel és gépezetkezeivel nem is láthat be s nem is érhet el az emberi nyomoruságok fészkeibe, egészségtelen lakások, pincék, ódvak p nészes zugaiba, rohadt szalmazsákjaiba, ahol és amelyeken a tüdővészesek, gyógyíthatatlan rákbetegek szinte egész légiója vonaglik halálos gyötrelemben, elhagyatottságban és mindennek minden szomorúságában. Az embertestvéri szeretet szemében azonban mindezt látja, keze elér oda s akiket nem lát, azokat — mert tudja, hogy vannak, — elmegy és fölkeresi. E szamaritánus munkában kíván segítségünkre lenni a rák- és tüdővész ellenes akciók országos bizottsága avval, hogy kétfajta bélyeget hoz forgalomba. Egyiken ez a szó: »Anticanceros« (magyarul: rákellenes), a másik fajta bélyegen pedig ez a szó: »Antituberculosis« (tüdővészellenes). Mindakét jótékonyági bélyeg forgalomba hozatalát engedélyezte úgy a pénzügyminisztérium, mint a munkaügyi, egészségügyi és népjóléti minisztérium és pedig előbbi ez évi március 30-án kiadott 405373. sz. rendeletével, az utóbbi pedig ez évi 131306. és 53061. sz. rendeleteivel.

A cél az, *hogy ezek a bélyegek minél nagyobb számban fogyjanak.* Az ér.ük befolyó pénz a tüdővész- és a rákellenes bizottságok nemes és ideális munkájának a támogatására fordítatik. Kérem a Lelkésztársakat, méltóztassanak legközelebbi alkalommal a szószékből felhívni gyülekezetük tagjait ezeknek a bélyegakcióknak a lelkes fölkarolására. Nem tudom, milyen áruak lesznek ezek a bélyegek. Gondolom, nem jelentenek számottevő összeget így egyenkint, de együttvéve millió meg millió példányban elkelve, annál többet. Ezeket a bélyegeket használjuk, fogyasszuk, ragasszuk fel levelei kre, hivatalos aktáinkra, kérvényeinkre. Evvel nemcsak a köteles testvéri áldozatból vesszük ki részünket, hanem magának a gyönyörű munkának ugyanakkor és minden darab bélyeggel propagandát is csinálunk. Kérem tehát a nt. Lelkésztársakat és azokon keresztül a református magyar atyámfiait, hogy azoknak a munkáját, akik majd ezeknek a bélyegeknak a terjesztése céljából körükben megjelennek, megértő lélekkel könnyítsék és támogassák. Oradea, 1934 december 28. Atyafiságos szeretettel; Sulyok István, s. k., püspök.

6713—1934. sz. **KÖRRENDELET.** *Valamennyi Iskolaszéknek.* A Legea Inv. Primar (az állami elemi oktatási törvény) az 1934 július 8-ig terjedő módosításokkal, új számozással megjelent. Kapható tanszerraktárunkban leu 50, plus 5 leu költség ellenében.

6779—1934-I. sz. **Pályázat** a nagybányai egyházmegyében fekvő lázári-i egyházközség lelkészi állására. Fizetés: 1. Lakás, melléképületek és kert hasznélvezete. 2. 45 hold (1100 négyszögöl) szántóföld egy tagban. 3. Az egyház tagjaitól 12 osztályba sorozva, ezidőszerint mintegy 25 köből buza és 7 köből tengeri. 4. A cinterem fele és az új temető használata. 5. 6 öl kemény tűzifa beszállítva. 6. Stóla egyházkerületi megállapítás szerint. 7. Államsegély, melyért az egyház nem szavatol. A földek minden adóját az egyház fizeti. A pályázni kívánók kérvényeiket lelkészi oklevelökkel és esperesük által a pályázati hirdetés közzélése után láttamozott szolgálati bizonyítványukkal felszerelve a pályázat megjelenésétől számított 3 hétre Széll György espereshez Orasul-Nou, jud. Satu-Mare küldjék be. A megválasztott lelkész állását 1935. évi április 1-én köteles elfoglalni. Oradea, 1934 december 28. Sulyok István, püspök.

6734—1934-I. sz. **Pályázat** a nagyszalontai egyházmegyébe kebelezett tenkei ref. egyház rendes lelkészi állására. *J a v a d a l o m* az 1909 március 27-én kelt felsőbb egyházhatalóságilag megerősített díjlevél szerint: 1. 21 kat. hold 294 négyszögöl szántóföld, melyet a lelkész munkáltat és adóját fizeti. 2. 2 hold vasut által kisajátított föld megváltási tőkéje után járó kamat 53 kor. 97 fillér. (E tételről megjegyeztetik, hogy a megváltási tőke devalválódott, tehát jövedelmet nem hajt, 3. 40 köből kétszeres buza az egyház régi nagy vékájával mérve az egyház magtárából. 4. 40 köből szemes tengeri, szintén az egyház régi nagy vékájával mérve az egyház magtárából. (Mindkét termény mennyisége literekben kifejezve: 5440—5440 liter.) 5. Kettőezer részlet széna (egy részlet 12 régi font, a lelkész udvarára beszállítva, 13,440 kgr., értéke 537 kor. 60 fillér). 6. Egszáznegyven korona készpénz. 7. Tizenkettő korona lelkészi irodai általy. 8. Tizenöt bécsiöl kemény hasáb tűzifa a lelkész udvarára beszállítva, értéke 418 kor. 50 fillér. 9. Nyolc legelőilletőség. 10. Stóla az egyházkerület rendelete szerint. 11. Lakás: négy szoba, konyha, kamara, pince magtárral, melléképületekkel, kerttel. 12. Államsegély, melyért az egyház nem szavatol. 13. 10 kat. hold 906 négyszögöl agrárföld, melyért egyházközség nem szavatol, amelyet lelkész munkáltat és adóját is fizeti. *M e g j e g y z é s:* a presbyterium az egyház változott anyagi helyzetére tekintettel igazolt tények alapján az egyházmegyei közgyűléstől díjlevél mérséklést óhajt kérni, melynek e tárgyban való döntése úgy az egyházközségre, mint a megválasztott lelkészre kötelező erővel bír. *K ö t e l e s s é g:* a tenkei egyházközségben s a hozzátartozó szórványokban az egyházi törvényben előirt összes lelkészi teendők végzése. Az állás a választás megerősítése után azonnal elfoglalandó. Pályázati kérvények a hirdetés közzétételétől számított három héten belül oklevéllel s szolgálati bizonyítvánnyal felszerelve Arday Aladár espereshez Salonta—Nagyszalonta, jud. Bihor küldendők. Oradea—Nagyvárad, 1934 december hó. Sulyok István, püspök.

M st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak

Oradea—Nagyvárad
Calea Victoriei (Kolozsvári u.) 61.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934.
sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Aurel Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési [elbocsátó] bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
Iratérjesztésében állandóan kaphatók:

**nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként 100 lei áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVACS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Célkitűzés.

II.

Iskoláink mellett gondoskodni kell egyházközségeink és egyházkerületünk másnemű intézményeinek és intézményes munkáinak megteremtéséről, illetve a már meglévők kifejlesztéséről.

Ezen a ponton lép előtérbe a belmissziói munkálkodás szükségessége és tűnik ki értéke, mert ez lesz a belmissziói munka eredménye.

Ha igaz volt 1848-ban Wichernnek, a belmissziói atyának az egyházakat felrázó megállapítása: »amelyik egyház nem végez belmissziós munkát, menthetetlenül elvész«, ez ma még teljesebben igaz.

De hogy mennyire igaz volt eddig is, azt nagyon drágán kellett megtanulnunk. Miért gyengült meg az egyházak ereje és miért erősödött meg az egyháziatlanság és hitetlenség? Miért hódított a materializmus számtalan alakban egész a kommunizmusig? Miért sajátították ki ezek a legsajátosabb egyházi tevékenységeket és ragadták magukhoz az egyház eszközeit s fegyvereit, melyeket az egyház ellen fordítottak? Miért szakadtak le számosan, sőt tömegek az egyház testéről és miért vannak legalább ugyanannyian, akik még nem váltak ugyan el, de semmi féle lelki kapocs, vagy lelki szükséglet nem fűzi őket már hozzá, csak a megszokás, a tradíció, vagy tisztes konzervatizmus? Mert az egyház semmit se végzett azokból a munkákból, melyeket Wichern a belmisszió névvel jellemlött meg.

A világ, az életviszonyok, az emberi gondolkodás nagyot változott, de az egyház életműködése semmit se változott. Sőt hovatovább csak a templomi istentiszteletben, az emberi élet nagy eseményeinél — születés, házasság, halál — való részvételben és közreműködésben, az iskolák fenntartásában merült ki. De jól tudjuk, hogy az iskolák nagyrésze már csak névleg volt az egyházé, valósággal

az államé lett. Az egyház az emberi életnek többnyire csak ünnepestélyes pontjain volt ott és nem volt ott hétköznapijaiban, vagy éppen súlyosabb körülményeiben. Nem volt ott a hitet erősíteni, a lelket táplálni és nem volt ott főleg a szükségben megtartani és a nyomoruságból felemelni. Így a vallás a templomba, csak az ünnepekre szorult és a mindennapi életet lefoglalták maguknak azok, akik az egyházat nélkülözhetővé, feleslegessé, sőt teherré akarták tenni.

Végre meg kell érteni mindenkinek, hogy az egyháznak nem szabad megelegedni az eddigi életműködéssel. Ha meg akar maradni és a mi egyházunk kálvinista egyház akar maradni, akkor cselekvővé, tevékeny, munkás egyházzá kell lennie! Itt vár nagy feladat a belmisszióra, csak hogy új arccal kell megjelenni, új alakban kell megnyilvánulni.

A belmissziói munkálkodást gyakorlativá kell tenni!

Ez legyen ezen a téren ebben az esztendőben célkitűzésünk. Bőséggel vannak feladatok, melyek úgy a gyülekezetben, mint egyetemes egyházunkban, illetve kerületünkben megvalósításra várnak és már semmi körülmények között sem halaszthatók tovább.

A gyülekezetben legsürgősebb a *szegényügy* rendszeres megoldása. Állítólag vannak olyan gyülekezetek, melyekben erre nincs szükség, mert nincs olyan szegény, akiről hozzátartozói ne gondoskodnának. De nagyon csekély az ilyen boldog gyülekezetek száma és még azokban is áldással jár olykor-olykor megéreztetni az egyház gondoskodó szeretetét. A legtöbb gyülekezetben feltétlenül szükség van a szegényekről való állandó gondoskodásra

A szegényügy rendezetlensége egyházi életünknek valóságos veszedelme. Ezen a ponton támadnak minden oldalról ellenfeleink, ellenségeink és számos rést ütnek sorainkon. Egyfelől a hitetlenség fiai, kik élettetlenségünkre, tehetetlenségünkre és szeretetlenségünkre mutatnak rá és használják fel propaganda eszközül céljaik érdekében, de mindig ellenünk, — másfelől a különböző vallások és egyházak, melyek igen sokszor elvégzik helyettünk szegénygondozó munkánkat, de csak azért, hogy ezáltal lelkeket vásároljanak és tőlünk hódítsanak.

A veszedelem mellett valóságos hiánya gyülekezeti életünknek a szegényügy rendezetlensége, mert csak ezzel lesz teljes gyülekezeti életünk, mint ahogy ezzel volt teljes az öskeresztyénségben is és ezzel lett vonzó, sőt olyan csodálatos gyorsasággal hódító. Azzal, hogy a »gyülekezeti kincsei« a szegények állandó ellátása legfőbb gondoskodásuk tárgyát képezték. Nálunk a gyülekezet kincseiből sárba esettek és sárban hagyottak lettek. Nem értékek többé, hanem

terhek, kiket leráztunk magunkról és szívesen engedjük, hogy más vegye fel a gondjukat. Közben nem vettük észre, hogy egy nagy erőt, az egymás terhét hordozó szeretet erejét kiirtottuk, vagy engedjük kihalni a szivünkben és gyülekezeti életünkben.

A szegényügy rendszeres megoldását, az állandó szegénygondozás megszervezését egyetlenegy gyülekezet sem halogathatja tovább legfőbb érdekeinek, valósággal létezőkének veszélyeztetése nélkül. Ebben lehet és kell gyakorlativá lenni a belmissziói munkálkodásnak. A szegénygondozást egyik-másik, vagy az összes belmissziói alakulat láthatja el legkönnyebben és legtöbb lélekkel. Sokfelől hangzik a panasz, hogy lanyhulás állott be az egyesületekben és szövetségekben. Ennek mindig az a legfőbb oka, hogy nincs elég tartalma a munkának és nem látnak célt maguk előtt. Az eddig látottakat már megvalósították s így azt hiszik, hogy kiélték magukat. Ime egy örökös cél: a szegényekről való állandó gondoskodás. Ez lesz értékmérője minden belmissziói munkának. Ebből látszik meg, hogy a munka igazi élet jele, következménye-é, vagy tud-e, képes-e igazi életet teremteni. Mert e nélkül csak üres kegyeskedési kellemes időtöltés, vagy hiuság, legjobb esetben néhánynak csak önmagáért, a saját lelkéért való munkálkodás, a maga üdvösségének keresése, tehát — bár lelki értelemben való és így nemes, de mégis csak — önzés.

A belmissziói munka eredményeként megvalósított rendszeres gyülekezeti szegénygondozás legerősebb bizonyossága annak, hogy Krisztus lelke él a gyülekezetben s hogy egyáltalán él a gyülekezet. E nélkül csak jogi szervezet, vagy kulturális egyesület és semmi egyéb!

És semmi esetre sem igazi: lelki egyház!

Debreczeni István.

6—7 éves gyermek a vasárnapi iskolában.

Isten kegyelméből, tanulmányaim kiegészítésére egy évet Svájcban tölthetek. Amíg az előadások megkezdődnek, egy kedves református lelkész vendége vagyok, akinek jóvoltából több konferencián vettem már részt. Október 5-én a szomszédos kanton vasárnapi iskolai vezetőkonferenciáját hallgattam meg. (Walzenhausen, Kt. St. Gallen.) A konferencia már pár nap óta folyt. Ezen a napon a 6—7 éves gyermekek vasárnapi iskolai tanításának problémájával foglalkoztak. Az előadások, megbeszélések ugyan az u. n. schwizer dutsch, svájci német nyelven folytak, mégis annyit megértettem, hogy jegyzeteket készíthettem.

A 6—7 éves gyermek jellemző tulajdonságai.

Virágzó képzelet, fantázia. Külső képzetekkel egész sajátos, fantasztikus mesevilágot alkot magának, amely számára reális valósággal bír. Székeket töl össze és kész a vonat. Számára nincsen lehetetlen. Mindent elhisz, amit mondanak neki. Isten számára nem probléma.

Fogékony a szeretet iránt. Szereti a másét. A példa nagy hatással van rá. Mindent utánó. Egészen őszintén. Anélkül, hogy értené. Az értelem, vagy logika nem tulajdona. Tudja, hogy valamit szabad, vagy valamit nem szabad, de ez a tudat nem az észben, hanem a szivben van. Nem fejjel, hanem szívvvel él. (A szívet lelki értelemben értve).

Emlékezet. Az emlékezése mindig az érzelemmel van összekötve. Számára minden történet érzésvilágával kapcsolatban marad meg emlékezetében.

Szellemi-lelki éhség. Ez főleg a kíváncsiságában nyilvánul meg. Ha lelki éhségét nem elégítjük ki, úgy nagy visszamaradás áll be fejlődésében. Ha éhségét kielégítjük, úgy szereti magát egészen beleélni abba, amit nyújtunk neki. (Pl. mesét. Ezért szereti, ha ugyanazt többször elismételjük.)

Láthatára. Elsősorban az anyja. Akkor következnek testvérei, atyja, mint a tekintély képviselője. A ház és a szomszédság. A ház környéke. Azon túl már a világ vége következik. A házban lévő tárgyak, a kerti virágok, fák, mind nagy szerepet játszanak életében. Ami közelében van, mindazt részletesen megfigyeli. Ebben a megfigyelésben nem az egészet, hanem éppen a részletet szemléli. Képeken pl. az élénk színek érdeklik. Minden érdekli, ami szalad, mozog. Tehát az állatok, macska, kutya stb. A virágok, állatok jó ismerősei, beszélni tudnak hozzá és ő megérti őket. Ezért nagyon szereti a virág- és állatmeséket.

Nyíltság. Nem kételkedik. A mama így és így mondta és az úgy van. Ha nem egyezik az, amit a mama mondott és amit másvalaki mondott, akkor mindig édesanyjának ad igazat. Itt sokat lehet beszélni a karácsonyi »Jézuska« kérdéstről. A gyermeknek az természetes, hiszen mesevilágban él. Fejlődése folytán azután magától, minden, vagy nagyobb megrázkódtatás nélkül tanulja meg a különbséget a mese és a valóság között. Óriási fájdalmat okozhatunk azzal, ha csalódní kényszerítjük. De lehet a »Jézuska hozta« kérdést egészen simán is megoldani. »Az Üdvözítő születés napja« stb.

Önzés. Első akar lenni mindenben. Mindent birni akar. Ego-centrikus. Mint az élet maga. Ezen a ponton a nevelés sokat tehet. Megosztásra nevelheti.

Hogyan foglalkozzunk 6—7 éves gyermekekkel a vasárnapi iskolában?

Nagy jelentőséggel bírnak azok az eszközök, amelyek segítségével a tanítást a gyermekek lelkéhez közel tudjuk vinni. A vasárnapi iskolának legyen sok *képe*. Fontos az is, hogy hol és hogyan helyezkednek el. Kényelmesek-e a *padok*? Sok helyt kertiszékeket használnak. Külön kis székek állanak a gyermekek rendelkezésére. A legalkalmasabb egy jókora pokróc, vagy valami öreg *szőnyeg*, amire a gyermekek nagy előszeretettel telepednek le. Természetesen egy vezetőnő 7—8 gyermeknél többel ne foglalkozzon.

A gyermekek *körbeállnak* és ismert, kedvenc *énekeiket* énekelik. Az *imádkozás* kérdését talán azzal oldhatjuk meg legmegfelelőbbben, hogy az óra végén imádkozunk, amikor az imádság mintegy következik a tanításból, amikor a gyermekek lelke elő van készítve az imádságra. (Az imádkozás kérdésében természetesen többféle vélemény van. Pl. a hagyományos iskolai imádság, amit már kívülről tudnak a gyermekek, a veleimádkozás formája, amikor a gyermekek utánamondják az imádságot. Az imádságot énekben mondani. Sok helyt pl. az asztali áldást énekelik.)

Ének után a gyermekek *leülnek* a szőnyegre. A vezető is. Megkérdezi a gyermekeket, hogy kivel mi történt a héten? Ha valaki új cipőt kapott, mindjárt alkalom van arra, hogy Istennek hálát adjunk érte. A hallott *ujdonságokból* alkotjuk meg a rövid bevezetőt, ami az elmesélendő történetet alapozza meg.

A *történet* egyszerű legyen. Egy szempont alatt álljon. A történet illusztrálására minél több eszközt használjunk fel, amiknek segítségével a gyermek mintegy maga is részt vesz a cselekményben. Ha pl. templomépítésről van szó, a gyermekek felállhatnak és utánozhatják az építést. Madárrepülésről van szó, lebegtetik karjikat, stb. Ez a *mozgásnak*, mint eszköznek a felhasználása. Legjobb eszköz a *képek felhasználása*. Vannak külön erre a célra készült képek. Minden történethez a megfelelő alakokkal és jelenetekkel. A képeket ki lehet vágni. Egy történet elmesélését magam is végignézttem. Egy láda homokot hozott a vezetőnő a gyermekek elé. A homokba egy dobozból házikót készítettek. Ez a templom. A templom előtt ül egy nyomorék ember. (Kivágott kép egy ülő koldust ábrázol, amint kezét alamizsnára nyújtja.) Messze megjelenik Péter

apostol. (Kivágott képet dug a vezető a homokba.) A koldus meglátja Pétert, amint közeledik, (kezével közelebb hozza) és amint ruhájára néz, gondolja, legalább valami alamizsnát kap tőle. Péter megáll az ember előtt, aki kezét kérően nyújtja ki alamizsnáért. Csodálkozik, amikor Péter azt mondja, hogy neki nincsen se aranya, se ezüstje. Hát akkor mit adhat? »Hanem amim van, azt adom néked. A Názáreti Jézus nevében kelj fel és járj!« Az ember nem tudja miről is van szó, de önkéntelenül is próbálkozik. Előbb az egyik lábával, majd a másikkal, végre is valóban áll! (az ülő koldus alakját felváltja egy álló ujjongó alak), Péter bemegy a templomba. (A vezető beteszi.) A koldus ujjong és örül az egészségének. Mit csinál, boldogan ad hálát Istennek és ő is bemegy a templomba.

Mondhatjuk: szívvvel, szájjal, kézzel meséljük a gyermeknek a történetet.

A történetnek *imában* kell végződnie. Természetesen röviden imádkozunk. A végén énekelünk, valami ismert, kedves éneket.

Az óvoda módszerét nagyszerűen használhatjuk. Csak ügyeljünk arra is, hogy a sok játék veszélyt is jelenthet!

Orth Győző.

Szombati Szabó István

verskötetére hirdettünk előfizetési felhívást előbbi számunkban. A kiadó »Emir« minden egyes lelkészi hivatal címére megküldte a két egyházkerület püspökének szózatát, akik különböző szempontokból, de egybeolvadó melegséggel ajánlották lelkésztársaik figyelmébe ezt a vállalkozást. Emléket akartunk állítani a férfikora javában elhunyt költőnek, nem kőkoloncot a budapesti temető sírjára, hanem éltető, támogató segélyt az ittmaradt árvák gondos, atyjuk nevéhez méltó nevelésére. A kiadó a maga rendes vevőkörétől származó összes tiszta jövedelmét felajánlotta a családnak. Iratterjesztésünk vállalkozott a további gyűjtésre s az ebből befolyó jövedelem teljes egészében a családé lett volna.

Mult számunkban közölt felhívásunkra a megrendelések száma 72 drbra emelkedett ugyan, de még ez is nagyon kevés több mint 600 lelkészi hivataltól!

Iratterjesztésünk nem akart elszámolni a kiadóval a kitűzött határidőben, tekintettel a régebbi gyenge eredményre s ezért az iratterjesztés előadója közbenjárt arra nézve, hogy a megrendelés határidejét január 20-ig tolja ki. Ezentul a munka megindítását halasztani nem lehet, tekintettel a kiadónak saját közönségével vállalt kötelezettségére.

Ismételten kéri tehát Iratterjesztésünk a lelkészi hivatalokat,

hogy megrendeléseiket ezen határideig a püspöki hivatalba okvetlenül juttassák el.

Az eddigi felszólításokból, mint magától érthető dolog, kimaradt az a közlés, hogy a Szombati Szabó István verskötet a kongrua terhére is megrendelhető s az ilyen megrendelés készpénzrendelésnek számít.

KÜLFÖLD

Brazíliai magyar reformátusok.

Írta APOSTOL JÁNOS, az Egyetemes Konvent által kiküldött lelkipásztor.

(Folytatás.)

Ezer kilométeres utak Isten Igéjéért. A nagy várostól messze, az ország belsejében van Árpádfalva, Boldogasszonyfalva. Többször tettem oda utat egy hűséges presbiterrel. Égő őserdők kísérteties fénye világította az éjszakákat a többnapos utazás alatt, míg az evangélium szövétnékét vittem ragyogtatni. Minden ut boldog szolgálat, az evangélium diadalutja volt, ahogy kísérőm nevezte. Csofálatos, de még megragadóbb volt az, amikor karácsonykor Horváth testvérünk, egy elhagyatott telepről sok száz kilométert utazva eljött hogy résztvegyen az úri szent vacsorán, vagy amikor a boldogasszonyfalviak csaknem ezer kilométert utazva jelentek meg egy istentiszteletünkön. Minden vasárnap van valaki a városban a messze, távoli telepekről is.

Második generáció. A megnövekedett munkamezőt egy lelkipásztor feldolgozni képtelen volt. Már csak a városi munka is (hitoktatás, ifjúság gondozás) több munkaerőt kívánt. Vargha Albert személyében küldött kiváló vallásoktató lelkészt az egyetemes Konvent. Most már csak a városban hat helyen tarthatunk rendszeres vallásoktatást. A kedvezőtlen viszonyok közt, szétszórtságban élő hiveknél a hit és anyanyelvhez való ragaszkodás és a vallás-erkölcsérzés a gyermeksergben gyöngülőben, sőt kiveszőben volt. Nagy áldást jelent mind az ó, mind az ujhazának egyházunk határozó munkálkodása, mikor a becsület útján indítja el s neveli a felnövekvő és elveszésre ítélt új generációt.

A brazíliai reformátusok kapcsolatai a jugoszláv királysági református egyházzal. A sanpaolói reformátusok évekig nem tudták hová forduljanak, melyik templomba menjenek, abban az óriási világvárosban, ahol hittestvérekre fognak találni. Végre azok, akik Jugoszláviából jöttek, az utánuk küldött árvaházi naptárban megtalálták, hogy a presbiteriánusok azok, akik ott a »mi hitünk cselédei«. Ezzel kezdődött meg Braziliában a reformátusok szervezkedése.

*

Egyik bácskai egyház lelkipásztora pontos jegyzéket készít minden gyülekezetéből elköltöző hívéről. Nagy ajándék az egy messze idegenben munkálkodó lelkipásztornak, mikor az odavándorolt hivek adatait előre kézhez kapja. Elindulhat a szétszórt csontok összeszedésére. Íróasztal mellett készítette ez a lelkész a Braziliában levő hivei jegyzékét. Az íróasztal mellől azonban mindent nem lehet elintézni, talál tehát időt arra, hogy minden külföldre vándorló hívét, pedig sok van, kikiséri a vasutállomásra. Lelkükre köti s legtöbbször nem hiába, az anyaszentegyház iránti buzgó szeretetét.

*

Amikor a magyar református egyház megbízatásával 1932-ben utnak indul az óhazából a pásztor, megint csak egy jugoszláviai lelkész a leányát küldi a budapesti déli pálvaudvarra, hogy a jugoszláv királysági református egyház istenhozzáját tolmácsolja. A jugoszláviai reformátusok képviselője hangosan zokogott a pálvaudvaron* s könnyei elmondták, hogy a legkisebb u'ódegyház a legmesszebblevő s legújabb református egyháznak, a távoli világ részben szétszórt, hitestvéreknek szeretetét küldi s együttérzését kifejezi. Ugy tűnt fel, mintha ebben az egész nagy magyar református egyház többi része is odaállt volna mellé s Isten áldását küldte volna az utrainduló lelkipásztornak.

* Az a papleány bevallotta, hogy azért vett erőt rajta a hangos zokogás, mert amikor az egvetemes konvent által leküldött első misszionárius elindult Budapestről Braziliába, akkor a budapesti pálvaudvaron csak ő egyedül volt kint elköszönni tőle. Az jutott eszébe, hogy Budapesten több mint száz református lelkész él és azok közül most nincs itt egy sem. (Szerkesztő.)

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Dr. Antal Géza.

Sulyos csapás érte december 30-án református egyházi életünket: kiemelkedő vezérei közül dr. Antal Géza dunántuli püspök elköltözött az élők sorából. Egyik legértékesebb egyinisége volt nemcsak a református egyházi életnek, hanem az egész társadalomnak is. Dr. Antal Géza 1866. március 17-én született Tatán. Édesatyja pápai ügyvéd volt. Iskoláit Tatán és Pápán végezte. Korán kitűnt irói képességével. Theologiai tanulmányait Pápán kezdette és azt az utrechti egyetemen folytatta, ahol három évet töltött, de hallgatója volt a tübingeni, heidelbergi, bonni, berlini egyetemeknek is. Széleskörű tudománnyal nemcsak Magyarországon, de külföldön is nagy megbecsülést és elismerést érdemelt ki. Tanulmányai során bejárta

Európa nagyobb államait és az Északamerikai Egyesült Államokat. Előbb Pápán volt főgimnáziumi, később ugyanott theologiai tanár. Igen értékes irodalmi munkásságot fejtett ki filozofiai, vallásbölcseleti és egyháztörténeti téren. 1910-ben a pápai kerület országgyűlési képviselővé választotta. A felsőházba két ízben Veszprém vármegye törvényhatósági bizottsága küldte be. Tíz évvel ezelőtt a dunántúli református egyházkerület a legnehezebb és legválságosabb időkben püspökévé választotta. Mint egyházkormányzó kiemelkedett mély bölcsességével, igazságosságával, nagy szervezni akarással, a romokból is építeni tudással. Emlékezetét a meglévő javak megőrzése mellett két új templomnak, a komárominak és a pápainak felépítése, valamint az egyházkerület székházának létrehozása hirdeti. Pápa város diszpolgárává, a debreceni Tisza István-tudományegyetem disz doktorává, Veszprém vármegye örökös tagjává választotta. Temetése január 2-án ment végbe a pápai templomból a város által adományozott disz sirhelyre. A temetési szertartást dr. Ravasz László dunamelléki püspök végezte. Mély gyásszal sujtott református egyházunknak, a vezér nélkül maradt dunántúli egyházkerületnek, gyászbaborult szereteteinek a Mindenható adjon erőt, vigasztalást. Az igazak emlékezete áldott!

Szebeni József.

A kiskereki-i magyarságnak, közelebbről a református gyülekezetnek mélységes gyása van. Hirtelen halállal eltávozott az élők sorából a református egyház öreg tanítója Szebeni József, aki 50 évig állt a felekezeti népnevelés szolgálatában s ennek a félszázados néptanítói munkának a legnagyobb részét a kiskereki-i református egyház szolgálatában élte le.

Szebeni Józsefnek két évvel ezelőtt tartották tisztelői és barátai 50 éves tanítói jubileumát. A közel 70 éves öreg olyan lendületes és frappáns szavakkal válaszolt a rázuhanó üdvözlésekre, hogy meglepte és elragadtatta a hallgatóságot.

Csak egy éve mult, hogy a felekezeti tanítósnak ez a kiváló Nesztora nyugalomba vonult. Bár teljesen hozzáferrött Kiskerekihez, fia hívására Ottományba költözött és ott éldegélte csendesen nejével együtt öreg napjait. A karácsony első napját még vidáman töltötte el barátai és családja körében, de éjjel hirtelen rosszullet fogta el és néhány perc múlva kiszenvedett.

Szebeni József mindég a legkiválóbb tanítók között foglalt helyet. Népnevelő volt a szó szoros értelmében, mert tevékenysége körét az iskola falain kívül a felnőttekre, a népre is kiterjesztette. Megvalósította gyülekezetében mindazt, amit a néptanítói hivatással meglehet valósítani s a többek között falujában még tűzoltóságot is szervezett.

Élete nyitott könyv volt, családi élete pedig példányképpül állt helységre és gyülekezetére előtt. Hitvesével a legp éldásabb egyetértés-

ben éltek és 8 gyermeket neveltek fel, akiket a szerény tanítói javadalomból kivétel nélkül szép társadalmi pozícióhoz juttattak.

A temetési szertartás Ottományban december 28-án délelőtt folyt le. Részt vett a szomorú szertartáson Ottomány egész lakossága, Kiskerekiből számosan és a tűzoltóság teljes számban, számos lelkész és a tanító kartársak közül még számosabban.

A háznál Cs. Nagy Dániel ottományi református lelkész végezte a szertartást, hatásos szavakban fejtve ki a megboldogult kiváló, népnevelői érdemeit.

A sírnál a kiskereki-i református egyház nevében Boruzs Lajos református lelkész bucsuzott a megboldogulttól, költői szavakban tolmácsolva a gyülekezet utolsó üzenetét.

Az érmelleki református tanítók nevében Tóth Zsigmond egyes. elnök bucsuzott az érdemes kartárstól, a jó embertől és jó barától, aki magas kora mellett is szerette volna együtt küzdeni kartársai-
val a magyar tanítók hőroszi küzdelmét és még a legutóbbi időkben is megdobbant a szíve, ha iskolába menő gyermekeket látott.

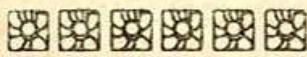
Mint kortárs, kartárs és kebelbarát Csóka Lajos asszonyvásári református tanító az érmelleki Református Tanítóegyesület diszelnöke mondott a jó kartársnak és felejthetetlen barátnak igen meleg és szívhez szóló szavakban utolsó Isten hozzádot.

A kiskereki-i tűzoltó egyesület nevében Deák József tűzoltó parancsnok bucsuzott el a volt főparancsnoktól.

A szomorú szertartást Cs. Nagy Dániel református lelkész imája és a gyülekezet éneke fejezte be.

Legyen a hű harcos emléke áldott, siri álma csendes és jutalmát nyerje el a magas egekben.

T. Zs.

HIREK

Szavazatbontás eredménye. A legutóbbi egyházkerületi közgyűlés vonatkozó határozata értelmében elrendelt szavazatok felbontásának eredményei: Egyházkerületi lelkészi tanácsbíró: Szabó Zoltán, székellyhidi lelkész. Egyházkerületi lelkészi aljegyző: Peleskey Sándor, szatmárhegyi lelkész. Egyházkerületi tanítóképviselők: Ottmayer Gyula kismajtényi és Kilin Sándor kisjenői tanítók. Zsinati lelkészi rendes tag Debreczeni István szatmári lelkész. Arday Aladár és Papp József között új választás rendeltett el.

Kérés. A galați-i református egyházközség minisztériumi és egyházfőhatósági engedély alapján országos gyűjtést rendez építkezési hiánya fedezésére. Testvéri szeretettel kéri a Nagytiszteletű Lelkész atyafiakat sziveskedjenek egyházközségükből megbízható, garanciaképes hitestvéreket ajánlani mint gyűjtőket, a gyűjtési munka elvégzésére. Szükségünk lenne 5 megbízható gyűjtőre, akikkel az egyezséget az ajánlkozás után levelezés útján kötnénk meg. Szives ajánlatokat ezen címre kérünk: Parochia Calviniană, Galați, Str. Codreanu 46. Galați, 1935 január 2. Presbitérium.

■■■■ HIVATALOS RÉSZ ■■■■

Református Püspöki Hivatal Oradea.

6574—1934. sz. Közigazgatási. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. lelkészi hivatalnak.* A külmisszió munkája szükségképpen beletartozik az evangélium programjába. Istennek a ténye is igazolja ezt, ugyszintén az Úr Krisztus által adott parancs is. A betlehemi jászolhoz odavezette a csillag fényével és belső sugallatta Napkelet fejedelmei személyében magát a pogányságot, az Úr Krisztus pedig szétküldte világgá apostolait s tanítványait azzal, hogy elmenvén tegyetek tanítványokká *minden nemzeteket.*

A romániai református egyház is követi ezt a parancsolatot s az erdélyi egyházkerület ki is bocsátott erre a munkamezőre egy misszionáriust Babos Sándor személyében és most van folyamatban a külmissziói munkának mindakét egyházkerület közös megállapodásával való megszervezése, illetőleg igazgatása.

Addig is, míg az erre vonatkozó előzetes megállapodásokat egyházkerületünk közgyűlése felülvizsgálja és meghozza majd a maga határozatát, értesíttem Horváth Jenő aninoszai (Aninosa) lelkésztársat, aki a »Külmisszió Barátainak« szervezetét ezidőszerint vezeti és összetartja s aki egyuttal az »Egyház és Misszió« című lapnak is szerkesztője, hogy azokat az egyházközségeket, amelyek hozzá ebben az irányban kérdést intéznek, meglátogathatja s ott esetleg önkéntes adományokat is elfogadhat a külmisszió céljaira.

A nt. lelkésztársakat pedig arról értesitem, hogy az egyházközségek elnökségei a külmisszió perselyeket felnyithatják, de az ott e célra befolyt pénzeket — *további intézkedésig* — egyházkerületünk pénztárába sziveskedjenek beküldeni.

Oradea—Nagyvárad, 1935 január 9. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

49—1935. II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nyilvánossági jog nélkül működő elemi iskola iskolaszékének.* Elrendelem, hogy a miniszteriumhoz hivatalomon keresztül még január hó folyamán folyomodjanak a nyilvánossági jog megadása céljából, tekintet nélkül a már esetleg október hóban beterjesztett kérvényre.

Az a miniszteri autorizáció, amely a nyilvánossági jogot megvonta, tartalmazza egyuttal a kifogásokat is, amelyek miatt a nyilvánossági jogot megtagadták.

A kérvényben hivatkozni kell arra, hogy ezeket a hiányokat pótolták s egyben mellékelni kell az ezt igazoló iratokat.

P. o. ahol az volt a kifogás, hogy a felszerelés hiányos, két példányban kiállított leltár készítendő, belefoglalva az utóbbi idők beszerzéseit.

Ahol a gyenge eredmény a kifogás, ott nyilatkozatban számoljon be az iskolafenntartó arról, hogy mit tett a gyenge eredmény megszüntetésére stb. Hivatkozni kell minden egyéb a folyamodásban nem igazolt kellékre nézve az iskolának a miniszteriumban az autorizációs rendelet száma alatt feltalálható dosszárjára.

Oradea—Nagyvárad, 1935 január hó 4. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagyt. Református Lelkészi Hivatalnak
 Jud. Bihor Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Aurel Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési [elbocsátó] bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
 Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

**nagybetűs HANGJEGYES
 ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
 Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
 imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent
 betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

➡ **Nagyobb rendelésnél árengedmény** ➡

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Oradea, Strada Petru Maior 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.</p>		<p>Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél- évre 180 lei. — Egyes lappéldányok ára 10 lei. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.</p>
--	---	--

Célkitűzés.

III.

A belmissziói munkálkodás gyakorlativá tételének a szegényügy rendszeres megoldásán kívül többféle módja és szükségessége van. Ilyen a nagyobb egyházakban s főleg nagyobb városokban a munkanélküliség enyhítése, a kórházba került betegeknek lelki gondoztatása, ami nemcsak a városi gyülekezetek belmissziói alakulatainak s elsősorban a nőszövetségnek ad áldott munkaalkalmat, hanem a vidékieknek is azzal, hogy egy-egy beteg testvér beszállításáról értesítést küldenek. Milyen régen rámutattunk már erre s különféle módon hányszor hangoztattuk és mégis milyen kevesen gyakorolják. Pedig akik egyszer megpróbálták, azok örömmel tesznek bizonyosságot e munka áldásos voltáról. Az anyagi, testi feladatok mellett ott vannak a lelkiek. Az istentisztelet látogatottságának, az úrvacsorával élők számának s általában a vallásos élet fokozása; az alkoholizmus elleni küzdelem és az erkölcsi élet tisztítása.

A gyülekezeti módok és lehetőségek mellett vannak közös, egyetemes célok is, amelyek által gyakorlativá tehetjük a belmissziót és amelyeknek megvalósítását célul kell kitűznünk ebben az esztendőben.

Ezek között legfontosabb a *kerületi árvaház létesítése*.

Már évek óta érezzük, tudjuk, hirdetjük, hogy a 16 ágyas oradea—nagyváradi árvaház az egész kerület részére elégtelen. Évek óta tanakodunk, töprengünk, tervezgetünk, hogy mit és hogyan kellene csinálni, de ennél nem jutottunk tovább. Ha voltak egyesek, kik egy lépéssel tovább mentek, azokat megakasztotta a közönyösség, a szükkeblűség, vagy a tulságos aggodalmaskodás. — »Nem alkalmas az idő, majd, ha jobb világ lesz, aztán sok pénz kell hozzá és nekünk nincs« — hangzott szüntelen a válasz, ahányszor csak valaki itt-ott szóba hozta. Pedig nem a pénz hiányzott, hanem a hit. Az a hit, mely olyan csodálatos mértékben megvolt Franke-ban,

mikor négy tallérral és tizenhat garassal hozzákezdett nagyszerű intézményeinek létesítéséhez, melyek között felépült a hatalmas árvaház is. Közben aztán az idő még rosszabb lett, az összekuporgatott tőke elolvadt, az árvák és özvegy anyák jórésze pedig nyomorgott tovább, vagy elhullott a szegénység országútján. Vagy volt egy harmadik eset: elveszett reánk: egyházunkra, sőt nemzetünkre is.

Csak egy példával bizonyítom.

Megújított templomunk felszentelése után való reggelen történt. Egy r. kath. asszony azzal a kérdéssel jött hozzám, hogy itt van-e még a püspök úr? Sirva adta elő, hogy református férje halála után két református fiugyermeke maradt árván. A nagyobbik a róm, kath. püspök által fenntartott, u. n. Erzsébet-asztalnál kap ebédet, hol most azt ígérték, hogy Kolozsvárra viszik árvaházba és pappá neveltetik. Ő azonban ezt nem szeretné, mert azt akarja, hogy maradjon meg az apja vallásában, aki buzgó református volt, csak azt kérné, hogy a püspök úr vegye fel a mi árvaházunkba.

Olyan természetes a kérése és olyan tiszteletreméltó e szegény asszony gondolkodása, hogy egy pillanatig se lett volna szabad habozni a válasszal — ha volna árvaházunk. Így egyelőre a férfiszövetség vette gondjába, amíg esetleg ürül számára hely a váradi kis árvaházban. De, ha talán a férfiszövetség tudja is pótolni a kenyérkeresőt, nem tudja a nevelő apát.

Hány ilyen és ehhez hasonló eset van egész egyházkerületünkben! Hány gyermek kallódik így el egyházunkra és nemzetünkre nézve! Mert nemcsak más egyházak nyújtják ki a segítség címén hálójukat, hanem más nemzeti intézmények is. És bennük nemcsak egy gyermek vész el, hanem nemzedékek, legtöbbször örökre.

Már minden egyházkerületnek van árvaháza az utódállamokban: Csehszlovákiában, Jugoszláviában és Erdélyben, csak nekünk nincs. Mindenütt felismerték szükségét, áldását és tudtak érte áldozni. A magyarországi Szeretetszövetség működése meg épen bámulatot keltő, midőn egymásután állítják fel és nyitják meg árvaházaikat és menházaikat. Pedig másutt sem jobbak a viszonyok, másutt is van gazdasági válság és van lélekválság: van szükkeblőség is. Másutt is kell küzdeni gonddal, bajjal, megnemértéssel és mégis tudnak a meglevők megtartása mellett alkotni, új intézményeket létesíteni. *Mivel fogjuk mi mentegezni magunkat nemcsak az utókor, hanem az ítélő Isten előtt, ha egyszer számonkéri tőlünk az éhező, az elpusztult és az Ő országára elveszett árvagyermeket?* Ezzel a kérdéssel komolyan számolnunk kell, ha az

Ö szolgálainak, vagy az országa munkásainak, terjesztőinek, sőt ör-
állóinak akarjuk és merjük magunkat tartani!

Még nem jóvátehetetlen a mulasztásunk, de már tovább halo-
gatnunk nem szabad, mert bűn! Ha a hivatalos egyház, illetve az
egyház hivatalos szervei: egyházmegyék, presbyteriumok magukban
nem tudták megalkotni, mikor erre felhívást kaptak, megalkothatják
a belmissziói szervek. Sőt alig niszem, hogy tévednék, ha azt mon-
dom, hogy csakis azok alkothatják meg. Közülök elsősorban a
nőszövetségek, vagy precízebben ezeknek összessége: a kerületi
nőszövetség. Sőt ez az egyetlen természetes megoldási mód. Mert
csak a nagyváradi árvaház kibővítésével, azaz bizonyos feltételek
melletti átvételével lehet megvalósítani. Ez az árvaház pedig az
ottani Lorántffy Zsuzsánna Egyesület tulajdona, amit tehát legter-
mészetesebben egy hasonló, szélesebb alapokon nyugvó testület —
a mai tulajdonossal karöltve — tudna tovább fejleszteni.

Gyönyörű feladata lesz ez a nőszövetségnek! Szébbet, lelkesi-
többet elképzelni sem lehetetlen! Gyönyörű és hiszem, hogy könnyű
feladat. Mert, ha már semmire és senki iránt nem volna az embe-
rekben sziv és semmire sem volna pénz, az árvák iránt és az ár-
vák számára még mindig van és még mindig is lesz.

Addig is tehát, amíg a kerületi nőszövetség hivatalosan is meg-
tehetné a kezdeményező lépéseket, fogjon hozzá minden egyház-
községi nőszövetség az előkészítő munkájához. Az lenne az ered-
mény legnagyobb biztosítója, ha alulról indulna ki és jutna el a
felsőbb tagozatokhoz önként, mert akkor minden nőszövetség azon-
nal a maga ügyének tekintené. Áldásos munka lesz ez nemcsak
majd az árvákra, hanem az egyes — talán már halódó nőszövet-
ségekre nézve is, mert új célt, új tartalmat, új munkát nyerve új
élet megindítójává lesz.

Debreczeni István.

„Blut ist ein ganz besondrer Saft.“

(Nagyon különös (folyadék) a vér.)

Goethe leggeniálisabb művéből, a »Faust«-ból valók e szavak.
Mefistofeles mondja azt, amikor szerződésre lép Fausttal.

»Írásban szeretném én ezt. — mondja — Ird alá azt egy csepp
véreddel. — Nagyon különös (folyadék) a vér« —

Ebben a mai modern világban, főleg Németországban, halálos
komolyan kezdik venni a vérnek misztikus jelentőségét s lángoló
szenvédéllyel vetik rá magukat egy újfajta pogányságra miatta az
emberek. Minden lojálításuk a rassz (a faj) vérenek misztikus ideá-

jában összpontosul. Valóságos vallásos elragadtatással viseltetnek iránta. Nacionálizmust tartják az élet végcéljának.

Egy nem régen megjelent könyvben már egyenesen azzal az állítással találkozunk, hogy »nationalizmus az ember második vallása. Képzelet világában él az, aki azt hiszi hogy a modern ember előtt csak ezek a klasszikus vallások léteznek: buddhizmus, iszlám, keresztényiség. Más vallás is van — mondja. — A nationalizmus vallása; A faj és a vér kultusza. Az is felébreszti mindazt, ami nemes az emberben.« — Így teszi egyenrangúvá a hazafiasságot a vallással, emeli fel a fajt hitvallássá, isteníti az államot. Még a Krisztus anyaszentegyházát sem a Szentlélekre alapítja, hanem az ária vére.

»Blut ist ein ganz besondrer Saft.«

A német nemzet körében talál ez az elmélet legerősebb kifejezésre. Annak a lelkében folyik egy olyan hatalmas küzdelem, amit legtalálóbban úgy jellemezhetnénk, hogy Caesar és Krisztus közt, a fajiság és az evangélium. Az állam és a Megváltó korona-jogai közt folyik az, dr Keller Adolf fejezte ezt ki legvilágosabban, amikor úgy nyilatkozott, hogy arról van szó, vajjon a Keresztyén világ a teremtés vagy a megváltó theológiájára fektettetik-e le. Más szóval a lét, a vér, a faj, az állam elméletére-e, avagy Isten igéjének megváltó erejére, az Isten kegyelméről, az ember bűnösségéről ki nyilatkoztatott evangéliumra-e?

Óriási jelentőségű kérdés ez. Főleg, ha tekintetbe vesszük, a Krisztus anyaszentegyházának lelki alaptervezetét. Tradicionális főjellemvonása annak örökösen a függetlenség volt. Fundamentális mivolta sohasem tűrte el, hogy világi hatalom parancsoljon neki. Egyesegyedül a Krisztus korona-jogait ismerte el mindig. Ezért értünk egyet a ma már világhírű kálvinista hittudással a bosszu Carl Bártthal, aki »Theologische Existenz Leute« című röpiratában így nyilatkozik e modern erastianismusról, amelyik az egyházat az állam szolgálóleányává óhajtja kényszeríteni: »Az én mondanivalóm nagyon egyszerű. Tartózkodás nélkül ellene mondok az egész tanításnak. Semmiféle helye nincs annak evangéliomi egyházban. Jobb akkor, ha visszatér az egyház a katakombákba, sem mint ilyen megalázó egyezsége lépjen a világi erővel.« — Ugyanilyen szellemen beszél Taulhaber müncheni biboros is: »Semmi okunk sincs rá, hogy hátat fordítsunk a keresztényiségnek és északnéma hitvallást csináljunk. Nem német vérről váltattunk mi meg, hanem a keresztrefeszített Krisztus drága vérével.«

E két ellentétes felekezeti hittudásnak csodálatos egyezsége a Mesiás keresztfája alatt a Megváltó korona-jogainak elszánt megvédelmezése végett, beszélő módon elárulja a fenyegető veszedelem

nagyságát. Klasszikus protestántizmus és klasszikus pápizmus megértően kezelt fog ellene s Krisztus jogait Caesarnak nem engedi át.

Mindezek a korszakos események ma még nagyon közel vannak hozzánk, nem politikamentesek. Tisztán nem láthatjuk őket. Ha majd átadatnak a történelemnek, amely elfogulatlanul ítélend felettük, akkor értik azt meg az utánunk jövő generációk teljes mivoltukban. A multakat azonban mi is jól ismerjük. Már pedig a jelen azokból állt elő. Azt tanítja az a mult, a faji valláselmélet nem új dolog. Ez a mai új pogánizmus éppen olyan régi, mint maga a valódi pogányság. Visszanyulik az abba az időbe, amikor az állam — még csak mint törzs, klán, faj — az egyesülés egyetlen külső formája. Ekkor még a vallás az állam érdekének a szolgálóleánya. Azért definiálja Höffding így a vallást; »A társadalmilag elismert javak megőrzője«. — Akármilyen szűk definíció is ez, történelmileg igaz. Az őshajdankorban ugyanis virtualiter azért követelte az állam a maga polgáraitól a vallásos szertartások lelkiismeretes betartását, mert felismerték annak megbecsülhetetlen társadalmi jelentőségét.

Nézzük meg a klasszikus ókort, Kr. e. 700 — Kr. u. 300 évig. Az uralkodó elv ekkor a világi, a politikai volt. Az úgy nevezett városállamokban (Athén, Spárta, Róma) a vallás a város iránt való ragaszkodó hűségben állott. Az athéneiek a város megtestesülését imádták. Moloch és Mekart sem volt más, mint a sémi törzsek nemzeti erkölcsének megszemélyesítői. Törzsistenek voltak. A hazafiság vallás volt. A római birodalomban a császárság megtestesült geniuszát imádták: Augusztust. Ezért mondták neki: »Dominus et deus noster« — A vallás a jó honpolgárság látható kifejezése volt. Minden állami törvények által nem szentesített vallás, felségárulás volt.

Tegyük fel most már, hogy ez a pogányság átplántálódna a mai világba. Minden vallásosság e mondatban tömörítették: »A királyért és a hazáért«. Az Urasztalát leterítenék nemzetiszínű lobogóval. Nem a karácsony, nem is a husvét lenne a legszentebb ünnepnap, hanem az államünnepe. Tökéletesen az az állapot állna elő, ami miatt Polycarpus máglyára került Smyrnában és Blandina vad állatok közzé Lyonban. Caesar imádás állott akkor is szemben Krisztus imádással. Sanctus mártir története megérteti velünk, miért hullt a porba a büszke római sas a Messiás keresztje előtt. A római hatóságok minden vallatására Sanctus állhatatosan csupán ennyit felelt: »Keresztyén vagyok«. — »Ezt vallotta újra, meg újra — írja róla az ő történetíró — minden más név, vagy város, faj nemzet neve helyett.«

Ezért nem volt képes Görögország, Izrael, Róma vallása meghódítani a világot. Particularis volt. Krisztus vallása a megváltó

uralkodó jogain épült fel. Vére, fajra, népre nem rezerválódott. Oly valakit imád, aki minden népet egy vérré tett. Krisztusé a legfőbb dicsőség, nem a zsidó tóráé, nem is a Caesar birrodalmáé, nem is a fajé, se nem a vére, hanem »*Soli Deo gloria!*«

Chr. World, után

Bokor Sándor.

Három levélrészlet.

Most, hogy az Erdélyi Magyar Írói Rend a Királyhágómelléki egyházkerülettel kiadja korán elköltözött testvérünk és drága büszkeségünk: Szombati-Szabó István költeményeit és a kiadás tiszta jövedelmét három kis gyermeke segélyezésére szándékozik fordítani, szomoruan, sőt szégyenkezve értesülünk, hogy a lelkészek egyrésze, kiknek testvéri érzésétől és lelkes buzgóságától remélte az Írói Rend a siker nagyrészét, milyen sajnálatosan kevés előfizetőt jelentett be eddig. Nem akarok arra hivatkozni, hogy ez kétszeresen becsületbeli kérdés reánk nézve, mert erőpróbája testvéri érzésünknek és a magunk becsületét védjük vagy pellengéreztetjük vele az idegen társaság előtt, hanem egyszerűen leközlöm elhunyt testvérünk három levelének egy-egy részletét.

1923. jul. 8. (»Az Életem« c. kötetének megjelenése után.)
 ... »itt jön a meakulpázásra való alkalom. Erdélyben mindent összevéve, van számításom szerint vagy 800 ref. pap. Hát mit gondolsz, mennyien vették, illetve rendelték meg ref. lelkész testvéreim a verskötetemet? 17-en. Ide is jegyzem ezt a szomorú dokumentum gyanánt szolgáló névsort. Drága értékem nekem ez a 17 név. (Itt következnek a nevek) Tehát: saját egyházmegénkben 6-an, a királyhágómelléki kerületből 8-an, az erdélyi egyházkerületből 3-an.«

1923. jul. 25. (Fia — első gyermeke — születéséről értesít.)
 ... »Keresztapának az Erdélyi Irodalmi Társaságot szeretném megnyerni, keresztanyának szintén egy erkölcsi testületet szeretnék, elsősorban a királyhágómelléki egyházkerületet s ha bár semmi akadályát nem tudom elképzelni az el nem fogadásnak — nem fogadná el a Szent Eklézsia, akkor talán a Ref. Lelkész Egyesületet kérném. Nem tetszelgésből, hiuságból, eksztravaganciából, se nem feltűnési viszketegségből vagy szenzációkeresésből teszem, hanem csupán azért, mert lelkemnek így esik legjobban és mert az ember halandó. Ha akármikor meghalok és nem tudok fiamra örökségül hagyni sem egy garast, sem egy maréknyi földet, ki tudja, hogy keresztapja, keresztanyja gondoskodna-e róla, neveltetéséről; de ha az Erdélyi Irod. Trsg. lesz a keresztapja s egy Egyházkerület a keresztanyja, talán módját fogják és tudjuk ejteni, hogy árván

maradt keresztfiok részére pár darab ruhát, pár ételfalatot, később egy tandíjmentes helyet és konviklust s pár tankönyvet összetobozzanak.«

1934. május 21.

... »Ugy érzem az én heteim és hónapjaim meg vannak Istennél számlálva s egyre megdöbbentőbben érzem a Halál felém közeledését... A halál fájdalmas gondolatába magamat illetően — bármily nehéz volt is — már beletörődtem, nyugodtan és békességgel várom érkezését. Csak egyetlenegy pont van, ahol lényemnek minden atomja fellázad és égre tör az ítélet ellen: ez az egyetlen pont az én drága három kis gyermekem, akiknek számára Isten az én életemet tette mindennapi kenyérré. Mi lesz velük, ha én már nem leszek? Napjában százszor s a testi halál kinjának százszorosával halok meg, valahányszor csak erre gondolok. Ne mondd ezt hitetlenségnek, Isten iránt való bizalmatlanságnak kedves Testvérem, mert több, nagyobb, nehezebb kérdés ez annál, semhoggy emberi értelemmel felfogni és magyarázni lehetne. Istennek a korai halálánál sokkal nagyobb büntetése rám nézve az, hogy legdrágább kincseimet, drága gyermekeimet a szegénység és nyomoruság szemétdombjára veti.«

Ime a három levélrészlet. Nem fűzök hozzá semmit, csupán azt, hogy aki ezek olvasása után sem tesz meg mindent, hogy testben-lélekben sokat szenvedett, gyötrődött testvérünk egyetlen, de mindennél drágább örökségéből: költeményeiből kenyér legyen árvái szájába, az nem lelkésztestvér, hanem pogánynál is pogányabb szivtelen.

Debreczeni István.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Özv. Balajthy Károlyné, Csernel Ilona volt szamoskőrödi lelkész özvegye 76-ik évében Satmaron január 6-án hosszas gyöngékedés után csendesesen elhunyt. Négy évtizedes házassága után csaknem 14 évig élt özvegyen, csendes visszavonultságban két leányával évről-évre hanyatló erővel. A nemes egyszerűségben élő, fáradhatatlan szorgalmu, jó szivü tiszteletes asszony példaképe volt, ki az Isten által neki adott képességgel és szívébe oltott szeretettel a gyülekezet tagjainak testi, lelki bajain segítője volt. Benne Balajthy Jenő biharpüspöki lelkész édesanyját veszítette el.

Özv. Uray Józsefné Joó Matild, volt csomaközi lelkészné életének 75-ik, özvegységének 21-ik évében január 1-én régóta tartó gyöngékedés után Dabolcon váratlanul elhunyt. Mint férjének második hitvese árvagyermekékedés anyja lett. Ez a hivatás és az a szeretet, mellyel ezt olyan áldásosan betöltötte, jellemzi őt leghevesebben. Özvegységét Dabolcon lakó leányánál, ki Gellért Gyula

áll. tanító felesége, töltötte csöndes békességben. Három nevelt gyermeke — köztük Takács Ferenc volt szaniszlói lelkész özvegye és Uray Sándor debreceni lelkész — és négy édes gyermeke gyászolja.

Barakonyi Kristóf ny. esperes lelkész 86 éves korában a múlt év december 22-én Kaposváron elhunyt. Mint a borsodalmegyei egyházmegye esperese és a dunántúli egyházkerület tanácsbírája jelentős tevékenységet fejtett ki. Irodalmi munkássága révén pedig szélesebb körben is ismeretes volt. Főmunkatársa volt a Garzó-féle biblíamagyarázatos folyóiratnak és két kötet biblíamagyarázata önállóan is megjelent.

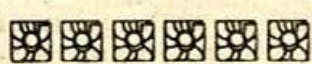
»Boldogok, akik az Urban halnak meg.«

Hangjegyes Énekeskönyvek árusítása részletre.

Tanszerraktárunk őszinte köszönettel és elismeréssel jelenti be, hogy a nt. lelkészi kar teljes sikerre vitte elgondolását az iskolás gyermekeknek kedvezményes áru énekeskönyvvel való ellátására nézve. Sajnos, anyagi erőnk nem engedte meg, hogy 500 darabnál több zsolttárt hozhassunk ezen a módon forgalomba. Így aztán az akciót a tervezettnél előbb be kellett fejeznünk, s nagyon sok igénylés kielégítetlen maradt. Ezen segitendő, bevezetjük a zsolttáraknak részletre való árusítását. Több helyről hallottuk t. i., hogy azért késnek el a rendeléssel, mert a gyermekek részletenkint hozták be a zsolttárért járó pénzt.

A részletre való vásárlás a következőképen eszközölhető:

A gyermek megvesz egy postatakarékpénztári takarékosági lapot 5 leiért, amely »Foia de economie« néven minden postahivatalnál kapható, de kapható az ek. tanszerraktárban is. Reá ragaszt kilenc darab 5 leus takarékosági bélyeget, (5 Lei Cassa Generală de Economie felirattal), ez is kapható minden postahivatalban, vagy az e.-kerületi tanszerraktárban. Ha két ilyen lap, két bélyeg híjjával megtelik, L 90 értéket képvisel, ennek ellenében tanszerraktárunk kiadja a hangjegyes énekes könyvet.

HIREK

Esperesválasztás. Mint értesülünk az érmelléki egyházmegye esperesválasztására beérkezett szavazatok felbontása megtörtént. Azonban két később érkezett szavazat érvényessége vitássá vált és ezek tárgyában a döntést az egyházmegyei közgyűlésnek tartják fenn.

Dr Antal Géza püspök szabadrendelkezésre álló vagyonát:

kétemeletes házat, értékpapirjait és 5000 kötetes könyvtárát a pápai főiskolának hagyományozta, a pápai egyháznak pedig a tótkerti földjét.

Adomány a satu-mare-szatmári internátusnak. A patau—patóházi nőszövetség tagjai a karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmából gyűjtést rendeztek a satu-mare-szatmári internátus javára,

melynek eredményeképen 30 kgr. lisztet, 12 kgr. búzát, 145 kgr. krumplit, 165 kgr. paszulyt, 106 kgr. tengerit, 2 koszoru hagymát, egy kosár zöldséget és 60 Leit szállítottak be az internátusba.

Adományok az oradea-nagyváradai Árvaháznak.

A révi, királydaróczi lelkészi hivatal és özv. Néhma Gusztávné (Carei) 100—100. a bályoki Nőszövetség 500 Lei, a pusztajlaki leánybibliakör 53 kgr. krumli, 14 kgr. liszt, 17 kgr. paszuly és 18 drb tojás.

A kisjenői egyház tagjai Nagy Zoltán lelkész útján a következő adományokat juttatták el az oradea-nagyváradai Árvaháznak: 579 Lei készpénzt, 180 kgr. krumplit, 37 kgr. lisztet, 40 kgr. paszulyt és borsót, 26 kgr. hagymát, zöldséget, szalonnát, mákot és vásznat. A bihar—bihari nőszövetség 400 Leit. 100 kgr. krumplit, 25 kgr. tengerit, 32 kgr. babot és 32 drb tojást.

A roșiori—félegyházai nőszövetség gyűjtését, a jószivek adományát, Egey István lelkész ezekben juttatta el: Liszt 60 gkr., bab 50 kgr., szalonna fél kgr., szappan 75 deka. Ant—anti nőszövetség 360 Lei. A Uileacul de beiuș—belényesujlaki nőszövetség adománya: Krumpli 45 kgr., bab 35 kgr. A Tinca—tenkei ref. nőszövetség pénz adománya 500 Lei. Ghiarac—Erdőgyarokról Nőszövetség 100 Lei. Sibiu—Borossebesről Nőszövetség 460 Lei. Sighet—Máramarosszigetről Nőszövetség 1000 Lei. Moșnița—Ujmosnicáról Nőszövetség 100 Lei. Salontáról Ertsey Róza t. b. alelnöknő a 17 árvának 17 drb. nappali ing.

A Berveni—börvelyi református egyház hivei, a lelkész, gondnok és a nőszövetség ve-

zetésével nagy gyűjtést rendeztek az Árvaház javára s miután a nagy távolság következtében a természetbeni adományokat be nem szállíthatták, azokat pénzzé tették; természetbeni adományokért befolyt 1524 Lei, készpénzadomány 219 Lei, perselyadomány 90 Lei. A lelkész és gondnok beküldött összesen 1933 Leit.

A Santaul-mic—Kisszántói egyházközség Nőszövetsége útján most is meghozta a maga szeretetadományát és Farkas Jánosné elnöknő vezetésével összegyűjtöttek és az árvaházhoz be is küldöttek: 303 kgr. krumplit, 59 kgr. paszulyt, 33 kgr. tengerit, 65 kgr. lisztet, 68 drb. tojást, 4 drb. csirkét és 140 Lei pénzt, 2 kgr. zöldség, 1 kgr. hagyma, 17 fej káposztát. Amint írják, jó lélekből származó csekély adományukat nagy szeretettel küldik.

A Ciocăia—csokaji Nőszöv. buzgólkodása folytán benyült adományokat Pappszász Lajosné elnöknő és Borbély Sándor lelkész, a következőkben juttatták el: Pénz 100 Lei, krumpli 510 kgr., bab 120 kgr., tengeri 20 kgr., liszt 53 kgr., buza 110 kgr., zöldség 27 kgr., Tojás 16 drb. Összesen 1800 Lei értékben.

Az Igazság és Élet c. folyóirat kiadóhivatala lapunkhoz azon kérést intézte, hogy ismételten is hívjuk fel a lelkésztársak figyelmét a szóbanforgó folyóiratnak a kongrua terhére való megrendelésre. Ennélfogva felhívjuk a lelkészikar azon tagjait, kik még a megrendelés iránt nem intézkedtek, hogy hivatalos lapunk múlt évi 34. sz.-ban leközöltek figyelembevételével a püspöki hivatalhoz a legrövidebb idő alatt sziveskedjenek idevo-

natkozó szándékukat bejelenteni. Megjegyezni kívánjuk, hogy a kiadó-hivatal készséggel küld szét mutatvány példányt, amelyeknek expedálása — értesítése szerint — rövidesen megtörténik.

Nagyértékű könyvtár-adományt kapott a satu-mare—szatmári főgimnázium. Filep Imre a nemrég elhunyt baia-mare—nagybányai volt főgimnáziumi tanár, mintegy 500 kötetből álló szép és kiválóan értékes könyvtárát könyvszekrényével együtt a szatmári főgimnáziumnak hagyományozta. A nemes tett követésre méltó példaul szolgál.

Esperes választás a Magyarországi szatmári egyházmegegyében. A Sipos József lemondásával megüresedett esperesi tisztségre szavazattöbbséggel Tóth Sándor nábrádi lelkészt választották meg.

Szegedi Kiss István reformátornak egy ismeretlen arcképét találta meg Molnár János monori lelkész egy budapesti neves antiquarium történeti arcképcsomójában. Műtörténeti meghatározás szerint egy XVIII. századbeli szász művész munkája.

Társzerkesztők: Arдай Aladár, Bokor Sándor, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

189—1935-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és miheztartás végett közlöm az oktatásügyi miniszter 222,507—1934. sz. határozatának azon intézkedését, hogy az 1935—36. tanévben a következő tankönyvek használhatók: 1. Mindazok, amelyeknek jóváhagyása az 1935 szept. 15-én még le nem járt. (A jóváhagyás érvénye 5 évig tart.) 2. Amelyeknek jóváhagyása lejárt ugyan (5 évnél régebb) de megkapták az 1935—36. évre szóló ideiglenes jóváhagyást. 3. Az V—VII. osztályokban új tankönyvek használandók, a régiek közül csak azok, amelyeknek approbálása le nem járt és ezek is csak a minisztérium jóváhagyásával. A püspöki hivatal gondoskodni fog arról, hogy iskoláink tankönyvei kellő jóváhagyással legyenek ellátva, az iskolák vezetőinek pedig arról kell gondoskodniok, hogy az 1935—36. tanévre szóló tankönyvkiutatók megfelelően legyenek kiállítva. Oradea, 1935 január 14. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

140—1935-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Elrendelem, hogy a jövőben román nyelvű beadványoknál ref. elemi iskoláink tanítói a következő elnevezést

használják: Învățător (v. învățătoare) la școala prim. ref. din , nem pedig a helytelen hangzású megjelölést: inv. ref. din Ezen intézkedésem célja, hogy nyelvhasználatunk a minisztériuméval egybehangzó legyen. Oradea—Nagyvárad, 1935 január 14. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Figyelmeztetés. Azok az iskolák, amelyek legutóbb román népkönyvtárat kaptak, jelentik, hogy nem volt mellékelve leltár és kölcsönzési napló nyomtatvány. Illetékes helyen ezeket megreklamáltuk, azonban addig is leghelyesebb a leltárt ideiglenesen házilag elkészíteni. (136—1935. sz.)

A királyhágómelléki ref. egyházkerület iratterjesztésében kaphatók:

Sylveszter. Bibliai lexikon I—II. kötet	Lei 800
Biblia bőrkötés, aranyozott széllal	« 500
» « piros metszéssel	« 400
« vászonkötés piros metszéssel	« 250
« « márvány metszéssel	« 80
« »	« 100
« «	« 120
Ujszövetség zsoltárral	« 20
« zsoltár nélkül	« 15
Ujszövetségek	30—50—60—80 leies árakban
Zengjen hálaének	Lei 10
»Maradj velem« imádságos könyv	« 60
Ravasz: »Hazafelé« imádságos könyv	« 150
Az »áldott orvos« betegeknek való imáds. könyv 18—20—25 leies árakb.	
Az Ur csodásan működik	Lei 16
Zöld M.: Az én világom. Versek.	« 14
Tereh G.: Közelebb hozzád. Versek	« 40
László M.: Gyermekszindarabok	« 20
« « Öreg tanító háza. Szindarab	« 20
Szató L. E.: Az áldott orvos közeleg. Szindarab	« 10
Lévai L.: Szakadék szélén. Elbeszélés	« 20
Debreczeni I.: Egyházi beszédek	« 150
Kálvin levélpapír csomagonként	« 25
Bibliajelzők.	(0.50—1—1.50—2.50) lei
Vasárnapi ellenőrző lap színes képmelléklettel darabonként	Lei 1
»Családi tüzhely mellett«. Elbeszélések, versek	2—3 lei
Dr Szemethy Géza: »Tebenned biztunk« zsoltár dolgozatok	
férfi, női és vegyeskarokra	Lei 50
Mesék és elbeszélések, gyermekmesék. Irta Csathó Jecóné	« 10

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak
Jud. Bihor Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934.
sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Aurel Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési [elbocsátó] bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók:

nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:		Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,		évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.		ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.		hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Célkitűzés.

IV.

A belmissziói munkának egyik kiegészítő része az *iratterjesztés*. Kerületünk néhány év óta nagy lendülettel és áldozattal igyekszik a szűk éges anyagot előállítani. Célszerű tervet dolgozott ki, melynek keretén belül az egyházi élet és vallásos lélek nagyobb szükségéit igyekszik kielégíteni. De ugyanekkor segítséget is akar adni a lelkipásztorok számára azokban a traktátus füzetekben, melyeket időnként megjelentet. Minden vallásos irat egy-egy hangszóró, mely azokat a gondolatokat, melyeknek hirdetői vagyunk, azokhoz is eljuttatja, akikhez esetleg a mi hangunk és szavunk nem tud eljutni. A jól vezetett és állandó iratterjesztés pedig egy segédlelkeszt helyettesít, mert felkeresi, meglátogatja helyettünk a hiveket akkor is, mikor mi nem mehetünk és elér távolabbi helyekre, a szórványokba, ahova ritkán, vagy semmikor se vagyunk képesek elérkezni.

Az iratterjesztés rendszeres gyakorlása így — ha magunkból indulunk ki — minden lelkipásztornak saját érdeke és önmaga iránt való kötelessége. De emellett az önző érdek mellett nagyon fontos gyülekezeti és egyetemes egyházi érdek is, hogy iratterjesztésünk minél jobban bevezetett és megszervezett legyen. A sajtótermékek terjesztésének fontossága már annyira nyilvánvaló, hogy felesleges — vagy nagyon unott dolog róla beszélni. És mégis folytonosan beszélni kell. Rá kell mutatnunk és meg kell látni, hogy két legnagyobb ellenségünk: a hitetlenség és vakbuzgóság ezzel az eszközzel aratja legnagyobb sikereit, legtöbbször a mi rovásunkra. Ezzel hódítanak, vagy ezzel készítik elő a talajt egy-egy téritő számára. Ellenük csak ugyanazzal az eszközzel védekezhetünk. Azok, akik akár a hitetleneknek, akár a szektáknak esnek áldozatul, nem szokták hallgatni sem az igehirdetésünket, sem az előadásainkat. Vagy ha meghallgatnak is, de jóval nagyobb a súlya az idegen szavának.

Azt meg számtalanszor tapasztaljuk, hogy a nyomtatott szónak mennyivel több a tekintélye, mint a beszédnek. És milyen élhetségre mutat, hogy ezt a nagyszerűen bevált eszközt mi nem tudjuk felhasználni!

Iratterjesztésünk nagyon kevés helyen, sőt talán sehol se működik kellő eredménnyel. Az eddigi fogyasztás nem felel meg sem a kiadványokra fordított munkának és áldozatnak, sem egyházkerületünk nagyságának, vagy híveink számának. Jól tudjuk, hogy ma kevés a pénz és sok háznál még kenyérre is kevés, de az is tapasztalt igazság, hogy még mindig vannak — hála érte az Istennek — akik a lelkük táplálására szívesen áldoznak. Heti vásárok alkalmával a városi lelkészi hivatalokba bejövő vidéki hívek, kik énekeskönyvekért, bibliákért, szinte az összes pénzüket odaadják, amit aznap eladott árucikkekért kaptak, azt bizonyítják, hogy a hívek egy részének ma is van lelke is, pénze is. És ha ezekért így is sokan bejönnek a városba is, mennyivel többen megvennék, ha otthon is megkaphatnák és erről tudomásuk is volna! De nemcsak a kisebb, hanem a nagyobb egyházközösségekben is sok fogyatkozás van az iratterjesztés terén. Sem egyikben, sem másikban nem akarok senkit se vádolni, vagy kárhóztatni. Sokszor nem is az ügybuzgóság, hanem a találékonyság hiányzik a terjesztés, árusítás célravezető módjára nézve. Ez többnyire minden helyen más és más, de vannak általánosan bevált módok is. Ilyen például a traktátusoknak a vallásos estélyeken felolvasása és utána árusítása aképen, hogy a felolvasás, vagy az estély végén kihirdetjük, hogy a felolvasott elbeszélést meg lehet venni vagy ott rögtön, vagy a lelkészi hivatalban. Nagy városokban munkások, munkásleányok és asszonyok között pedig keresünk egy alkalmas egyént, akinek odaadunk néhányat, hogy déli szünet alatt olvassa fel, vagy mutassa meg a társainak s aztán kísérelje meg — esetleg a fizetési napon — eladni.

Ez a módszer vezet el az iratterjesztés üzleti módjához: a kolportórséghez. Mindaddig nem lesz sem anyagi, sem lelki tekintetben kellő eredmény, míg kolportőrjeink nem lesznek. Minden egyházmegye területére kellene egy hivatásos, hogy úgy mondjam: professzionista iratterjesztő, akinek ez lenne a foglalkozása és egyszersmind megélhetése is. A szalontai egyházmegyében a múltban állandóan volt ilyen foglalkozású férfi, aki sorra vette a falvakat és a vásárokat, ahol sátrában kirakta áruit a bibliákat, vallásos könyveket, naptárakat, füzeteket és megélt a keresetéből. Az egyháznak pedig, mert buzgó református volt, jó szolgálatot tett misszionáriusi munkájával. Azt hiszem, hogy ma, mikor annyi a munka-

nélküli, nem volna nehéz megfelelő embert kapni, aki a szükséges előkészítő munka után, kellő eredménnyel működnek.

Az üzletszerű terjesztésen kívül be kell vezetni az ingyenes iratterjesztést is. Ha a kerületi iratterjesztés nagyobb forgalmat képes elérni, a haszonból mindenesetre fog ingyen kiosztásra, rendelkezésre bocsátani kiadványaiból. De addig és azonkívül minden gyülekezetnek be kell vezetni ezt. Itt két kérdés merülhet fel: kiknek adjunk ingyen és miből adjunk? Adjunk közismert szegényeknek, templomba nem járóknak, hitünkre nézve veszélyben levőknek, iskolásgyermekeknek jutalomképen és legfőképen a szórványokban lakóknak. Városokban ezeken kívül gyári munkásoknak, bérkocsi állomáson, embervásárokon álldogálóknak, orvosok rendelőiben várakozóknak és főleg kórházakban levő betegeknek stb.. Miből? Erre a kérdésre a legtermészetesebb felelet ez volna: a költségvetésben erre a célra felvett összegből. Mivel azonban még nem felelhetünk így, ezt kell mondanom: a belmissziói alakulatok adományaiból. Igazán nem elbirhatatlan az erre a célra szükséges összeg, sőt nagyon kevés pénzzel is tudunk a legsürgősebb szükségén segíteni.

Bármennyit fordítsunk is reá, feltétlenül megéri, mert olyan befektetés, mely a tőkét bőséges kamataival fizeti vissza nemcsak lelkieken hanem anyagiakban is.

Debreczeni István

Hitetlenség.

Tele van a világ panasszal, hogy hitetlenekké lettek az emberek, pedig ha analizálni kezdjük a mai ember lelkiületét, egészen más eredményekre jutunk.

Tagadhatatlan, hogy a háboruelőtti, kiegyensúlyozottabb kor-embereinek egészen más volt a lelkiülete. Ennek a korszaknak a tömegembere nem volt vallástalan, de viszont nem volt vallásos sem. Olyan volt ránézve a vallás, mint az ünneplő-ruha: vásárnapokon és nagy ünnepeken magára vette, elment vele a templomba, aztán az ünnep elmúltával levetette az ujruhát, vele a vallást s a következő ünnepnapig nem törődött vele.

Határozottan meg lehet állapítani, hogy a háboruelőtti korszak tömegembere közönyös volt a vallás iránt.

Igaz az a mondás, hogy az ember csak bajok, veszedelmek és nagy tragédiák idején ismeri fel a maga teljességében a mindenható Istent. »Szállj fel a háborgó tengerre és megtanulsz imádkozni« — mondja a példabeszéd.

A tömegember érdeklődése sorsának a rosszrafordulása ará-

nyában közeledett a vallás és a mindenható Isten felé. A világháborút megelőző válsághullámok, melyek a megélhetés biztos talájaról egész tömegeket sodortak le és taszítottak veszélybe — felkeltették a tömeg érdeklődését az Isten iránt, aki minden teremtményének egyformán gondviselő Atyja.

Mellékesen megemlítjük, hogy a szocializmus, amely a vallásból merítette ideológiájának a tetszetősebb részét — éppen azért hódított magának tömegeket, mert a földi bajok likvidálását irta fel a zászlójára.

Aztán jött a világháború, amely mindent felforgatott és minden gazdasági és szellemi értéket halomra döntött. A tömeglélekben devalválódott minden eszme s midőn megcsufolva ott vergődött a tömegmészárlás vérzivatarai között: — úgy kapaszkodott bele a csendet, rendet, kiengesztelődést és kiegyenlítődést prédikáló evangéliumba, mint hajótörött a széthullott hajó uszó deszkáiba.

A tömeglélek kitárt kapu volt az annyira dezavualt és nélkülözött isteni igazságok előtt s bármit mutatnak is a tömeglélek háború utáni forradalmi kitörései, az ember a nagy tragédiák idején találkozott Istennel, felébredt vallás iránti közönyéből és kitörései nem az Isten, hanem bajának vélt okozója ellen irányultak.

És mit adtunk ennek a borzalmasan felrázott és megnyílt tömegléleknek a nagy tragédiák után? Prédikációt és prédikációt, melynek a követeléseit magunkra se tartottuk kötelezőnek.

A mai felzaklatott, nyomorba jutott és bizonytalan jövőjü tömeglélek nem elégszik meg, mint a nyugalmas és kiegyensúlyozott multban, mikor csak a munkakerülőknak volt a sorsuk bizonytalan — az Igének a pusztá hirdetésével: a tömeglélek ma a maga teljességében igényli a vallást, vágyakozik a Krisztus szellemében való kiegyenlítődés és nyugalom után és — bármilyen valószínűtlennek hangzik is — a gazdag adni akar, a szegény pedig életlehetőségének a kiharcolását kívánja tőle. És mert mindezeket nem kapja meg, türelmetlenné, bizalmatlanná válik az egyház és vezetői iránt és az egyéni jellemek különbözősége szerint más orientációkat keres.

Valljuk be őszintén, hogy mi az igehirdetés terén a legerősebbek, de a gyakorlati megvalósítások terén a leggyengébbek vagyunk. Jó volt ez így a nyugalmas időkben, de ma nagy veszélyeket rejteget magában s nekünk nem elég konstatálnunk az eredményeket: a hitetlenséget, az egyházi adó nem fizetését, a hitehagyásokat, sőt vallásellenességeket, hanem ki kell kutatnunk a veszélybe döntő okokat is, felelnünk kell a miértekre és követnünk kell a kor s az igények parancsszavát, ha a már oly sokszor konstatált bomlási folyamatot meg akarjuk állítani.

Az új idők új programját a következőkben látom:

1. A vezetők: papok, tanítók és más értelmiség — szálljanak le a templom, iskola katedrájának és más pódiumoknak a piadesztáljáról, vegyék fel a közvetlen, a meleg kapcsolatot a néppel, értsek meg, szeressék meg egymást, épüljön ki közöttük a kölcsönös bizalom és egy közös nagy cél elérésére állítsák be akaratukat.

2. A vezetők ne csak prédikálják az igét, hanem minden nemes megmozdulás terén ők tegyék meg a kezdő lépéseket.

3. A vezetők minél több érintkezési felületet építsenek ki maguk és híveik között és tanítsák meg az embereket, a korszerű gazdálkodásra, okszerű életre, egészséges életmódra, ügyes-bajos dolgokban legyenek segítségükre, hogy így anyagiakban megerősödjene legyen probléma az egyházi térhek elviselése.

4. Fel kell világosítani a gazdagokat, hogy nekik valláserkölcsei kötelességük a szegényekről való gondoskodás. E célból haladéktalanul meg kell teremteni a szegény-alapot, melyből idővel szegény, agg és árvaháznak kell létrejönnie.

5. Teljes erőnkkel küzdenünk kell a munkanélküliség ellen; az egyes egyházak tagjai a lehetőség szerint adjanak egymásnak munkát és kenyeret.

6. Teremtsünk erős kapcsolatot egyházunk tagjai között, hogy állandóan érezzék ennek a nemes kapcsolatnak a melegét s legyenek képesek egymásért még nagyobb áldozatoknak az elviselésére is.

7. Végre az összes ker. egyházak egy nagy összefogással, mint erre egyedül illetékesek — vegyék fel a tapintatos, de őszinte küzdelmet a csak profitra dolgozó, lelketlen nagy tőkék ellen, amelyek a profit érdekében évenként többet semmisítenek meg, mint ami likvidálná a világnyomort; s amelyek képesek a világot bármely pillanatban lángtengerbe borítani.

Tóth Zsigmond.

Blut ist ein ganz besonderer Saft.

Egészen különös folyadék a vér.

II.

Az államhatalom e pogány bálványozásában tagadhatatlanul van valami alap. Hiszen maga a keresztyénség sem tagadta soha, hogy a hatalmak nem Istentől rendeltettek, az eltévedt emberek miatt. Isten hosszútűrésének a jelei azok. Még a törzsvallásnak is van valamelyes belső összefüggése a civilizációval. Becses értékek őriztetnek meg általa. De éppen ezen szoros összefüggésben van annak a végzete is létére. A civilizációval összeomlik maga a val-

lás is. A szolgáló kikergettetik. Csak az a vallás felelt meg mindig történelmi rendeltetésének, amelyik felülemelkedett faji, nemzeti, kulturális szempontokon. Mert a vallás a lélek életének a legeslegejét igényeli. Az a vallás, amelyik merőben csak társadalmi értékeket szolgál, nem elég nagy ahhoz, hogy századokig éljen. Civitas terrenát istenit; nem a Civitas Deit veszi el Isten kezéből. Földi polgárai vannak. Ideigvaló az élete. Halál a vége.

»Győztél, óh Galileai!« — Akármilyen apokrif is legyen hit-hagyó Julian e felkiáltása, pompásan találó mégis. Mert amint a harmadik század átfolyt a negyedik századba, a keresztyén vallás a birodalom trónjára lépett. Nagy Konstantin által meg is koronázott. A mártírok vallása államvallássá lett. Egy új ezeréves fejezet kezdődött el.

Ez az ezerév 300—1300-ig tartott. A keresztyén vallás története két ágra szakadt. Keleti és nyugati, görög és római ágra. — Lássuk a sorsukat egyenként.

A vallás látszik a keleti birodalomban az uralkodó erőnek. Vagy legalább is hittudomány. Dogma volt az éltető elemük még a konstantinápolyi boltosoknak is. Bizánc kék és zöld párthivei az utcán is a szentháromság tanáról vitakoztak. (A mai kékingesek, zöld-ingesek ősei.) Nem politikáról, se nem gazdasági problémákról. Így lett a keresztyén egyház a keresztyén állam szolgálójává. Az állam feje ellenőrzi az egyházat. Konstantius fejezte ezt ki legridegebben, ezt a bizantinizmust: »A hit szabálya az, amit én akarok.« Ebben a bizanci erastianizmusban nem lehet megkülönböztetni, mi a Caesaré, mi a Krisztusé.

Ez a rendszer bukott el, omlott össze az orosz cári egyházban. Azzal a világi rendszerrel mult el, amellyel sokáig azonos volt. Nem a krisztuséi voltak a koronajogok.

A nyugati egyház sorsa más lett.

A történelmi könyvek szerint a római viráguralmat a barbár népek döntötték meg. Pedig összeomlott az, még mielőtt a húnok, gótok, frankok reá törtek volna, Helyesebben mondva, a római birodalom valójában nem omlott össze. Római egyház néven tovább élt. A római katholicizmus főöröksége a római imperializmusnak. A pápák hű utódai a császároknak. Róma császári tradíciói elbűvölték, megtérítették, civilizálták a barbár hordákat. Amit az örök város nem birt elérni fegyveres erővel, elérte a vallás erejével. A pápaság a nagy római történelmi dráma harmadik felvonása. Köztársas-

ság, császárság, pápaság. A középkori egyház inkább politikai intézmény volt, nem pedig vallási, éppen emiatt.

Mindazonáltal az egész középkoron által az egyház a Krisztus egyháza volt. A római püspök az Ő helytartója. Az uralkodói jogok Krisztuséi voltak. Ez jelképezte a lelkiek szupremációját abban a dűrva, vad korszakban. Sohasem engedték meg a nagy pápák, hogy az egyház az állam szolgálójává süljedjen le. Ez mentette meg a keleti egyház tragikus sorsától.

Hát a reformációban mi lett Krisztus uralkodói jogaival?

A fent vázolt pápai egyházi államot lerombolta a Luther-féle szellemi forradalom. A pápa jogai az államfőkre szálltak át. A Lutheránizmus kulcsa a: »cuius regio, eius religió« elve. Állam által ellenőrzött vallás az. Nemzeti vallássá lett. Német nemzetivé.

Kálvin János vivta meg a legelső harcot az államhatalommal az egyház szabadságáért Genfben. Nyomában a puritánok Angliában, a kovenánterek Skóciában, a hugonották Franciaországban. Remek kifejezése ennek a szellemnek Béza Tódor mondása Navarra királyához: »Felség, Isten egyházának sorsa az, hogy ütésekét kapjon és sohse adja vissza őket. De figyelmeztetem, az egyház kovácsüllő; sok súlyos pöröly elnyütt már rajta.«

Melville András is így prédikált Jakab skót király előtt 1596-ban: »Két király uralkodik Skóciában. Jakab az ország királya, Krisztus az egyház királya. Ennek alattvalója Jakab király is. Nem királya, nem is feje, csak egyszerű tagja ő is a Krisztus országának.«

Ösrégi probléma támadt fel a mai német viszonyokban. Az egyház és állam egymáshoz való viszonyának nagy problémája. Megoldva ma sincsen. Protestáns szempontból a szabadság szent joga az életnél is értékesebb kincs; de szentnek tartja a civil társadalmat is. Ezt a két elvet kell megnyugtatólag összeegyeztetni úgy, hogy a civil társadalom legyen áthatva a vallásosságtól. Egyház és állam külön nem létezhetnek, egymásra szorulnak. De Krisztus uralkodói jogai minden másnak felébe teendő; máskülönben az állam elpusztulása csak idő kérdése lesz.

Chr. World nyomán.

Bokor Sándor.

Egyházkerületi könyvtár szá-
mára beérkezett mű: Csernák

|| Béla: »A Nagyváradai Egyház
Története«.

A református egyház 1557—1660.

Irta: Csernák Béla református lelkész. 282 lap.

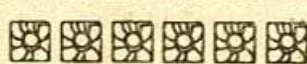
Nagyon értékes és kedves ajándékot adott karácsonyra az oradea—nagyváradi egyháznak Csernák Béla, midőn a váradi egyház nagy multjának, küzdelmekben, dicsőségben és szenvedésekben gazdag 103 esztendeinek történetét a Kálvin könyvnyomda által kiállított csinos könyvében megjelentette. De nemcsak az oradea—nagyváradi egyháznak, hanem az egész kerületünknek, sőt egész református egyházunknak értékes ajándéka ez.

Ez a könyv ugyanis egy akkor is központi fekvésű és jelentős szerepet vivő város egyházának történetén kiül, mai kerületünk nagy részének és ez által a reformáció elterjedésének, megerősödésének, s törökudulás által lett elpusztításának történetét is megismerheti velünk. Amíg elvonul előttünk Várad reformálása, felelevenedik a híres váradi disputa, megjelenik a jezsuitákkal s egykori tanultársával viaskodó Alvinczi Péter hatalmas lelki arcképe, vagy a korszakalkotó puritánus mozgalom a maga erős meggyőződésű, de tragikus hőseivel, sőt amikor a messze földön híres váradi kollégiumon keresztül betekinthezünk az iskolai és általában a kulturális életbe, addig nemcsak Várad egyházának történetét ismerjük meg, hanem benne élünk a magyar reformáció örökre tanulságos és lélekemelő multjában.

Igen benne élünk, mert élet van e könyvben is. Nem száraz, vagy bölcsekedő, hanem könnyű és élvezetes. Tudományos, hiszen egész könyvtárt tesz ki a forrásul áttanulmányozott művek száma, és mégis népszerű, mindenki által könnyen érthető, szép, világos nyelven megírt, valósággal szórakoztató munka. A szeretet szólal meg mindenik szavában, a szeretet, mely Csernák Bélát gyülekezetéhez fűzi és mellyel e sok kutatást és fáradságos tanulmányozást igényelt munkával foglalkozott. Elég csak a 327 jegyzetet, vagy lelkészek, tanárok pontosan összeállított névsorát végignézni, hogy a munka nagyságáról némi fogalmat alkothassunk.

Minden tekintetben nagyszerű könyv, melyért nemcsak az oradea—váradi gyülekezet, de mindnyájan hálásak vagyunk és szívből kívánjuk, hogy mielőtt írhasa meg a folytatását is. D I.

Két nagy rokonlélek. A rádi eset. A családi tüzhely mellett II. sorozatának 14. száma jelent meg ezzel a címmel. Egyházunk multjából vett tárgy két kis elbeszélést foglal magában. Az első VII. Károly svéd királynak és Zoványi György zilahi esperesnek Zilahon történő találkozását beszéli el egy meghiusult templomfoglalás történetével, a másik a rádi református templomnak a kath. földesur által történt erőszakos elfoglalását. Mindakettőt Bokor Sándor írta az ő közismert élvezetes elbeszélő nyelvén.

HIREK

Lelkipásztor és nyomorúság.

Farkas István tiszáninneri püspök érdekes javaslatot tett az egyházkerületi közgyűlésen püspöki jelentésében a lelkipásztorok egymásközt. segítésére, amelyen el kellene indulni és amelynek elvi alapjait minden lelkipásztori közösség magáévá tehetné. Miskolcon van 72 tanár szövetségbe tömörülve, minden tanár havi 5 pengőt fizet be a közös kasszába. A befizetett összeget gyűjtik kinek-kinek megtakarított tőke gyanánt és azért is, hogy kisebb kölcsönökkel segítsenek egymáson és betegség, halálozás esetén gyors segílyt adjanak belőle. Ma már 43 ezer pengő befizetett tőkével gazdálkodnak. Mindezt elérte 72 embernek négy év alatti lemondása, kemény akarása.

Hát mi a 200-on felüli lelkipásztor sereg nem tudók ezeket megtenni? . . . Hányszor sirt át a lelkemen a keserűség, amikor temetni kell a lelkipásztor családban és nincs aki segítsen. Segíts magadon és az Isten is megsegít! Ne élhetetlenkedjünk mindig. A gyakorlati keresztyénség arra is kötelez bennünket, hogy gondot viseljünk a mi házunk népéről. Szegények vagyunk, de még se vagyunk annyira koldus, hogy havi öt pengőnek megfelelő összeget elő ne tudjon minden lelkész-család teremteni avégből, hogy ezzel az apránként gyűjtött összeggel bajok és halál esetére valamit tudjunk adni hitvesünk és gyermekeink kezébe.

Avagy nem méltó volna-e megcselekednünk azt, hogy akik egyházkerületünk lelkipásztorai közül erre kötelezik magukat, megígérjük és megfogadjuk, hogy kerületünkben közülünk kidülő lelkipásztor a mi halottunkká lesz. Nem várjuk az értesítést, de ha minden lelkipásztor testvérünk elhunytának hírülvétele után beküldénénk a ker. pénztárba öt-öt pengőnek megfelelő összeget, milyen nagy segítség volna az ebben a szomorú és szívtelen lelkész világban annak a megtépett szívé lelkész özvegynek a megsegítésére, akinek szomorú sorsa mellett ott van a szegénység is.

Esperesválasztás az érmelléki egyházmegyében. Január 15-én járt le a szavazatok beadásának határideje, de még 16-án is érkezett be 2 szavazat. Három pedig így is elmaradt, noha 5 hét volt a második szavazásra. és még mindig nincs esperese az egyházmegyének. A beadott 34 szavazatból érvénytelen volt kettő, a 32 pedig egyenlően oszlott meg Szabó Zoltán és Hegedüs Albert között.

Igy a közelebbről összehívandó közgyűlés fog dönteni sorshuzás útján, vagy a törvény és szabályrendeletek alapján. Ugyanis, ha két későn érkezett szavazatot, melyet a szavazatbontó-bizottság elfogadott, a közgyűlés megsemmisíti, akkor Szabó Zoltánnak meg van a többsége, mert e két szavazat Hegedüsre esett. Viszont döntenie kell közgyűlésnek Diosig—Diószeg 3 voksa felett, hogy kit illet, mert elő-

ször Hegedüsre adta szavazatait, egy később tartott gyűlésén pedig Szabóra szavazott. Ez utóbbi adatott be, ezt pedig megfelebbezték.

Egyházkerületi tankönyvtárunk zárlatánál megállapítást nyert, hogy az 1934 év folyamán több mint 2000 drb hangjegyes énekeskönyv fogyott el. Ez a szám elérte több mint 4 év után azt a normális mértéket, amelyre alapította Tankönyvkiadó bizottságunk számításait. Hogy mégis a zsolttár számla mérlege egyesulyban maradt,

annak a nagy körültekintésnek és előrelátásnak köszönhető, amellyel a bizottság a kiadást intézte.

Felhívás. Azokat a lelkész és tanító urakat valamint azon hiveinket, akik egyházi jellegű vagy építő tartalmu műveket saját számlájukra adnak ki, ezuton kérjük, hogy iratterjesztésünknek megfelelő példányszámot bizományi árusítás céljából bocsássonak rendelkezésre, közölve a föltételeket is. (Eladási ár, az Iratterjesztésnek adandó $\frac{1}{10}$, elszámolási határidő.)

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

435—1935. sz. Közigazgatási. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. lelkészi hivatalnak.* A hadköteles kort megelőző katonai oktatás tárgyában hivatalos lapunk ez évi 1. számában 6541—1935. sz. körlevelemben felhívtam egyházkerületünk valamennyi lelkészét, hogy ennek az akciónak a megszervezéséhez és levezetéséhez és a tőlük kívánt közreműködést készségesen ajánlják meg és fejtsék is ki.

Az egyházaktól elvárt közreműködés azonban nemcsak a körlevélben említett lelkészi funkciókra szorítkozik, hanem a kultuszminisztérium intenciója szerint azt is megkívánja, hogy az egyházak papságának minden kategóriája találja meg és foglalja el a maga megfelelő helyét a kiképzést intéző bizottságokban is.

Hat ilyen bizottság van és pedig: 1. *központi bizottság* a nemzetvédelmi minisztérium mellett (*Körzetparancsnokságok Főfelügyelősége*), 2. *kerületi bizottság* minden körzetparancsnokság mellett, 3. *városi bizottság* a következő városokban: București, Cernăuți, Chișinău, Cluj, Iași, Oradea, Timișoara, Craiova és Brașov, 4. *vármegyei bizottság* minden hadkiegészítő parancsnokság (Cercul de Recrutare) mellett, 5. *járásbi bizottság* minden központ (járás) mellett és 6. *községi bizottság* minden alközpont mellett (minden járásban 3—5 alközpont van).

A kiképző gyakorlatok céljaira a katonai hatóságok alközpontokat jelöltek ki a vármegyék járaibaiban.

Biharvármegye és Oradea katonai előzetes kiképzésének Inspector az ezeken a területeken megalakított *központok* és *alközpontok* táblás kimutatását hozzám megküldötte. Valószínű, hogy a többi vármegye és város inspektorátusa is meg fogja küldeni a maga területére vonatkozó ugyanilyen kimutatást. Fölöslegesnek tar-

tom akár a biharmegyei, akár majd a többi vármegyei és városi központok és alközpontok kimutatását hivatalos lapunkban közölni. *Ellenben kérem a Lelkésztársakat, hogy saját községük vagy városuk előljáróságánál sziveskedjenek érdeklődni a központok és alközpontok beosztása feől,* utóbbi annyival is inkább szükséges tudniok, mert az előzetes kiképzésbe az ő munkájuknak is bele kell illeszkednie s tekintettel a nekik fenntartott lelkészi szerepkörre és arra, hogy az oktatás programjába akár azok kezdetén, akár végén szükségszerűen beletartozik az Istentisztelet is, főképpen pedig azt véve figyelembe, hogy az oktató kurzusok, gyakorlatok s így az azokkal kapcsolatos istentiszteletek, prédikációk — legalább is Biharmegyében és Oradea alközpontjaiban, a velem közölt inspektorátusi program szerint — *a vasárnapokra* vannak téve, — feltétlenül szükséges, hogy a helyi lelkészek és az alközpontok parancsnokai teljes egyetértéssel járjanak el az oktatási program istentiszteleti részére és az igényelt egyéb lelkészi szolgálat és időpontjára vonatkozóan. Erre az együttes megállapodásra az inspektorátus az alközpontok parancsnokait kifejezetten utasította is.

Egyebekben pedig az inspektorátus az oktató program végrehajtását vasárnap és ünnepnapokon reggel óhajtaná, hogy úgy az ifjaknak, mint az oktatóknak, kik többnyire nős, családos emberek, a vasár és ünnepnapok délutánjai szabadon maradjanak. De a helyi viszonyok figyelembe vételével az alközpontok parancsnokaira van bízva a programnak akár délelőtre, akár délutánra való kitűzése.

Abban az esetben, ha az oktatás délután történik, minden ifju a községében levő saját templomában vesz részt az Istentiszteleten. Ha azonban az oktatás reggelre van kitűzve, az ifjak az alközpontban levő templomok istentiszteletein vesznek részt.

Minthogy pedig az alközpontokba csoportosított községek circa 8 km. távolsága következtében az ifjak nem igen érkezhettek be korábban az alközpontokba, mint amikor ott a különböző felekezetek templomaiban az istentiszteletek már folyamatban vannak vagy megkezdődnek, az inspektorátus nem látta jónak annak a megállapítását, hogy az ifjak mely órában vegyenek részt az istentiszteleten. Az egyes felekezetek bevett szokásait a maguk istentiszteleti órája tekintetében (mely időpont valószínűleg nem esik egybe az alközpontok különböző templomaiban), nem kívánja érinteni. Ehelyett csupán annyit kér, hogy a különböző egyházak lelkészei az alközpontok parancsnokaival úgy állapodjanak meg, hogy a különféle vallásu ifjak a saját templomukba *megközelítőleg* ugyanabban az időpontban menjenek be és jöjjenek ki onnan — a körülbelül 1 óráig tartó istentiszteletre, illetve istentiszteletről. Mert csak így lehet az ifjakat a program további pontjai szerint ugyanazon időben s egyszerre oktatni.

Kérem a Lelkésztársakat, hogy mindezekre figyelemmel lenni sziveskedjenek, úgy azonban, hogy a vasárnapi és ünnepi istentiszteletek szokásos időpontja jelentékenyebb eltolódást egyáltalában ne szenvedjen, csekélyebbet is csak az egyházközségek presbitériumainak a tudatával és világos beleegyezésével. Oradea, 1935 január 30. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

M st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagyt. Református Lelkeszi Hivatalnak
 Oradea—Nagyvárad
 Calea Victoriei [Kolozsvári u.] 61.

250
 700
 30
 720
 500

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

A Főtisztelendő és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb árakon postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Aurel Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
 Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

nagybetűs HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként 100 lei áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
 Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
 imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent
 betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

➡ Nagyobb rendelésnél árengedmény ➡

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	○○○	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	○○○	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	○○○	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	○○○	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Célkitűzés.

V.

Mint a belmissziói munkának kiegészítője az iratterjesztés, úgy, sőt még nagyobb mértékben elengedhetetlen tartozéka, szinte szer-
ves alkotó része az igehirdetésnek és a belmisszióknak az *egyház-
fegyelem*. Még azt is hozzátehetjük, hogy amint a belmisszió nem
más, mint igehirdetés, úgy az egyházfegyelem sem egyéb, mint
igehirdetés és belmisszió. Amelyik nem az, az nem igazi egyház-
fegyelem. Mert az egyházfegyelem célja sohasem lehet meg-
torlás, büntetés, hanem mindig a lelkeknek az ige erejével és hatal-
mával s az igén alapuló, az ige szellemében gyakorolt fegyelme-
zési módokkal az Istenországa számára megnyerése azáltal, hogy az
eltévedteket megtéríteni igyekszünk a Szentlélek Isten segedelmével
és kegyelmével.

A kálvini egyházfegyelem életbeléptetésének, helyesebben
visszaállításának szükségességéről e helyen, vagy egyházkerületünk
hivatalos fórumán felesleges beszélni, vagy érveket sorakoztatni.
Az egyházkerületi közgyűlés legutóbb leszögezte a maga állás-
pontját, midőn elhatározta, hogy nem várja a zsinat törvényhozását,
hanem elkészíti a maga szabályrendeletét és erre bizottságot küldött
ki. A bizottság javaslata — a kerületi közgyűlés előtt — az egyház-
megyék elé fog kerülni és az ő véleményeikkel jut a közgyűléshez,
mely véglegesen megállapítja és életbelépteti, illetve életbeléptetését
elrendeli.

Bármilyen nagy, alapos körültekintést és lelkiismeretes meg-
fontolást igényel is e szabályrendelet elkészítése, ez a könnyebbik
része a munkának. Sokkal nehezebb lesz ennél a szabályrendelet
életbeléptetése. Azért nemcsak a bizottságnak, egyházmegyéknek,
vagy lelkészi értekezleteknek kell foglalkozni a tervezettel, hanem
foglalkozni kell rajtuk kívül a presbyteriumoknak és a gyülekeze-

teknek az egyházfegyelem gyakorlati részével, az életben leendő megvalósításával.

Ennek az esztendőnek egyik legnagyobb, legmesszebbre ható, de kétségkívül legnehezebb feladata lesz az egyházfegyelem életbeléptetésének előkészítése. Kellő előkészítés nélkül teljesen hiábavaló a legjobb szabályrendelet, a legszigorubb életbeléptetési határozat, mert vagy csak papiroson, jegyzőkönyvben történik meg a bevezetés, valóságban azonban nem és így ugyanott leszünk vele, ahol szabályrendelet nélkül voltunk, — vagy többet ártunk vele, mint használunk. Ezt az esztendőt és ennek minden alkalmát fel kell tehát használni az egész vonalon a komoly előkészítésre.

A dolog természete és a rendelkezésre álló idő szerint két részben ejthetjük meg az előkészítést.

Az elsőt amit nevezhetünk elméleti résznek, már most meg lehet és meg kell kezdenünk. Ez általában az egyházfegyelem lényegének, céljának, történetének, a múltban és pedig a mi múltunkban történt alkalmazásának ismertetése. Főképen arra törekedünk, hogy minél jobban megismertessük gyülekezetünk tagjaival egyfelől azt, hogy nem ujitásról van szó, hanem felujtásról, másfelől megértessük s ha kell meggyőzzük őket arról, hogy erre ma is szükség van. Ezt a munkát a lelki presbiteri gyűléseken, a nő- és férfiszövetségek összejövetelein és a vallásos estélyeken tartott felolvasásokkal végezhetjük. A nő- és férfiszövetségekben tegyük megbeszélés tárgyává a kérdést és úgy igyekezzünk nagy fontosságáról felvilágosítani hűveinket. Ezek a megbeszélések valószínűleg tanulmányok lehetnek számunkra a gyakorlati megvalósításra nézve. Az itt szerzett tapasztalatokat nagyon áldásosan hasznosíthatjuk a lelkeszi körök és megyei értekezleteken és az egyházmegyei közgyűlésen, amikor a szabályrendelet tervezett megvitatás, vélemény-nyilvánítás végett eléjük kerül. A lelkesz-értekezletekkel együtt vagy azoktól függetlenül is a presbiteri értekezletek is jó alkalmul szolgálnak az előkészítésre, melyeken már nemcsak a lelkiporok, hanem presbiterek, világiak vezetnék be a kérdés tárgyalását.

A másik, inkább gyakorlati része az előkészítésnek majd a rend szabályrendelet elkészülte után következhetik. Ez már az életben leendő alkalmazás előkészítése, melyet az előbbivel fordított sorrendben végezhetünk és kell végeznünk. Azaz előbb a lelkeszi körök, megyék értekezletein, egyházmegyei közgyűléseken és ezután a presbitériumokban és a gyülekezetek különféle összejövetelein ismertessük és beszéljük meg a szükséges tennivalókat. Ezeken jó eredménnyel használhatjuk fel azokat a tapasztalatokat, melyekkel azok a gyülekezetek és lelkipásztortestvéreink szolgálhatnak, kik

már régebben, a hivatalos elrendelés előtt a maguk hatáskörében és felelősségére bevezették és eredménnyel gyakorolják az egyházfegyelmet.

Még addig bizonyára lesz alkalmunk és másoknak is a kérdéssel minél több oldalról foglalkozni. Egyet azonban már most véglegesen szögezzünk le. Az egyházfegyelem csak akkor lesz egyházunk megújulásának kívánt és remélt eszköze, ha nemcsak elméletben, hanem gyakorlatban, az életben is vissza tudjuk állítani. De ez csak akkor fog sikerülni, ha a lelkeket reá kellően előkészítjük. Egy esztendő adott erre az Ur, használjuk fel tehát minden idejét komolyan, hogy munkánk hiábavaló ne legyen, hanem Isten ígéjének erejét anyaszentegyházunk javára és Isten országának erősítésére fordithassuk.

Debreczeni István

Kálvin egyházfegyelme.

A reformációt, amint nagyon jól tudjuk, az egyház fejében és tagjaiban való megromlása hozta létre. Az az erkölcsi sülyedés, melybe az egyház vezetői jutottak s ahová magukkal rántották a hiveiket is, minden komolyan gondolkozó lelkét szomorúsággal töltött el, hogy hová jutott a Krisztus egyháza. Vald Pétertől kezdve Kálvin Jánosig, tehát majdnem 4 évszázadon keresztül forrt, vajudott ez a nagy kérdés, miképpen lehetne az egyházat reformálni s visszaállítani az apostoli egyszerűségbe, hogy ne külsőséges ceremóniák tartsák fogva a lelkeket, hanem az szabadon szállhasson Istene elé és itt e földön az Ő dicsőségének munkálója legyen. Nem személyi érdek, nem nagyravágyás vezette a reformátorokat — amint általán vádolják őket, — hanem az a nagy egyetemes szükség, melyet Pál apostol így fejez ki a rómabeliekhez írott levelében: »a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését«. Ebből az egyetemes vágyból született meg a reformáció, mely az Irás alapján állva, az egyházat az űs-apostoli egyszerűségbe állította vissza, minden téren, minden tekintetben érvényt szerezve az Isten lélekben és igazságban való imádásának. Egyetlen döntő tekintély a reformáció szempontjából az egyházra nézve az Irás, ez mutatja meg annak ismertető jegyeit, szabja meg munkakörét. Az Irás tekintélyével áll, vagy dől az egyház. Fundamentuma nem e világban gyökerezik, hanem az Irás szava, az ige által felébresztett hit az egyedüli alapja, nem emberi tekintély, mert ennél sokkal több. Az Irás alapján álló egyháznak, vagyis az igazi egyháznak ismertető jelei vannak és ez nem más, mint Isten ígéjének tiszta és elegyítetlen hirdetése és a sákramentumok helyes kiszolgáltatása, ezenkívül van

még egy harmadik ismertető jele a látható igazi egyháznak, az egyházfegyelem. Ezt speciálisan kálvinista ismertető jegynek tekintjük és az előbbi kettővel együtt az igazi egyház elengedhetetlen ismertető jegynek valljuk. Az egyházfegyelem sem más, mint igehirdetés és pedig egészen sajátos módja az igehirdetésnek. Míg a prédikációban az ige általában szól a gyülekezet egészéhez, a fegyelemben külön-külön szól az egyesekhez. Az egyházfegyelem tehát nem a bűn megtorlása, mint valami büntető jogi eljárás, hanem mint igehirdetés a legmagasabb értelemben vett építő aktus. Kálvin az egyházfegyelemről azt vallja, hogy mindenekelőtt fék, amely visszatartja azokat, akik Krisztus tanítása ellen dühösködnek, ösztöke, amely a resteket és a kedvetleneket tunyaságukból felébreszti, atyai vessző amely Krisztus lelkének szelidségéhez képest sujt le azokra, akik súlyosabb bűnbe esnek.

Az egyházfegyelem, melyet az igazi egyház ismertető jegyének vallani nem valami emberi találmány, hanem egyenes következménye a reformációnak, mely teljes mértékben visszaállította az Irás tekintélyét. A kulcsok hatalmából következik, melyet Jézus az egyházra kirótt. Máté 16, 19. verse alapján »Néked adom a mennyek országának kulcsát és amit megkösz a földön, a mennyekben is kötve léssen és amit megoldasz e földön, a mennyekben is oldva léssen«. Az egyházfegyelemnek tehát az alapja és hogy miképen történjék ez a fegyelmezés, ezt is a Szentírás mondja meg ugy ennek Máté ev. 18. r. 15—17. versében: »Ha pedig a te atyádfia vétkezik, menj el és dorgáld meg őt négyszemközt, ha hallgat reád, megnyerted a te atyádfiát, ha pedig nem hallgat reád, végy magad mellé még egyet, vagy kettőt, hogy két, vagy három tanu valloásával erősítsessék meg minden szó, ha azokra nem hallgat, mondd meg a gyülekezetnek, ha a gyülekezetre nem hallgat, legyen előtted olyan, mint a pogány és a vámszedő«.

Kálvin az egyházfegyelem szükségét meglátta mindjárt munkája elején, midőn elsőizben lett a genfi egyház lelkésze, s ezt mondja: »Bármit gondolnak is mások, mi nem hisszük, hogy kötelességeink oly szűk határon végződnek, hogy elmondván prédikációnkat, ölbetett kezekkel tétlenségnek adhatnók magunkat. Nekünk közvetlen élénken kell azokra ügyelnünk, akiket számon fognak kérni tőlünk. Ez a gondolat mindig foglalkoztatott bennünket, különösen, midőn urvacsorát osztottunk, mert a méltatlanok lelki táplálkozás helyett az Ur haragját vonták magukra. Szorgos vigyázattal kell őrködni afölött, hogy ez a szentség, mely a tagokat a fővel, az Üdvözítővel egybefüzi, meg ne fertőztessék, ami megtörténik valahányszor olyanok veszik a kenyet és bort, akik gonosz és bűnös éle-

tükkel nyilvánossá teszik, kijelentik, hogy semmiféleképpen nem tartoznak Jézushoz. E ponton súlyos és nagy a felelősség. Vigyázni kell, hogy e szentségben azok részesüljenek, akik Jézusnak igazi tagjai. És erre a mód a mi Urunk egyházában a kiközösítésnek javító és fegyelmező eszköze, amellyel azokat, akik rendetlen, keresztényenhez méltatlan életet folytatnak, akik az üdvös intéseket megvetik, mint rothadt tagokat el kell távolítani, míg jó utra nem térnek. A javításnak ezt az eszközét alkalmazásba kell venni, mert az egyházban szükség van a fegyelemre. Mert amint egyetlen társadalom, sőt egyetlen hajlék, bármilyen kis család lakik is benne, helyes állapotában fegyelem nélkül meg nem tartható, sokkal inkább szükséges az az egyházban, amelynek állapotához a legnagyobb rend illik. Ennélfogva, amint a Krisztus üdvözítő tudománya az egyház lelke, úgy benne a fegyelem az idegek szerepét tölti be, amely által történik az, hogy a test tagjai, mindegyik a maga helyén egymásközött összefüggnek. Ennélfogva, akik az egyházfegyelem megsemmisítését kívánják, az egyház végső szétzúllását mozdítják elő. Mert mi lesz, ha mindenki szabadon teheti, amit kedve tartja? Már pedig ez történnék, ha a tudomány hirdetéséhez nem járulnának magánintelmek, feddéses és más efféle segédeszközök, amelyek a tudományt fenntartják és határtalanná lenni nem engedik.

(Folyt. köv.)

Papp Zsigmond

Célkitűzés.

Reflexiók a 3. szám vezércikkére.

Az életet jelenti a munka, a mozgás. A győzelmet, az eredményt, az előrehaladást, a gyarapodást, a tökéletesedést a munka hozta létre. Az erők kifejlődnek, zerősekké, hatalmasakká lesznek s megkezdődik a teremtés. A hit, a imádság, isteni erőkké alakulnak át e földi világban s erejükkel formálnak, éltetnek, táplálnak, megmentenek, jobbitanak. Nincs és nem is lehet megállás. Örök a munka a terv, a fejlődés, a teremtés, a megújulás.

Keresztelő János csak megújulásra, bűnbánatra, megtérésre hívta fel a lelkeket, de munkát nem adott nekik. Jézus a munkás Jakabot, Pétert, Jánost s a többi apostolokat a halászattól a hálókészítéstől, a munkától, a munkából hívta el tanítványait, hogy őket ismét a munkába állithassa, hogy embereket halásszanak, nyerjenek az Istenország számára. Jézus számára s tanítványai számára nincs megállás, nincs pihenés, nincs idő lassu gondolkodásra, hanem a gyors cselekvésre. Jézus elment a tizenkettővel együtt a betegek-

hez, a szegényekhez, az árvákhoz, az aggokhoz. Vitte az életet, a munkás szeretet segítségét. Nincs hajléka, vagyona, kincse, pénze, de mégis gazdagítja a sziveket s munkássá, gyümölcsözővé teszi az életet. Ő, a Jézus rendeli: Ki kell vágni azt a fát, amely jó gyümölcsöt nem terem. Hadd szóródjék szét, hadd égettessék el az értéktelen, haszontalan pelyva. Jézus szive szeret az életben, a halálban. Imája győz a keresztfán, mert még ott is munkás volt.

A tanítványok sem pihennek. Az életök sem volt drága. Viszik, hirdetik az evangéliumot s a messze országok visszhangozzák Jézus nevét. A lélek, a sziv, a test odaáll a Jézus szolgálatába s odaadják magukat áldozatul az Isten fiának. Ők nem félnek, nem gyávák, hanem megbátorodnak, férfiakká, erősekké lesznek az Urban. Erejük megújul s győz a Jézus neve, a Jézus áldott s mindeneket átható szeretete. Céljuk volt. A Jézus tüzte ki számukra: Elmenvén, tanítatok minden népeket.

A mi mai célunk sem lehet más. Jézus hív mindég a munkába, a munkás életbe, a teremtő mozgásba. A parókiák fala között vívódó, hallgatag lélek nem lehet teremtő, alkotó erővé. A templomok predikátorainak is meg kell hallani a Jézus szavát: Kövessetek engem. Vége a régi életnek. Le kell vetnünk az óembert, fel kell vennünk a Jézus fegyverzetét s járnunk kell az ő nyomdokain. El kell indulnunk a szivek felé, az árvák, az aggok felé. Kezünket is oda kell nyujtanunk. Le kell hajolnunk a sebesülthöz, hogy felemelhessük. Munkásokká kell válnunk, hogy a kövek, a téglák árvaházakká formálódjanak. Fel kell keresnünk a Mátékat a pénzváltó asztaloknál; a Zákeusokat a kincsekkel telt bitoros és bársonyos házában, a Felixeket a trónokon s ezeket mind, mind vonni kell a Jézushoz s őket is munkásokká, szerető szivekké kell tenni, hogy lássák meg az árvát, az elhagyottat.

Ma is vannak erős és bátor apostolaink, kiváló szónokaink, tanítóink s ezek ne késlekedjenek, hanem ragadják meg a Jézus zászlaját s menjenek faluról-falura, templomról-templomra s ragadják meg a sziveket, gyujtsanak lángra, hadd lángoljanak a lelkek, hadd szikrázzanak mint az égi fénylő csillagok s hiszem, hogy lesz áldás; hiszem a könnyekkel csordultig megtelt szemek adakozásra indítják meg a kezeket. Megmozdulás, munka, felkeresés nélkül nincs élet, nincs árvaház és nem is lesz soha. Ezrek, százezrek, szivek várnak reánk.

Dr Baltazár Dezső püspök ur Derecskét látogatta meg s míg a templomban predikált 10 szekér indult el az utcákon gyűjteni s mire az este eljött nem 10, hanem 20 szekérré való adomány gyűlt össze, hogy a Kónigrätzben és Jaromérban állomásozó magyar református fiúk a szüleiktől ajándékozott kenyérből ehessenek.

Dr Baltazár Dezső püspök ur apostoli utra kelt s ő és követői munkás életükkel, szavuk meggyőző erejével felépítik a Kálvineumokat.

Németországban, Angliában az apostoli lelkületű férfiak és nők pénz, vagyon nélkül csupán imádságaik, Isten ígéjének hirdetése által teremtik meg hatalmas árvaházaikat. A Krisztus ereje tette őket diadalmaskodó erővé.

Egy éltesebb urinő Csehországban, Mysliboriciában emeletes kastély parkjában árva gyermekek játszanak, agg lelkészek üldögéltek s a kastély termeiben boldog otthonra találtak e sorsüldözöttek. Sok elaggott lelkész vagy egyedül, vagy feleségestül kis gyűjtött vagyonkájával, nyugdíjával idejön s nyugodtan éli le az aggkor zavartalan életét s itt már igazán nincs a munkás és rohanó életnek utjában egyik sem.

Vajjon mi közöttünk nem volnának-e ilyen reformás nők és férfiak, kik vagyonukat, házukat, kastélyukat nem-e állíthatnák a mi szegény anyaszentegyházunk szolgálatába. Nap-nap után mennek tönkre körülöttünk földbirtokosok, kastélyokat hagynak rombadőlni, avagy nevelés áron dobják el maguktól s pedig mily drága lehet, tömeg nyilna itt a nagy cél elérésére, keresztülvitelére. Ezek az ur házak, parkok Isten áldásává, forrásává lehetnének. Ne vigyünk mindent a központba, a városba. Engedjünk teret a falunak, a falu lelkészeinek is. Adjunk alkalmat a falu sokszor tétlenségre kárhozott lelkészeinek, hogy itt is, ott is árvaházak nyiljanak. Legyen meg, induljon meg a kezdet s ha a jó Isten is akarja, akkor a mustármag kikelve majd, terebélyes fává növekedik. (Most a falumban egy kastély kerül eladásra. Van benne 8 szoba és hozzátartozik egy 8 holdas park és 400 hold szántó és erdőség. Istenem mily sokszor nézem s könnyes szemmel gondolok reá, hogy milyen jó volna itt a mi református árváinkat elhelyezni. — Sculián is két nagy kastély áll, üresen. Mindkettőnek a kertje gyönyörűen fásítva. A kert alatt egy patak folyik.

A mi itteni református egyházi életünkben a propagandát a Ref. Jövő használta fel először s az eredmény 10.000 előfizetővel ajándékozott meg bennünket. Ha a Ref. Jövőnek áldást hozott a propaganda, a munka, a szó, a látogatás, az ajánlás, a rábeszélés, akkor ezt a propagandát még hathatósabban, még tüzesebben használjuk fel az árváink érdekében. Isten ígéjével, imádsággal induljanak el az arra hivatott lelkészek s töröljék ki a síró árvák szeméből a könnyeket. Nem elég a parókia, a templom, a rendelet, a parancs, mert ide egy élet, egy erő, egy Krisztusban való hatalom, propaganda kell. A cél ki van már tűzve. Hív a Jézus: Kövessetek,

gyűjtsetek, építsetek, tegyétek boldogakká az apátlan és anyátlan kicsinyeket. Így minden szív, minden falu, minden város megmozdul s egy hatalmas áradat, az áldások gazdagsága, rakott szekerei indulnak el az árváknak szánt lelki és testi kincsekkel az árva szívek felé.

Clopdia. Stre'eczky Sándor

HIREK

Lelkészeiktatás. Január 20-n volt Nemes Elemér lelkész em. tanácsbíró lugoji lelkészi állásába való beiktatása. A beiktatási szertartást II. Tim. 4, 1—6. v. alapján dr Szabolcska László esperes végezte. Nemes Elemér Ap. csel. XX. 24. verse alapján mondott beköszöntő beszédet s kötelezte el magát arra, hogy hűséggel és odaadással fog hozzá az elárvult gyülekezet ügyeinek intézéséhez. Majd kegyeletes szavakkal emlékezett meg elődjéről, a korán elhunyt kiváló költőről, Szombati-Szabó Istvánról. Istentisztelet után üdvözlések következtek a lelkészi irodában, majd presbiteri diszgyűlés volt az esperes elnöklete mellett. Az ünnepséget közebed fejezte be.

Választás a Carei egyházmegyében. A Carei egyházmegyéi

lelkészi tanácsbírói állásra abszolút többséggel Veress László Sanmiclaus-i lelkész a világi tanácsbírói állásra ugyancsak abszolút többséggel dr Tóth János egyházmegyei főjegyző és Szilágyi Kálmán andrid-i földbirtokos választottak meg, Szilágyi Kálmán azonban tanácsbíróvá történt megválasztását egészségi okokból nem fogadta el s így a második állásra új szavazás lesz.

A szerkesztőség köréből. A Szombati Szabó István elhunytával megüresedett társszerkesztői tisztséget Boruzs Lajos Cherecul mic-i lelkipásztorral töltötte be szerkesztőségünk.

Társszerkesztők :

Ardai Aladár, Bokor Sándor, Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

642—1935—I. Közigazgatási. KÖRRENDELET. *Valamennyi nt. lelkészi hivatalnak.* A vasuti féljegy igazolványok ügyében, amelyek a következő 5 éves ciklusra kérendők, Tökés esperes urnak a következő »Értesítés«-ét közlöm miheztartó tudomásul:

»Értesítés. A vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak a vasuti új arcképes igazolványok megfolyamodására vonatkozó 20,571/1786—1935. sz. körlevelére való hivatkozással tisztelettel értesítem az esperesi hivatalokat a következőkről:

1. Minden esperesi hivatal ABC. sorrendben küldje be két-két példányban az új vasuti igazolványokat igénylő államsegélyes papok és családtagjaiknak kimutatását. Ami úgy értendő, hogy minden betű számára külön-külön két-két kimutatás készítendő. Pld. az »A«

betűs kimutatásra csak Ambrus, Ar dai, Árkosi stb. A betűvel kezdődő családnevek irandók és így tovább, a »B« betűsre csak Barta, Bérczy, Bodó stb. családnevek irandók.

2. Minden egyes igénylő számára *csupán egy* fénykép küldendő és annak hátlapjára felírandó a teljes család- és keresztnév, állás és lakhely, gyermekeknél a születési év, hó és nap és feleségek nevei, mely utóbbiak románosan irandók, vagyis a férj családneve és a feleség keresztnéve. (Pld. Bartha Sándorné született Sólyom Gizella neve így irandó: Bartha Gizella.) Első lapján pedig a fénykép sajátkezű aláírással látandó el, mégpedig láthatólag, azért tehát *világos hátterű* (fehér alapra készített) fényképeket kell csináltatni és csupán az igazolványba zárható nagyságban, azaz 6 9 cm.-es méretben.

3. Az igazolványdíj egy tételben fizetendő be a legközelebbi vasuti pénztárnál, és az arról nyerendő díjnyugta beküldendő. I. osztályu igazolvány jár az espereseknek és a theologiai tanároknak, ára 30 Lei, mindenki másnak II. oszt. igazolvány, ára 25 Lei. Ha valaki III. oszt.-t akar váltani annak ára 20 Lei.

4. Mindezekon kívül kérek magyar nyelven minden egyes esperesi hivataltól egy ABC. rendben összefoglalt kimutatást a munkálatok nyilvántartása érdekében.

Az 1. pontban kért »Borderou« (kimutatás) két-két példányban románul állítandó ki a miniszteri körlevélben adott utasítás szerint.

5. Végül a több helyen való ellátás költségeire minden egyes igazolvány után 5 Lei kiállítási költség küldendő be egy összegben egyházmegyénként esperesi hivatalomhoz.

Minden egyes esperesi hivatal közvetlenül hozzám küldje fel kéréseit időnyerés szempontjából és minél előbb, — tekintettel a sok ezer igénylésre.

București, II. Str. Sfinții Voivozi 50. 1935 január 31. *Tőkés Ernő, ref. esperes.*

Az első és 4. pontban említett »Borderou« a következő minta szerint állítandó ki:

Ministerul Cultelor și Artelor.

LITERA

Data

BORDEROU.

No. curent	No. Carnet	Clasa	Nume'e și Pronumele	Cra'ul	Comuna și Județul	Numele soției	Numele copiilor	Data nașterii copiilor			Observații
								Anul	Luna	Ziu	

Emiten',

Șeful Serviciului,

Eparhia,

A fentiekhez világosabb megértés okából csupán azt a megjegyzést fűzöm, hogy az igazolványt igénylők kimutatását, fényképeit s nyugtáit nem püspöki hivatalom fogja a Kultuszminisztériumhoz felterjeszteni, hanem minden egyházmegye nt. esperese közvetlenül Tökés esperes urhoz küldeni, aki azokat személyesen fogja benyújtani. Következésképpen minden netaláni kétely esetében az érdekeltek az esperes urakhoz, azok pedig szükség esetén Tökés esperes urhoz forduljanak és pedig *közvetlenül* bővebb felvilágosításért. Oradea, 1935 február 7. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

722—1935- . sz. Közigazgatási. KÖRRENDELET. *Valamennyi nt. esperesi hivatalnak.* A kultuszminiszter ur megküldte hivatalomhoz a nemzetvédelmi minisztériumnak hozzá ez évi január 15-én 20,428. szám alatt intézett átiratát, melynek magyar szövege a következő:

»Van szerencsém fölkérni, sziveskedjék intézkedni az összes, bármely felekezethez tartozó egyházi főhatóságnál, hogy az illetékes hadkiegészítő parancsnoksággal, a községi előjárósággal kellő időben közöljék mindazoknak az egyházi szolgálóknak (lelkészeknek) a nevét, akiknek *lelkészi szolgálati köteleke* 41 éves életkoruk előtt bármely okból megszűnik, hogy nevezetteket be lehessen irni a sorozás alá kerülők kimutatásába s akik az első korosztállyal egy-szerre katonai szolgálatot teljesíteni kötelesek, ahogy erre nézve az ujoncozási törvény 44. §-a intézkedik«

Az átiratnak a »*lelkészi szolgálati kötelekre*« vonatkozó kifejezését tüzetesebben megérteti magának a nemzetvédelmi minisztérium személyzeti Igazgatóságának ma érkezett 50,440. sz. átirata, mely arra hiv fel, hogy közöljem vele egyházkerületünk mindazon lelkészeinek és diakonusainak (nyilván segédlelkészeknek) a nevét, akik az álláshalmozási törvény alkalmazása következtében *immár semmiféle kánoni kapcsolatban nincsenek püspökükkel* (tehát: egyházukkal) és a *polgári életben nem gyakorolják lelkészi hivatásukat.*

A két átirat egybevetéséből tehát kétségen kívül van, hogy csakis azoknak a lelkészeknek a neveit kell közölnöm, akiknek nincs többé semmiféle kánoni, vagyis egyházi törvényszerű kapcsolatuk eddigi egyházukkal és akik ezt a kapcsolatot *41 éves életkoruk előtt* és pedig — *bárminő okból* — megszüntették, vagy megszüntetik.

Következésképpen a nyugalmazott lelkészekre, valamint a lelkészi jellegű, de egyéb *egyházi* szolgálatot teljesítő egyházi tisztviselőkre a miniszteri átirat nem vonatkozik, mert ezek egyházukkal ebben a helyzetükben is megtartják a kánoni kapcsolatot és életüknek ebben a folyamatában is a lelkészekről szóló törvények általános rendelkezései alá esnek.

Vonatkozik azonban mindazokra a lelkészekre, káplánokra, akik egyházukkal mindenféle lelkész egyházzogi kapcsolatot megszüntettek s egészen polgári életet élnek.

Tudtommal ilyenek kerületünkben nincsenek. De ha volnának, kérem a nt. Esperes urakat, hogy azok nevét velem *haladéktalanul, minden további sürgetés bevárása nélkül*, legkésőbb azonban e hó 20-ig közölni sziveskedjenek, jelentvén egyuttal mindegyikre vonat-

kozóan azt is, hogy az említett egyházi kapcsolatok megszüntetése az illetők hanyadik életévében és minő okból (az álláshalmozási törvény alkalmazása folytán-é, vagy egyéb indokból) történt. Oradea, 1935 február 7. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. lelkész úrnak.* A Szombati-Szabó István verses-kötete a két egyházkerület püspökétől ajánlott előfizetési felhívásra, a Hiv. lapban megjelent többszöri felszólításra lelkésztársaim oly hiányosan rendelték meg, hogy amint mostanáig megállapítottam, mindössze 53 lelkész küldte be megrendelését 200-nál több közül. Ezt a részvétlenséget nem tudom egyébbel magyarázni, mint hogy lelkésztársaim figyelmét a mostanáig megjelent felhívások elkerülték. Épen ezért újból felhívom figyelmüket arra, hogy a könyv megrendelésével a hátramaradott árva helyzetén könnyítenek, maguknak pedig a háboru utáni erdélyi magyar irodalom egyik legkiválóbb képviselőjének maradandó becsülműveit szerzik meg. Elvárom, hogy ebből az akcióból egyházkerületünk egyetlen lelkésze se vonja ki magát, annál kevésbé, mert a fizetés megkönnyítendő, Iratterjesztésünk elfogadja a megrendeléseket úgy, hogy a könyv árát a szétküldés után az államsegélyből vonatja le. Hogy azonban azokat, akik a Szombati-Szabó verses-kötetet közvetlenül az Emir-től kapják meg, ne tartsam nyilván, mint olyanokat, akik az akcióból magukat kivonták, kérem azon lelkésztársaimat, akik az Emir útján fizettek elő, jelentsék be ezt a körülményt is az Egyházkerületi Iratterjesztésnek. Oradea, 1935 február 9. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Felhívás! A Satumarei liceum számára a karácsony másodnap perselypénzeket beküldték a következő egyházközségek: Vetiş 101, Tăuteu 25, Pancota 250, Câmpulung 70, Cheţ 25, Otomani 40, Şunciuş 26, Ianoşfalău de Criş 24, Tormac 90, Oradea 350, Satmar 1709, Ciocăia 100 Leu. Akik még nem jelentették a karácsony másodnap perselypénzeket, gondoskodjanak azok beküldéséről és bejelentéséről.

626—1935-II. sz. **KÖRRENDELET.** *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai tanítónak.* Tudomására hozom mindazoknak, akik az aug. román vizsgára nem jelentkeztek, hogy a miniszter 227592—1934. sz. rendeletével az 1935 január 9-re kitűzött román nyelvvizsgákat 1935 május 6-ra halasztotta el. Az 180087—1934. sz. rendelet ugyancsak az 1934 augusztusban igazoltan távolmaradt tanítók vizsgálatát engedélyezi, azonban a fentidézett 227592—1934. sz. szűkszavu rendeletben esetleg az is benne lehet, hogy a miniszter talán újabb vizsgálatra szándékozik behívni mindazokat, akiknek román nyelvtudását az inspekciók alkalmával ki nem elégítőnek találják. Figyelmemet tehát az összes kebelbeli tanítókat, hogy a hátralevő idő alatt román nyelvtudásukat igyekezzenek tökéletesíteni, legalább is olyan mértékben, hogy az elemi iskolai nemzeti tárgyak anyagában teljesen otthon legyenek s így nyugodtan nézhessenek egy esetleges újabb vizsga elébe. Oradea, 1935 február 6. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagyt. Református Lelkészi Hivatalnak
 Jud. Bihor Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadottak.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb árakon postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési [elbocsátó] bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
 Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

**nagybetűs HANGJEGYES
 ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként 100 lei áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
 Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
 imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
 betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Célkitűzés.

VI.

Célkitűzéseink során egyik legnehezebb, de egyszersmind leg-sürgősebb, mert legelhanyagoltabb feladatunkhoz értünk: *a szórványokban lakó hiveink lelkipozásához.*

Nem akarok sem ítéletet mondani, sem a multat vádolni, de a szórványok nagy részében lakó elvesztett hiveink sokasága sokkal erőteljesebben vádol, mintsem hogy azt nyugodtan és fel-emelt fővel elhordozhatnánk. Nem egyeseket, mindenkit vádol. Ha talán nincsenek is olyan megdöbbentő példáink, mint erdélyi testvé-reinknek, de nekünk is vannak reformátusoknak keresztelt és anya-nyelvünket már alig beszélő, — vagy nyelvünket még tudó, de hi-tüket nem ismerő atyánkfiai. Sőt, ha jól számba vennénk őket, ki tudja, nem találnánk az erdélyieknél is kiáltóbb példákat? És ki tudja, hogy ezek a példák nem szaporodnak-é ma is napról-napra közöttünk? Fájdalom, biztosra vehetjük, hogy ijesztő módon sza-porodnak.

Mit teszünk ellene, mit teszünk a megmentésükért? Csak azt és csak annyit, amennyit eddig, vagy az anyagi eszközök megfo-gyatkozása miatt még annyit se. Pedig a mult és a jelen egyaránt bizonyítja, hogy a régi eszközök ma már elégtelenek. Nem helyet-tük, hanem mellettük, újabbakról kell gondoskodni.

De mielőtt az újabb eszközök kereséséhez hozzá kezdenénk, legelőbb tisztán kell látnunk a mai helyzetet. Nagyon tulságos, de nagyon szükséges lenne egy pontos kimutatást, szinte katasztert készíteni a szórványokban levő hiveinkről. Olyat, amelyikből nyelvében és hitében való erőssége is kitűnjék. Szorosan hozzátartozik ehez a munkához azoknak a kimutatása is, akik csak voltak hi-veink, de egyházunkra és fajunkra nézve elvesztek. Bármilyen le-gyen az a kép, amit e kimutatás feltűntet: megnyugtató, vagy megdöbbentő, mindenképen fel kell tárunk, hogy tisztán láthassunk,

A lelkigondozás munkája mindenütt két irányu. Egyik a felnőttek, másik a gyermekek gondozása. Ennek a cikknek nem lehet feladata, hogy mindkét irányu munkának minden lehetőségét fel tüntető és minden részletre kiterjedő módszert megállapítson, De ezt a munkát valakinek el kell végezni. Nem végezheti el egy ember, hanem csak azok közösen — akik ezt az égetően fontos kérdést alaposan ismerik és komolyan tanulmányozzák. Vegyék fel tárgyalás alá a lelkészértekezletek, ugy az érdekelt körökben, mint az egyházmegyékben és utána foglalkozzanak vele kellő komolysággal az egyházmegyei közgyűlések. A missziói bizottságok a lelkészi értekezletek javaslatai alapján szakszerűen készítsék elő az ügyet az egyházmegyei közgyűlés előtt leendő tárgyalásra. Be kell látnunk, hogy nem elég csak unalommal tudomásul venni a missziói körök lelkészeinek évről-évre ismétlődő sablonos jelentéseit, vagy jobb esetben meghallgatni és ajánlással felterjeszteni a segélykérvényeket, melyekről sokszor eleve tudjuk, hogy teljesíthetetlenek. Lehetetlenség, hogy ha egyszer nagyon komolyan akarunk és fogunk ezzel a kérdéssel az egész vonalon foglalkozni, ne találjunk meg a szükséges és célravezető eszközöket.

Most csak néhány gondolatot akarok felvetni a kérdés megoldásához.

A legelső cél a szórványokban lakó hiveink vallásos és egyházi öntudatának megerősítése, vagy ugy lehet: felkeltése. Dr Ravasz László püspök e hó elején meglátogatta a bécsi magyar protestánsokat és a Collegium Hungaricumban tartott előadásában a következőket mondotta: »Mi tarthatja meg a diaszpóra magyarságot? A diaszpóra öntudat, mely nemcsak érdekes probléma, hanem nagy nevelői lehetőség is, de amely nem elég erős. A szétszórtságban élő magyarok nem keresik elég szenvedelmesen egymást. Minden magyar emberre a másik magyar ember segédcsapat — a harmadik és negyedik már zászlós tábor. Minden diaszpóra szervezze meg önmagát.« Amit Ravasz a magyar diaszpóráról mond, teljesen elfogadható a mi református szórványaikra nézve is.

Az öntudat ébrentartására nélkülözhetetlen az összetartás állandósítása. Szükség van mindenütt, ahol több család lakik, valakire, aki őket összetartsa, a kis szórvány ügyét szíven viselje, összekötő kapocs legyen a hivek és a lelkész között. Az ő útján juttathatja el a lekipásztor azokat az eszközöket, melyekkel az ő távollétében is erősítheti hitét. Ezek azok az iratok, kiadványok, esetleg könyvek, melyeket rendelkezésükre bocsát, közöttük szétoszt, vagy árusít. Az iratterjesztés a legkézenfekvőbb eszköz a vallásos érzés ébrentartására és nem merem hinni, hogy ezt az eszközt eddig kellően fel-

használtuk volna. Hány Református Naptárt, hány traktátust, hány Református Jövőt adtunk, helyeztünk el, osztottunk szét a múlt évben a szórványokban? Jó volna statisztikát készíteni róla!

A szórványok necsak a lelkész gondját képezzék, hanem az anyaegyházét is. Azért anyaegyház, hogy anyja legyen fiainak és leányainak. Van-e egyetlenegy egyházunk is, amelyik igazán anya? Van-e presbitérium, amelyik törődik a szétszórt hivekkel? Meg kell teremteni a szorosabb kapcsolatot az anyaegyház és a tőle távol lakó hivek között. Egy-egy szórványbeli buzgó tagot a presbitériumba beválasztani csak öntudatot erősítő és főképp testvéri kapcsolatot létesítő eszköz volna.

Az állandó kapcsolat elősegítené a gyermekek vallástanítását is, vagy legalább konfirmációi előkészítését. Ez okoz legtöbb gondot és az a leghelyesebb megoldás, amit egyik missziói lelkésztestvérünk gyakorol is, hogy az előkészítés idejére az anyaegyház tagjai vendégül vállalják a szórványok gyermekeit.

De fel kell ébreszteni a felelősséget egyetemes egyházunk minden tagjában szétszórtan élő hiveink iránt. Évekkel ezelőtt az egyházkerületi közgyűlés elhatározta, hogy minden egyházközségben tartsanak missziói vasárnapokat, melyeken emlékezzenek meg ezen hiveinkről és a befolyó adományokat missziói célokra fordítsák. Ez a határozat feledésbe ment. Pedig, ha talán anyagilag nem is jelentene sokat, de annál többet erkölcsileg, a testvéri felelősség ébrentartására nézve.

Az utóbbi időben előtérbe nyomult a külmisszió kérdése. Kétségtelenül Istennek tetsző feladat, melyből minden népnek és így nekünk is ki kell vennünk a részünket. De vajjon nekünk ma nem előbbvaló feladatunk-e a mi misszióink: a szórványmisszió. Én őszintén vallom és hirdetem, hogy *igen*.

Debreczeni István.

Kálvin egyházfegyelme.

(Folytatás.)

A fegyelemnek első alapja az, hogy a magánintelmeknek is adjanak helyet; azaz ha valaki kötelességét önként nem cselekszi, vagy magát illetlenül viseli, vagy nem elég tisztességesen él, vagy valami korholásra méltót követett el, tűrje, ha megintik és hogy mikor a dolog úgy kívánja, mindenki iparkodjék testvérét inteni. Különösen éberkedjenek ebben a pásztorok és vének, akiknek feladatuk nemcsak szónokolni a néphez, hanem házanként külön is inteni és buzdítani, ha az általános oktatással nem jutottak kellő eredményre. A tudomány erejét és tekintélyét akkor tartja meg, amidőn

a szolga nemcsak mindenkinek egyszerre magyarázza meg, hogy mivel tartoznak Krisztusnak, hanem joga és alkalma is van arra nézve, hogy azt számonkérje azoktól, akikről azt veszi észre, hogy a tudománnyal szemben, vagy kevésbé engedelmesek, vagy tunyábbak. Ha valaki az e fajta intelmeket vagy makacsul visszautasítja, vagy bűneiben tovább haladva azt mutatja, hogy megveti azokat, mikor másodszer tanuk jelenlétében meginttetik, Krisztus azt parancsolja, hogy az egyház ítélete elé, azaz a véneknek gyűlése elé kell hívni, itt szigorubban mogdorgálni, mintegy az egyház hivatalos tekintélyével, hogyha tiszteli az egyházat, vesse alá magát és engedelmeskedjék. Ha még erre sem törik meg, de gonoszságában tovább is megmarad, ekkor azt parancsolja, hogy mint az egyház megvetőjét, a hivek társaságából ki kell közösíteni.

Mivel azonban Krisztus ott (Máté 18, 15–17.) csak sejtett bűnökről szól, meg kell tennünk azt a megkülönböztetést, hogy némely bűnök magán, mások nyilvános, vagy közönségesen ismert bűnök. Az előbbiekről mondja Jézus minden egyes magán embernek, »fedd meg őt csak magad között és ő között«. A közismert bűnökről Pál azt mondja Timotheusnak: »Mindenek előtt fedd meg őt, hogy a többiek is megfélemljenek«. Ezek szerint a helyes eljárási mód tehát az lesz, ha titkos bűnök feddésében a Krisztus által megjelölt fokozatokon haladunk előre, a közismerteknél azonnal az egyház ünnepélyes feddéséhez folyamodunk, mihelyt valami közmegebotránkozás fordult elő.

Legyen meg az a másik megkülönböztetés is, hogy a bűnök közül némelyek gyarlóságok, mások gáztettek, vagy cégéres bűnök. Ez utóbbiak feddésénél nem csupán intés és dorgálás alkalmazandó, hanem keményebb orvosság, amint Pál megmutatja, aki a korintusi vérfertőzöt nemcsak szavakkal feddi, hanem kiközösítéssel bünteti, mihelyt a gonosztettről értesült. Ennélfogva midőn az egyház a tettenkapott házasságtörőket, paráznákat, tolvajokat, rablókat, pártütőket, hamisan esküdőket, hamis tanukat s több eféle embereket, valamint a makacsokat, akik enyhébb bűneik miatt is szabályszerűen meginttetve Istent és az ő ítéletét gunytárgyává teszik, közösségből kirekeszti, semmi jogot ok nélkül nem bitorol, hanem abban az igazságszolgáltatásban jár el, melyet rá az Ur bízott.

Kálvin hármast lát az egyházfegyelem gyakorlásában és pedig az első az Isten dicsősége, vagyis Isten gyalázatára a keresztyének közé ne számláltassanak azok, akik rut és vétkes életet élnek, mintha az Ő szentegyháza az istentelen és bűnös embereknek összeesküvése volna. Mivel ugyanis az egyház magának Krisztusnak teste, ilyen rothadt és bűnös tagokkal nem fertőztetheti meg

anélkül, hogy valami gyalázat a főre is ne háramoljék. Hogy tehát az egyházban semmi ilyen ne legyen, ahonnét az Ő szentséges nevére valami gyalázat száradna, ki kell az ő háza népe közül üzni mindazokat, akiknek aljasságukból a keresztyén névre gyalázat áradna. És itt gondot kell fordítani az urvacsorára is, nehogy a különbség nélkül való kiszolgáltatás megfertőztesse azt. A másik cél az, hogy a gonoszoknak állandó megszokása folytán a jók meg ne romoljanak. Mert amilyen hajlamosság van bennünk a tévelygésre, semmi sem könnyebb, mint, hogy a rossz példákkal a helyes élet-ösvényről eltérítsenek. Amint Pál mondja: kicsi kovász az egész tésztát megrontja. Ha valaki atyafi létére közöttetek parázna, vagy fősvény, vagy bálványimádó, vagy részeges, vagy szidalmazó, vagy ragadozó, az ilyenekkel még ingyen sem egyetek. A harmadik cél az, hogy azok maguk szégyenletükben megzavarodva kezdjék meglátni rut cselekedeteiket. Így válik hasznukra nekik is, hogy gonzságuk büntetést nyer, hogy a sujtó vessző érintésére felébredjenek mindazok, akik az engedékenység következtében megátalkodottabbak lettek volna. Ezt jelzi az apostol, midőn így szól: »Ha valaki nem engedelmeskedik a mi levél által való beszédünknek, az ilyent jegyezzétek meg és ne társalogjatok vele, hogy megszégyenüljön«.

(Folyt. köv.)

Ref. árvaházunk kifejlesztésének kérdése

Nem szükséges beszélni az árvaház kiépítésének fontosságáról, hiszen minden ref. lelket át kell hasson ennek ügye. De, valahogy úgy érzem, nagyon sok gondolkozó agyat megmozgat a Ref. Lapja és Ref. Jövő másfélsoros figyelmeztetése: »Még nem jövátéhetetlen a mulasztásunk, de tovább halogatni nem szabad: bün.«

Három dologra szeretném felhívni az e gondolattal foglalkozók figyelmét:

1. A felveendő árvák utáni hozzájárulási költség kérdése.
2. Árvanapok megszervezése és rendezése.
3. Magának az »Árva Otthon«-nak kibővítése v. felépítése.

*

Az anyagi alap hiánya az, ami miatt az árvaház nem tudja magát kiépíteni úgy, hogy otthont tudjon adni több árvának. Nem ismerem az árvaház szervezetét és így nem tudhatom pontosan milyen feltétel mellett juthat be valaki. Ezért egy kérdést teszek fel, amely a felelet egy kis részét is magában foglalja: Bármelyik egyházközség árváit fel lehet-e venni? Ha igen, az illetékes egyházközség járul-e hozzá valamiképen árvája eltartásához? Ha nem

járul, nem volna-e jó megállapítani bizonyos hozzájárulási kvótát, amely reális számítási alappá tenne minden egyház társadalmi intézményei számára (nő, férfiszövetség, ifjúsági egyesület stb.) egy-egy árva elhelyezésének lehetőségét? Nem hiszem, ha tisztán látná minden egyház a költségeket, nem inkább vállalna-e a közös gondolat megvalósításából egy részt. Nem hiszem, hogy egy egyház társadalma ne tudna és ne akarna hozzájárulni, ha tudja, mennyi az az összeg, amit elő kell teremteni az *ő árvája* számára.

*

A másik ezzel kapcsolatos gondolat: Nem volna-e jó egy-egy egyházközségenkénti nőszövetségi (v. férfi szövetségi stb.) megbeszélés után az egész kerületben megszervezni az u. n. »Árva nap«-okat (v. árva hetet), amelyek hivatva lennének segítségül jönni a szükséges fenntartási összeg előteremtésében, pénz és termény formájában — minden egyházban. (Nagyon alkalmas volna erre a dec. első hete, amikor egy kis őszi pénzforgalom is van és a termények betakarítása már biztosan megtörtént.)

*

Magára a nagyobbított árvaház felépítésére vonatkozólag sem kellene kétségbe esni. Tudtommal, minden egyház költségvetésében szerepel a »zsinattartási költség.« Ez egy pár év múlva megszűnik. Vajjon nem hagyná-e meg minden egyházközség szívesen ezt az összeget továbbra is, amíg annyira nem szaporodik, hogy vele egy nagyobb építkezést lehetne megvalósítani?!

*

Minél több árvánk van elhelyezve, annál közelebb van hozzánk árvaházunk, annál jobban éreznénk vele szemben kötelességünket. De valahogy fel kellene hívni a figyelmet rá a nép szélesebb rétegeiben.

KILIN SÁNDOR
tanító.

IRODALOM

Mese a törpék kincséről.

Nagy Zoltán inéi lelkész *Mese a törpék kincséről* címen allegorikus tündérajátékot irt eredeti dalokkal, két felvonásban. A szép szindarabot már több helyen előadták, nagy sikerrel. A csengő rímek, pergő versek, élénk gyermeki mozgás mindenütt sikert biztosított számára.

A szerző darabjával bizonyítékát adta annak, hogy hogyan lehet a gyermeki lélek érdeklődését teljes mértékben lekötni úgy, hogy az öröm, vigság, a fülbemászó, egyszerű, kedves eredeti dal-

lamok, elfoglalják a kicsiny sziveket, kiragadva a felnőtt hallgatóság lelkét is a mindennapi élet hétköznapiságából.

Szinte meglepetésszerűen hat a darab eszmei szerkezete. Ügyesen van beleszőve a mozgás, dal, tréfa és kacagás rózsaszín keretébe az Evangélium életfakasztó fehér lelke. Különösen eredeti ötlet a népmesei elemek, tündérek, törpék, boszorkányok olyatén elmélyítése, hogy azok mint keresztyén *gondolatok* megszemélyesítői tűnnek fel s pogány jellegüket teljesen elveszítik.

Azt hiszem túlzás nélkül mondhatjuk el, akik a darabot megismertük és megszerettük, hogy nagy áldás volna, ha e kedves mesejáték minden református egyházunk közkincsévé válnék.

Iratkerjesztésünk és a Kálvin-nyomda áldozatot és munkát nem kimélve igyekezett méltó köntöst adni a szindarabnak s ezzel szemben az árát L 4-gyel olyan alacsonyra szabta, hogy az még a mai olcsó könyvvásárok korában is meglepetés számba megy.

Kijavítandó elírási hiba 5. old. 11. sor dióval helyett: kigyóval.

Ezzel kapcsolatban az a kérésünk a lelkész és tanító urakhoz, hogy ha a darabot előadatják, ne bajlódjanak a darab lemásolásával, szerepek és dallamok kiírásával, mert a szindarab olyan olcsón kapható, hogy a munkától eltekintve, a papiros is többbe kerül, ami egy-egy főszerep kiírására kell, mint az egész szindarab. Célját Iratkerjesztésünk akkor éri el, ha előadások alkalmával az érdekes munka minden szereplő kezébe kerül. Ha a lelkész és tanító urak ezt a kísérletünket sikerre viszik, módunkban lesz tovább folytatni szindarab sorozatunkat.

| KÜLFÖLD |

Belgium. Gentben egy új egyházi iskolát létesítettek, mert 42 gyermeknek a szülői evangéliumi nevelést akartak adni gyermekeiknek. Hollandiai testvéreik segítettek a költségek előteremtésében, kifejezvé ezzel azt, hogy mily nagy jelentőséget tulajdonítanak az evangéliumi egyházi iskoláknak.

Elszász-Lotharingiában 1934-ben a református egyházban 44 lelkész 5 h. lelkész, 5 s. lelkész működött. A 42 lelkészi állás közül 5 betöltetlen. Az 55.477 lélek között 756 keresztesítés, 389 házasságkötés, 729 temetés, 613 konfirmáció volt. Urvacsorával 18.535 lélek élt, tehát 33,4% a hivek számának. A vasárnapi istentiszteletek hallgatóinak átlagos száma 6.106, s a vasárnapi iskoláé 2081. Német nyelven összesen 3142, francia nyelven 899 istentiszteletet tartottak.

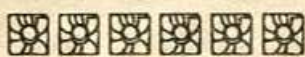
Svájcban 1235 gyülekezet, 1390 lelkész és 85 segédlelkész van, a methodista egyháznak 56 gyülekezete, 68 lelkésze és 4 diakónusa van.

Töredékek egy ismeretlen evangéliumból. A British Muzeum birtokába jutott két erősen megrongált, de mégis megbecsülhetetlen értékű papyrus-lapnak, amelynek eddi ismeretlen evangéliumi szövegeket is tartalmaznak. Ez a két széteső, félig elporladt papyrus-lap, amint azt a muzeum szakértői kétségen felül megállapították, legkésőbb a Krisztus születése utáni második század közepéről, 150 körüli időből származik és így a legrégebb, eddig ismert bibliai kézirat. Csaknem 200 évvel régebb, mint a Codex Sinaiticus, melyet a múlt év elején vásároltak a muzeum számára száz-ezer font sterlingért a szovjet kormánytól. A négy oldalnyi görög nyelvű kézirat megfejtése még nem ért véget, de azt már most is megállapították, hogy a papyrus-lapok szövege nem egyezik meg egyik, a kánonban levő evangélium szövegével sem. Korai eredete valószínűtlenné teszi, hogy a gnosztikusoktól származna. Két feltevés látszik valószínűnek. Lehetséges, hogy ennek az ismeretlen evangéliumnak a szerzője a kanonikus evangéliumok szövegéből állított össze egy kivonatos evangélium-szöveget. De nem lehetetlen, hogy ezen a két, megbecsülhetetlen értékű lapon azokból a régebbi evangéliumi szövegekből maradt reánk néhány töredék, amelyek a kanonikus evangéliumok forrásaiul szolgáltak. Egyik épebben maradt rész szövege nagyon emlékeztet a negyedik evangélium szövegére, csak a sorrend más. Az idézett Jézus mondások szövege régebbi keletű fogalmazásúnak látszik és ez teszi valószínűvé azt a feltevést, hogy ez lehetett János forrása. A felláhoktól vásárolt papyrus lelőhelye ismeretlen és így nincs remény arra, hogy több is előkerüljön a nagyértékű kéziratból. A British Muzeum igazgatósága az ismeretlen evangélium töredékeit és más régi keresztyén papyrusokat, külön kötetben fogja kiadni, a szövegek fordításával és tudományos magyarázataival együtt.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Özv. Makay Elekné szül. K. Vásárhelyi Emilia életének 64-ik évében hosszas betegeskedés után folyó hó 12-én Sätmaron elhalálozott. A megboldogult az ezelőtt 9 évvel elhunyt viile-satumarei lelkésznek volt az özvegye, aki férjével töltött három évtized alatt minta papné, páratlan feleség és nyolc gyermeket fölnevelő ritka gondosságu édesanya volt. Temetése folyó hó 14-én ment végbe impozáns részvét mellett. Gyermekeire, kiknek egyike Makay György

sátmari s. lelkész és többi szeretteire Isten gazdag vigasztalását kérjük! A megboldogult pedig, ki e földi világban éltető lelke volt övéinek, nyerje el a mennyek országában az örökélet üdvösségét

HIREK

A lelkészárvánakért. A baia-marei lelkészi körnek a múlt évi okt. 28-án Patău-n tartott köri konferenciája lelkészi értekezletének határozataképen — melyszerint a papi árvák támogatására a nyugdíjintézet által leendő, kezelés céljából a kör egyes gyülekezetiben árvanap tartandó február 3-án délután és este Tăuții de jos-on ment végbe az első árvanap. A délutáni istentiszteleten Máté ev. 12. r. 35. verse alapján tartott textus-szerű, nagy figyelemmel hallgatott bibliamagyarázatot. Oláh Sándor baia-marei lelkipásztor, egyházmegyei főjegyző, az esti vallásos összejövetelel pedig Szabó Endre seini lelkipásztor I. Thess. 4:9. alapján a testvéri szeretetről szólott, beleszöve találó képekkel és hasonlatokkal a lelkipásztori árvákról való gondoskodás keresztyéni szükségét és kötelezettségét. Az árvákról s főként a papi árvákról lebilincselő, alaposan kidolgozott előadásban Oláh Sándor emlékezett meg. A délutáni és esti alkalommal 300 lei perselypénz gyűlt össze, mely a szent cél munkálására — valamennyi lelkészi kör számára buzdító és felemelő példaadás okáért — beküldetett az egyházkerület nyugdíjintézeti pénztárába. Ebből és az ezután tartandó árvanapokból a lelkipásztori árvák nyomorának enyítésére fakadjon az Isten örök dicsőségére minél nagyobb s mind láthatóbb és érezhetőbb lelki és anyagi áldás.

Középiskolai növendékek egyházkerületünk területén. Az 1934—35. tanévre egyházkerületünk területén összesen 1265 református növendék iratkozott be a különböző jellegű középiskolákba. Ez a szám az elmúlt évihez (1268) képest 3 főnyi csökkenést mutat. Az elmúlt évek állandó emelkedése tehát ez év folyamán megakadt. Újabb csökkenés mutatkozik különösen a középfelső iskolák felső tagozatában (V—VI—VII. o.), ahova 130 ref. növendék iratkozott be a tavalyi 144-gyel szemben. Ezen számok abszolút csekélysége sajnosan veti előre annak az árnyékát, hogy előbb-utóbb nagy hiányt fogunk szenvedni intelligens magyar világi vezetőikben, ha t. i. a mostani vezetők kidőlnek. Ezt a kedvezőtlen kilátást már többször leszögeztük, sajnos, az egyházkerületnek nem állanak rendelkezésére anyagi eszközök, hogy ezen a bajon segítsen. A különböző szakiskolákba a tavalyi 42 ref.-sal szemben az idén 70-en iratkoztak be. Az emelkedés egyformán oszlik meg az alsófokú intézetek és a felső keresk. iskolák közt. Ez a jelenség kisebb-ségi helyzeteink lehetőségeinek felismerését jelenti, s reméljük, hogy ez a változás állandó és emelkedő irányzatú lesz. Még arra a sajnálatos jelenségre kell rámutatnunk, hogy gyermekeinknek nincs elég kitartásuk a középiskola alsó négy osztályában sem. Háromszázon felül iratkoz-

nak be az első osztályba, s ezeknek alig 60 %-a éri el a IV. osztályt. Körülbelül azt jelenti ez, hogy iparosaink, kereskedőink iskolai felkészültség nélkül veszik fel a versenyt képzetesebb társaikkal. Egyáltalán nem becsüljük túl a középiskolai előképzettség értéket a praktikus pályakon, de számtalan pelda bizonyítja, hogy az intelligensebb, több iskolát végzett iparos és kereskedő jobban megallja helyét itt is.

Egyelőre csak elhalasztó döntést hozott a Tábla a tanítói perekben. Február hó 5-én az oradeai Itélőtábla második szekciójának Matei—Crişan—Manea tanácsa két érdekes ügyet tárgyalta. Az első ügyben a királyhagómelléki református egyházkerület indított kontenciós keresetet a közoktatásügyi minisztérium ellen. A per tárgya a közoktatásügyi minisztériumnak 180,087—1934. szám alatt kiadott rendelete, melyben a felekezeti tanítók augusztusi nyelvvizsgálója alapján intézkedik. Az egyházkerület vezetősége első perctől kezdve törvénytelennek tartotta a vizsgarendeletet, azonban véleménye fenntartása mellett, csupán a felsőség iránt való tiszteletből vizsgára bocsátotta a tanítói kart, de a 180,087—1934. sz. rendelet megjelenése után az egyházkerület a többi felekezeti főhatóságokkal egybehangzóan kontenciós keresetet indított a rendelet megsemmisítése érdekében. Ez a per került most az Itélőtábla elé, ahol az egyházkerületet dr Soós István ügyvéd, egyházkerületi világi főjegyző; az államot dr Banc György állami ügyvéd képviselte. A tárgyalást azonban nem lehetett

megtartani, mert dr Banc halasztást kért, t. i. a minisztérium még nem küldte meg a vonatkozó iratokat, melyek a tényállás teljes ismerétéhez feltétlenül fontosak. Miután a halasztáshoz az egyházkerület képviselője is hozzájárult, a tábla rövid tanácskozás után a tárgyalást március 19-re halasztotta azzal, hogy a minisztérium akkorára köteles az iratokat leküldeni a táblához. Ezután került sor Szász Viola baia-marei tanítónő kontenciós keresetére, akit a román nyelvvizsgán elbuktattak és állásvesztésre ítélték. A tanítónő beadványában elmondja, hogy ő nem is volt köteles vizsgára állani, mert a magánoktatási törvény alapján a minisztérium őt, mint felekezeti tanítónőt nem állíthatta vizsga elé, csak román nyelvű tanfolyamra küldhette, hogy ismereteit tökéletesítse. Egyébként is neki már megvolt az ugynevezett »autorizációja« (tanítási engedélye), ezt a szerzett jogot tehát nem lehet egy újabb nyelvvizsgálóval elvenni tőle. Szász Viola képviselőjében szintén dr Soós István ügyvéd j lentkezett. Dr Banc György állami ügyvéd azonban, az előző okkal érvelve, halasztást kért. A tábla ezt az ügyet is március 19-re halasztotta.

Külmissziói nap Taufii de Jos-ban. Külmisszió Barátai szövetség meghívására január 5-én szépen sikerült külmissziói napot rendezett Kovács Géza erdélyi külmissziói utazó titkár. A külmissziói kiállításnak egész nap akadtak látogatói a gyülekezet egész rétegeből, mely nagyon tanulságos volt és élénk benyomásaival betekintést nyújtott a kínai misszióval hasonló mezőn szántó magyar református

evangéliumi keresztyén külmissziói munkába Mandzsuriában. Délelőtt mintegy 40-50 főnyi vásárnapi iskolás gyermek és felnőttek jelenlétében közvetlen, vonzó, egyszerű, igazán a gyermeki lélekhez leszálló előadásban ismertette Kovács Géza a pogánygyermekök között folyó evangéliumi munkát. A délutáni istentiszteleten külmissziói titkár alkalmi istentiszteletet, este a helybeli nőszövetség, az ifjuság és a férfi és női énekkar hathatós, sikeres közreműködésével Szabó Endre seini-i lelkész alkalmi igehirdetésével áldásos vetítettképes előadást tartott »Babos Sándor útja« címen a mandzsuri magyar református külmissziói munkáról. A vasárnapi iskolások és a Külmisszió Barátai perselyéből 330 Lei, kül-

missziói iratok eladásából 580 Lei gyűlt be a külmisszió céljaira, míg Kovács Géza utiköltsége fedezésére az esti vetítettképes előadás perselyes jövedelme 360 Leit eredményezett.

Hírek Csehszlovákiából. A dunáninnyi egyházkerület elhatározta, hogy a konfirmációi oktatás kimélyítése és eredményesebbé tétele végett az előkészítő oktatás a kerület minden gyülekezetében két évig tartson és a Heidelbergj Káté használandó konfirmációi káté gyanánt. Vajon mit szólnak ehhez azok, akik a mi kerületünk könyvét nehéznek tartják? Ugyancsak a dunáninnyi egyházkerület felterjesztést intézett a konventhez a tanfelügyelőségek adminisztratív rendeleteinek magyar nyelven közlése végett.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

Az oktatásügyi minisztérium 19,230—1935. sz. a. Furdui Romulus urat Arad m. Ineu körzetébe ellenőrző altanfelügyelőnek nevezte ki. Iktatandó az érdekelt iskoláknál 1856—1935. Insp. Şc. sz. a.

Hirdetés. Kalas Sándor ref. elemi iskolai tanító Sánion (Bihar) március 1-től június 30-ig terjedő időre helyettes keres, aki az összes törvényes követelményeknek megfelel. Kötelessége a III—V. osztályt tanítani és magánvizsgálatra előkészíteni. Fizetés meggyezés szerint. Az érdeklődők forduljanak fenti címre.

Az egyházkerületi könyvtár számára beérkezett művek: Gazdasági sérelmeink és kívánságaink. Vargha László egyházkerületi számvevő adománya.

Makkai Sándor: »Sárga vihar« és »Táltoskirály« című művei Iratterjesztésünkben kaphatók. Az elsőnek ára 316 Lei (két kötet), a másodiké 158 Lei (egy kötet), izléses egész vászon kötésben. Az Iratterjesztéshez intézett megrendeléseket költségmentesen intézzük el.

Ugyancsak ez uttal közöljük, hogy Iratterjesztésünk útján a hirdetett bolti áron megszerezhető a legtöbb, Románia területén árusítható magyar könyv (Révai, Singer és Wolfner, Dante, Káldor kiadványok), amennyiben a művek tendenciája nem ellenkezik egyházunk felfogásával.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagyt. Református Lelkeszi Hivatalnak
 Jud. Arad Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Kurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési [elbocsátó] bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
 iratterjesztésében állandóan kaphatók:

**nagybetűs HANGJEGYES
 ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként 100 lei áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
 Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
 imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
 betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	⊙⊙	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	⊙⊙	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Sirada Petru Maior 1.	⊙⊙	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	⊙⊙	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Célkitűzés.

VII.

Hiveink lelki és szellemi élete mellett törődnünk kell anyagi életével is.

A lelkipásztor és tanító ma ismét visszanyerte és egyre jobban visszanyeri régi súlyát és tekintélyét, mert visszanyerte kizárólagos vezető szerepét. Ma már jóformán sehol sincs egy fajtájabeli ember se, akihez bajaiban bizalommal fordulhasson, akitől tanácsot, segítséget kérhessen és várhasson. Így lelkésze és tanítója lett újra mindenben vezetője.

Ezt a vezetőserepet örömmel kell vállalni és meg is kell tartani. Azzá kell tenni magunkat, ami a régi református pap és tanító volt: hiveink életének minden téren irányítója. Oda kell állnunk melléjük az életük különböző viszonyaiban, elő kell mozdítanunk megélhetésüket, anyagi jólétüket is.

Ezen a téren vár ránk a szorosán vett lelkipásztori munka mellett a *szociális munkálkodás*.

A számtalan szociális feladat között azt tartom a legelsőnek, amellyel az élet legnehezebb óráiban lehetünk hiveink segítségére. Akkor, amikor egy-egy hajlékba betör a halál és az elragadott élettel még szegényebbé teszi az anyagilag ugy is szegény családot. A halált legtöbbször hosszú betegség előzi meg s elég volna a gyógykezeltetés költségeivel megbirkózni a beteg felgyógyulása után. A temetés költségei szinte elviselhetetlen terhet jelentenek a gyászoló családra. Még sulyosabb a helyzet, amikor a kenyérkereső családfőt ragadja el a halál. Mindnyájan jól tudjuk, mennyi gond, milyen nyomoruság szakad rá ilyenkor hiveink legnagyobb részére! Mennyi kétségbeesésnek, mennyi szivettépő jelenetnek vagyunk tanúi a gyakoribb halálozások idején szinte nap-nap után!

Mennyivel más azoknak a helyzete, akik — városokban, nagyobb gyülekezetekben — valamilyen temetkezési társulatnak tag-

ja! Azonnal megkapják a haláleset alkalmával esedékes összeget és nem okoz gondot — a fájdalom mellett — a temetési költségek kifizetése. Sőt, ha takarékosan gazdálkodnak ezzel a bánattal szerzett pénzzel, marad a gyógykezelési költségek kifizetésére, vagy az első nehéz idők szükségeire is.

Mennyivel más volna és milyen nagy erőt jelentene egyházunk, sőt reprezentánsai részére is, ha tőlük, egyházunktól, vagy annak intézményétől kaphatná az élet legszomorubb órájában a lelki vigasztalás mellett az anyagi segítséget is!

Pedig nincs benne semmi lehetetlenség. Rajtunk áll, hogy ez meglegyen. *Alakítsunk hiveink között temetkezési egyesületeket.*

Nem példa nélküli az ilyen egyesület. A magyarországi baptistáknak virágzó, erőteljes intézményük van, de van a debreceni reformátusoknak is. Sőt egyházkerületünkben is megszervezte egy gyülekezet a hitelszövetkezet keretén belül. Megszervezheti magában egy egyházközség, ha kellő számmal lesznek tagjai, vagy több — egymáshoz közel fekvő együttese, de megalkothatja egy egyházmegye, sőt az egész kerület is.

A tőke gyűjtése kétféle alapon történhetik: vagy havi befizetések, vagy halálesetenkénti díjfizetések alapján. A debreceniek havonta egy pengős befizetéssel úgy a férj, mint a feleség elhalálása esetén, sőt a gyermek után is ad különböző összegeket a szerint, hogy milyen korban lépett be az illető. Pl. egy 36—40 évében belépett úgy családja, úgy a férj, mint a feleség után 180—180, a gyermek után pedig 60 pengőt ad. Természetesen az 1 pengőnek többszöröse is fizethető, amikor a járulék is olyan arányban növekszik.

Ennél szokottabb a halálesetenként való fizetésen alapuló egyesület. Van pl. olyan erős intézmény, mely 10 leis befizetéssel 10.000 leit ad tagjainak.

E két módozaton belül és kívül még többféle változat van és lehetséges, aminthogy a tagok száma, fizetőképessége szerint különféle számítások alapján lehet és kell megvalósítani.

Bármilyen módozaton épüljön is fel, ha reálisan megalapozott, csak áldásos lehet. Talán nem szükséges felemlítenem, hogy áldásaiban nemcsak a közvetlenül segített család, hanem azok is részesülnek, akiknek a fizetése szorosán összefügg a családokban történő örvendetes, vagy szomorú eseményekkel. Tehát hiveink mellett magunkon is segítünk.

Debreczeni István.

Kálvin egyházfegyelme.

(Fo'ylalás.)

Az egyházi fegyelemnek tehát három módja van: *a)* a magán-intelmek, *b)* az ünnepélyes feddés az egész gyülekezet előtt és *c)* a kirekesztés. Ezek alkalmazásánál figyelembe kell venni a bűnöknek az előbb megmutatott felosztását vagyis nyilvános, vagy magán bűn. Nyilvános bűnök azok, melyeknek nemcsak egy vagy két tanujuk van, hanem nyilvánosan az egész egyház megbotránkozásával meennek végbe. Titkos, vagy magán bűnök nem azok, melyek az emberek előtt egészen elvannak rejtve, aminők a képmutatók bűnei, mert ezek az egyház ítélete alá nem esnek, hanem azok a középfaju bűnök, melyeknek jóllehet annak tenni, de nem nyilvánosak, azaz nem megbotránkoztatók. A nyilvános bűn nem kívánja azokat a fokozatokat, melyeket Krisztus előszámlál, hanem az egyház midőn valami ilyesmi előfordul, köteles tisztét abban teljesíteni, hogy a bűnöst előhívja és a bűn nagyságához képest megbüntesse. A titkos bűnöknél az ügy addig nem kerül az egyház elé Krisztus szabálya értelmében, míg hozzá makacsság nem járul. Mikor pedig megítélésre kerül a dolog, akkor szemelött tartandó az a másik felosztás, amely cégéres bűnöket és vétkeket különböztet meg. Mert az enyhébb bűnökben nem kell akkora szigort alkalmazni, hanem elégséges a szóval való megdorgálás is, még pedig a szelid és atyai dorgálás, mely a bűnöst nem keseríti el és teljességgel meg nem zavarja, hanem magábatérésre vezérli, hogy inkább örüljön azon, hogy megdorgálták, semmint szomorkodják. A cégéres bűnöket azonban keményebb orvosszerrel illik büntetni. Mert nem elég, ha azt, aki rossz példát mutató bűncselekményét véghezvivén, az egyházat súlyosan megsértette, csupán szóval dorgálják meg, de meg kell fosztani egy időre az urvacsora közöltetésétől, amíg megbánásáról vallást nem tesz. Ezt az eljárást gyakorolta a régi és tisztább egyház, amíg benne a törvényes kormányzás érvényben volt. Mert ha valaki valami büntettet követett el, amelyből botránkozás keletkezett, megparancsolták, hogy először a szent vacsorától tartassék távol, aztán Isten előtt álázza meg magát, másrészt az egyház előtt tanusítsa bűnbánatát. E fegyelem alól oly kevéssé volt bárki is kivéve, hogy annak hordozására a fejedelmek is együtt alázkodtak meg a nép gyermekeivel. És méltán mivel bizonyos volt, hogy az Krisztus rendelése, aki előtt a királyok minden kormánypalcájának és koronájának illendő meghajolni.

Az egyházfegyelem nem lehet egyesek önkénye, hogy ennek eleje vétessék, valamely ember kirekesztésénél a törvényes eljárás

az, ha nem csupán a presbytérium, azaz a vének cselekszik azt külön, hanem tud róla s helyesli az egyház is oly módon, hogy a népsokasága ne irányítsa a cselekvést, de mint tanu és ör vigyázzon, nehogy néhányan önkényesen járjanak el. Az egészhez pedig Isten nevének segítségül hívásán kívül oly méltóság illik, amelyen érezhetőnek kell lennie Krisztus jelenlétének, hogy így semmi kétség ne férjen ahoz, hogy egyenesen ő ül ítélőszéke élén.

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk azt, hogy az egyházhoz olyan szigorúság illik, mely a szelidségnek lelkével van egybe kötve. Mert mindig gondosan óvakodni kell attól, hogy az, aki fenytést szenved, meg ne érintessék. Mert így a gyógyszerből halál származnék. Ugyanis a kiközösítésnek az a célja, hogy a bűnöst a bűnbánatra vezéreltessék és a rossz példák a közönség előtt eltávolíttassanak, hogy egyrészt Krisztusra gonosz név ne költessék, másrészt egyebek utánzásra ne gerjedjenek. Ha ezeket figyelembe vesszük, könnyen megítélhetjük, hogy a szigorúságnak meddig kell haladnia és hol kell megszűnnie. Tehát midőn a bűnös az egyház előtt bűnbánatának bizonyosságát adja és e bizonyossággal a botránkozást, amennyire rajta áll megszünteti, semmi módon sem kell tovább szorongatni, mivel ha szorongatják őt, a szigor már tullepi a határt. Amint pedig az egyház egész testében megkivántatik ez a szelidség, hogy kegyesen és ne a legnagyobb szigorral fenytse az elbukottakat, hanem inkább a szeretetet tüntesse ki azok iránt.

Nem a mi dolgunk tehát, hogy az olyanokat, akik az egyházból kiüzettek, kivessük a választottak sorából, vagy hogy felölük, mintha már elvesztek volna kétségbe essünk. Idegeneknek kell ugyan itélni őket az egyháztól és ezért Krisztustól is, de csak arra az időre, míg elválva maradnak. Ha még akkor is inkább a megátalkodottság, mint az emberies érzület színét hordják magukon, bizzuk mégis őket Isten ítéletére jobbat remélve felölük a jövőre, mint amit a jelenre nézve látunk és ezért ne szünjünk meg értük Istenhez könyörögni. Ne szánjuk halálra magát a személyt, mely egyedül Isten keze és döntése alatt áll, hanem csak az Úr törvényéből mérlegeljük, hogy minők kinek-kinek a cselekedetei. Míg ezt a szabályt követjük, inkább az isteni ítélet alapján állunk s nem a magunkéval hozakodunk elő.

Nagyobb szabadságot az ítélkezésben ne követeljünk magunknak, ha nem akarunk Isten erejének határt szabni és törvényt vinni az ő irgalma elé, aki annyiszor jónak látta, hogy a legrosszabbak a legjobbakká váljanak, idegenek beoltassanak és kívülvalók befogadtassanak az egyházba. És ezt Isten azért cselekszi, hogy így az embernek vélekedését meghiusítsa és vakmerőségét megzabolázza,

amely ha féken nem tartják, az ítélkezésre több jogot mer bitorolni, mint illenék. Krisztus azt igéri, hogy amit övéi a földön megkötöznek, az az égben is meg lesz kötözve, ezzel a megkötözés erejét az egyház ítéletéhez köti, amely nem veti örökös romlásra és kárhozatra azokat, akik kiközösítettnek, hanem midőn hallják, hogy életük és erkölcsük kárhóztatás alá esnek, megbizonyosodnak a saját maguk örök kárhóztatáról, ha meg nem térnek. Aminthogy az egyházi átoktól abban különbözik a kiközösítés, hogy míg amaz kizárva a megbocsátás lehetőségét, az embert elátkozza s örök kárhozatra ítéli, addig emez inkább az erkölcsöket fenyteti és bünteti. Ámbár az embert is bünteti, mégis úgy bünteti, hogy jövőd kárhóztatására eleve figyelmeztetvén őt, az üdvösségre hívja vissza. Ha az ember ezt eléri, készen van a kiengesztelődés és a közösségbe való visszaállítás. Ámbár tiltva van meghittebb viszonyban lenni, vagy bensőbb összeköttetést tartani fenn a kiközösítettekkel az egyházi fegyelem következtében, mindamellert kötelességünk minden lehető módon arra igyekezni, hogy azok jobb utra térvén, az egyház társaságába és egyességébe visszajöjjenek. Így tanít Pál apostol is: »Ne tartsátok ugymond, őket ellenségeiteknek, hanem intsétek őket, mint atyafiakat.« Ha ezt az emberiséget úgy a magánéletben, mint közönségesen meg nem őrizzük, az a veszedelem forog fenn, hogy a fegyelemtől csakhamar hóhérságba süllyedünk.

Az elmondottakból megérthetjük mindannyian, hogy mi is a tulajdonképeni egyházfegyelem. Nem hatalmaskodás, nem egyesek önkénye, hanem a szeretet lelkével való javítás, az eltévedetteknek az igazi világossághoz, a legszentebb, a Krisztussal való életközösségbe való visszavezetése. Kálvin genfi egyházának ez adta meg az igazi patináját? Ez a fegyelem tette Genfét hegyen épült várossá, a sötétben ülők világosságává. A Krisztus lelkével való fegyelmezés adta a kálvinista egyházaknak mindég a puritán, öske-resztyén jellegét, ahol mindig mindenben az Irás szava volt a döntő. Ma is az Irás szava a döntő egyházunkban, ma is egyszerűsége, legszebb pompája, de az ereje mintha meggyengült volna, nem hegyen épült város, nem a sötétben ülők világossága. Azért mert ami az igazi erejét adta meg, ami fölé emelte mindig a hitvány földi érdekeknek, ami biztosította fénylő tisztaságát, azt elhagyta. Mintha csak a kálvinista egyházaknak szólna a Jelenések könyvéből az eféziusokhoz irt levél: »de az a mondásom ellened, hogy az első szeretetedet elhagytad.«

Azt a szeretetet, mely Krisztushoz füzte és igyekezett tisztán tartani magát, hogy méltó legyen ahhoz, aki ujjászülte, aki fejévé lett, hogy ő tagja lehessen. Aki méltó akar lenni Krisztushoz, annak

meg kell tisztítani magát, amiképen ő is tiszta és szomorú, hogy a mi ruhánkon folt van. Ez a folt az egyházfegyelem elhanyagolása, elhagyása. Ezért erőtlenedtünk el, ezért nincs igazi élet az egyházunkban. Nem elég siránkozni, hogy pusztulunk, veszünk, hanem meg kell látni, hogy mi a pusztulásnak az igazi oka. Meg kell látnunk, hogy nem elég Istenre hagyni a tisztítás nagy munkáját s mi ölbetett kezekkel nézünk, hogyan szaggatja szét a Sátán egyházunkat. Hanem nekünk is kezünkbe kell venni Krisztusnak e tisztítás ostorát, amit elhagytunk, amiről lemondtunk, mert félünk, hogy először rajtunk csattan végig. Az elerőtlenedésnek, a pusztulásnak egyetlen oka, hogy ma nincs egyházfegyelem, olyan értelemben, amint azt a mi kálvinista hitünk megkívánja. Pedig az egyházfegyelem elhagyása egyet jelent a jövődőről való lemondással. Mert ha fegyelem nincs és mindenki szabadon teheti, amit akar, büntetlenül vétkezhetik bárki, amikor nem merünk az ige szavával feddni, inteni s ha kell ostromozni, s bárkí élhet az uri szent vacsorával anélkül, hogy a bűnbánat valami kis jelét adná, ez már magában hordja a pusztulás csiráit.

Ne féljünk hát visszaállítani egyházunkba a fegyelmet, azt a fegyelmet, melyet az Írás alapján Kálvin az igazi egyház ismertető jelének mond, mert ez lehet egyházunknak igazi erőssége a Sátán hatalmával szemben. Ez lehet fegyver, amellyel nem ölni, hanem építeni, tisztítani lehet. Ezáltal nyerheti vissza egyházunk régi fényét, tisztaságát, hogy a rajta kívül lévők mind ide vágyakozzanak. Ezáltal nyerünk a Krisztustól olyan hatalmat és erőt, melyen még a pokol kapui sem vehetnek diadalmat.

Satumare.

(Vége.)

Papp Zsigmond.

KÜLFÖLD

Visszavarázsolják az Éden kertjét.

Az Éden-kertjének hagyományos helye kiégett, sívár, néptelen sivatag, több mint háromezer esztendő óta.

Egy londoni társaság most az Irák-kormány beleegyezésével a Tigris-folyón duzzasztót akar építeni Kut városánál s az így felgyülemlett vizet csatornák segítségével Irák többi folyócskáiba vezetni, egész a kaldeai Ur városáig, Abrahám szülőtte helyéig. Ekképen behálózva öntöző csatornákkal az Éden-kertjének hagyományos helyét, tündérkertté varázsolják vissza azt. Ez a gigántikus terv több, mint egy fél milliárd Leibe kerül s három évig tart az elkészítése.

Egy évszázaddal ezelőtt édeskeveset tudtak az Édenkert he-

lyéről. Az I. Mózes 2, 8—17-ben foglalt elbeszélés szerint Isten az első emberpárt egy ékes kertben helyezte el, ahol a legnagyobb boldogságban és tökéletes ártatlanságban éltek.

Holmi geográfiai jelzések e kert fekvésére nézve is adnak némi tájékoztatást. A múlt század első felében így nyilatkozott dr Eadie róla: »Jogosan mondhatjuk, hogy Arménia volt az Éden-kert helye. Pontos fekvését azonban nem állapíthatjuk meg, mert Isten eltörölte minden nyomát teremtő keze e remek alkotásának, hogy más ne lakhasson a tiszta ártatlanság ezen Paradicsomában«.

Az árkeológiai kutatások bőségesen igazolták ezt az állítást egészen máig. Most azonban már szinte teljes bizonyossággal állíthatjuk, hogy Irák ölelte magába az Édenkertjét.

Sokáig azt tartották, hogy »Éden« héber szó s gyönyört jelent. Ujabban azonban az asszir-kutatások beigazolták, hogy akkád eredetű szó az és sikságot jelent; füves lapályt.

I. Mózes 2, 8. világosan mondja: »Ültete az Ur Isten egy kertet Édenben...« a következő versben így folytatja: »És nevelé az Ur Isten a földből mindenféle fát, tekintetre kedvest és eledelre jót«. Ezek az idézetek azt árulják el, hogy a talaj őseredetileg nem volt termékeny; különben miért kellett volna »ültetni« bele fát? Meg erősíti ezt az a parancs is, amit az ősempár az Urtól kapott volt: »hogy művelje és őrizze azt«. Mindezek megértetik velünk, milyen könnyen válhatott az a szép kert kopár sivataggá, amikor az ember kiüzetett onnan.

Két emberöltővel ezelőtt senki sem hallott még a Szumirokról. I. Mózes 11. elbeszéli, hogy abban az időben, amikor »az egész földnek egy nyelve és egyféle beszéde vala és lön, mikor kelet felől elindultak vala, Sineár földjén egy sikságot találnak és ott letelepedének«.

Itt épült fel a Babel tornya. Itt mondták: »Jertek, vessünk téglát és égezzük ki jól«. Az következik ezekből, hogy a legelső építkezések leírásai sumir eredetűek. Minden történelem ott kezdődik, ahol az emberek megtanulván írni, olvasni, feljegyzéseket hagynak magukról hátra az utókor számára. Abban az országban, amelyről most szó van, amely a civilizáció ősi bölcsője, égetett cserépekre vésett ékalaku sumir írásokat találtak. Ezekből mi ma tisztán ismerjük, miképen éltek ezek a népek. Ismerjük a vallásukat, törvényeiket, üzleti ügyeiket, családi viszonyaikat. Tudjuk, hogyan fejték a teheneiket, árulták rabszolgáikat, temették el halottaikat.

Ez a vidék ma is lakhatatlan öntözés nélkül. Akkor még a folyók minden évben kiöntöttek s gazdag fekete iszappal borították

be a talajt. A szumirok csatornák segítségével a vizeket levezették, felraktározták és magas műveltséget teremtettek ezen a földön.

A szumirokat az akkádok követték. Majd a babilónok és az aszurok következtek. Babilónia összeomlását Seunacherib okozta 705—681. Kr. e. Tökéletesen porba omlott ekkor a híres város. Ezékiás, Juda királya idejében történt ez. A feljegyzés szerint Seunacherib így szólt: »vajon megszabadították-e a pogányok istenei azokat, akiket elvesztettek az én atyáim: Gózánt, Aránt, Résefet és az Éden fiait, akik Thelesárben voltak«. (I. Kir. 19, 12.) Ez a kijentés azonosítja ezt a földet Édennel.

Ma ez a föld Irák, vagy Mesopotánia; Kut, Basra, Bagdád városokkal; körülbelül három millió lakossal. Ez a terület ma kopár homok-sivatag. Itt-ott egy-egy tenyérnyi oázis rajta. Hogyha ismét kertet alakul át, az arab beduinok fogják birtokukba venni.

A duzzasztó mű 700 méter széles, 8 méter magas lesz. Csatorna vezeti el a vízfelesleget a Sat-El-Arab száraz vízmederbe. Ebből a csatornából a Tigris és Eufrates közti hatalmas terület pompásan öntözhető lesz s régi bujasága újra visszatér.

Súlyos kérdés merül azonban itt fel. E terület mai lakói mohamedánok. Ilyen Krisztustalan nép fogja lakni a visszavarázsoltt Édenkertjét?! Ki fogja magára vállalni ezek evangélizálását?! Valamilyik nomád arab népnek jut az a szerencse, hogy azt a talajt művelje, ahol az eset előtt Ádám és Éva járt, kelt. Ki viszi el nekik Krisztus evangéliumát?

Christi n Herald után: Bokor Sándor

HIREK

Tudományos konferenciát rendez az erdélyi egyházkerület március 13—16. napjain Târgumureş-en. A négynapos konferencia tárgysorozata bibliaórából, délelőtt két előadásból, délután egy megbeszélésből áll. Előadók: Maksay A. Exegetikai szempontok a jelenések könyvében. Nagy G. A legmostohább idők az erdélyi egyház történetében. Dr Gönczy L. Hogyan prédikáljunk. Dr Imre L. A belmissziói és iskolai munka viszonya. Br Kemény J. A lelkipásztor közéleti etikája. Megbeszélések: A lelkipásztorok

együttműködése. A presbiterek nevelése. A konferencián jelen lesz és előadást tart Brunner Emil zürichi theol. professzor is.

Lelkészválasztás. Az Öry Tamás halálával megüresedett lelkeszi állásra február 26-án egyhangulag Tóth Jenő szer-i (Jud. Salaj) lelkipásztort választotta meg egyhangulag a gyülekezet.

A Heidelbergi Káté. Kájel Endre balatonendrédi lelkesz, ki hivei között megkezdte a csipkeverést, mint háziipart, vele a külföldön is híressé tette a magyar csipkét. Erről elnevez-

ték »csipkés pap«-nak, amit nagy büszkeséggel visel. De újabb időben a csipke mellett a Heidelbergi Kátéről lett nevezetes: ő a Káté legfanatikusabb hive talán az egész világon. Nemcsak a teljes kátét tanítja meg az utolsó betűig, hanem a hozzáírott dicséreteket és bibliai idézeteket is. Három évet fordít erre a nagy munkára: első évben a káté szövegét, másodikban a dicséreteket, harmadikban a szentírásbeli helyeket tanítja. Az első évesekkel a Kátét minden esztendőben elvégezteti február 10-re s az idén is elvégeztette.

A házasságkötést újra egyházivá akarja tenni Magyarországon Serédi Jusztin hercegprimás. Törvényjavaslatot készített, melynek értelmében ismét csak az egyházak, illetve a papok előtt lehetne házasságot kötni. Csak egyes kivételes esetekben köthetnének az állami hatóságok előtt.

A CE világszövetség 9-ik világkonferenciáját ebben az évben Budapesten tartja aug. 2—7. között. Meghívóját most bocsátotta ki. A gyűlés jelmondata ez: Jöjjön el a Te országod. Bővebb felvilágosítást ad Sallay István, Budapest, VIII. Gyulai Pál-utca 9.

A biblia és a kártya. A múlt esztendőben 130,000,000 csomag kártyát készítettek a világon. Minden évben 1300 vagon papirosból készítenek. Ugyanakkor a biblia nyomtatására nem egészen 230 vagon papapirost használnak fel. Tehát ötödrésznél is kevesebbet. Igaz azonban, hogy egy kártyalap vastagsága és súlya ötszörnél is nagyobb, mint a biblia egy lapja. Magyar-

országon a múlt évben az állam bevétele kártyabélyegekből és luxusadóból 280,000 pengő volt. Ugy látszik, hogy a kártya többet jövedelmez az államnak, mint a biblia, akárcsak a szesz, az ital, a korcsma.

Hirek Csehszlovákiából. Az egész csehszlovákiai egyház Pozsonyban református keresztyén diákinternátust és diákmenházat tart fenn, melynek erősítése végett a múlt év végén általános gyűjtést indított. Hol vagyunk mi ettől, mikor még az ünnepi perselypénzeket is sokan nem küldik még mindig a sátmari főgimnázium szegény tanulói részére?

Jugoszláviai hírek. Az egyházkerület nagy szeretettel fenntartott árvaháza már — akár csak a mienk — (sajnos még ez sem a mienk) régen szük a 37 árva számára. Most megvették a szomszédos házat 45,000 dinárért, 3 év alatt egyenlő részletben leendő fizetési feltétellel. Az első részletet most a költő pénzből fizették ki, de ezt vissza kell tenni, mert nincs miből élni. De biznak benne, hogy lesz 150 református ember, aki most rögtön tud adni 100 dinárt és még két évben ismét 100—100 dinárt. Kérdem: mi mikor merjük ebben a reményben és ezzel a hittel megvenni a mi árvaházunkat? — *Iskola-vagyonok visszaadásáról* ad hirt a jugoszláviai Magvető. Az alkotmány jogerőre emelkedése folytán az iskola-vagyonok fölötti rendelkezés joga visszaszállt az egyházközségekre, mint telekkönyvi tulajdonosokra. A sztáramoravica egyházközség volt az uttörő, mely ezt per útján kiharcolta s a földeket használatba

vette, az épületekre nézve pedig a községgel rendes bérleti szerződést kötött. Ujabban a noviszváci egyházközség is per útján szerezte vissza iskolai vagyonát. Novi-Vrbászon, Feketicsen s több helyen a község és az egyházak békésen megegyeztek.

Japán Kioto nevű városában a szállodák szobáiban elhelyeztek egy-egy bibliát. Így 600 biblia nyert elhelyezést. Az idén Osaka városában is követte ezt a példát az ifjusági egyesület és az ottani szállókban 580 bibliát helyeztet el.

Az afrikai négerek hazájuk és népük nagy barátjának, a misszionárius Livingstone Dávidnak bronz-szobrot emeltek, melyet a Tanganyika vizesésnél egy óriási sziklára állítottak fel.

30.000 példányban jelent meg újból a magyar ifjusági bibliaterjesztők mozgalmának bibliaolvasó vezérfonala, melyet konfirmációra előkészítő lelkészeknek, vallás-tanároknak, tanítók-

nak, ifjusági és leányköröknek, vasárnapi iskolai és S. Ü. D. G. munkásoknak s más érdeklődő egyeseknek is portófizetési kéresemre kívánt példányszámban ingyen küld a Lelkészi Hivatal, Rákospalota, Arany János-u. 49.

A bibliában valószínűségi számítás szerint a Jehova és az Úr szó 6855-ször fordul elő, a biblia 1189 fejezet, 31.192 verset, 773.692 szót, 3.566.480 betűt tartalmaz.

Kántori szolgálatra ajánlkozik nyugalmazott áll. tanító, kitűnő tanítói és kántori oklevéllel, ref. vallásu, 41 éves, jobb egyh.-községbe. Jó tenorhangu, belmissziói munkákban teljesen jártas, négy szólamu énekek vezetésére kiválóan alkalmas. Megkereséseket 2 héten belül Maksay Vince nyug. tanító Almaşu, jud. Cluj kér.

Társszerkesztők:

Ardai Aladár, Bokor Sándor,
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

992—1935-II. sz. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbeli iskola-fenntartó egyháznak. Egyházkerületi közgyűlésünk 32-n—1934. sz. határozatával elrendelte s én 3906—1934-II. sz. körrendeletemben közhírré tettem, hogy minden ref. elemi iskolába beírt növendék után 1 leus járulék szedendő és az egyházkerületi pénztárba a létszámjelentésekkel egyidejűleg beküldendő. Miután ennek a mai napig a legtöbb egyházközség nem tett eleget, elrendelem, hogy jelen körrendeletem megjelenésétől számított 1 héten belül az összes érdekelt egyházközségek ezen kötelezettségüknek tegyenek eleget, vagy pedig küldjék be igazoló jelentésüket (p. o. hogy az összegeket az esperesi hivatalokhoz küldték be, vagy hogy azoknak a kongruából való levonására már régebben felhatalmazást adtak.) Oradea, 1935. február 26. Atyafiságos szeretettel: Sulyok sk., püspök.

A királyhágómelléki ref. egyházkerület iratterjesztésében kaphatók:

Sylveszter. Bibliai lexikon I—II. kötet	Lei 800
Biblia bőrkötés, aranyozott széllel	« 500
» « piros metszéssel	« 400
« vászonkötés piros metszéssel	« 250
« « márvány metszéssel	« 80
« »	« 100
« »	« 120
Ujszövetség zsoltárral	« 20
« zsoltár nélkül	« 15
Ujszövetségek	30—50—60—80 leies árakban
Zengjén hálaének	Lei 10
»Maradj velem« imádságos könyv	« 60
Ravasz: »Hazafelé« imádságos könyv	« 150
Az »áldott orvos« betegeknek való imáds. könyv 18—20—25 leies árakb.	
Az Ur csodásan működik	Lei 16
Zöld M.: Az én világom. Versek.	« 14
Tereh G.: Közelebb hozzád. Versek	« 40
László M.: Gyermekszindarabok	« 20
« « Öreg tanító háza. Szindarab	« 20
Sza'ó L. E.: Az áldott orvos közeleg. Szindarab	« 10
Lévai L.: Szakadék szélén. Elbeszélés	« 20
Debreczeni I.: Egyházi beszédek	« 150
Kálvin levélpapír csomagonként	« 25
Bibliajelzők	0·50—1—1·50—2·50 lei
Vasárnapi ellenőrző lap színes képmelléklettel darabonként	Lei 1
»Családi tüzhely mellett«. Elbeszélések, versek	2—3 lei
Dr Szemethy Géza: »Tebenned biztunk« zsoltár dolgozatok férfi, női és vegyeskarokra	Lei 50
Mesék és elbeszélések, gyermekmesék. Irta Csathó Je öné	« 10

A husvétii ünnepi előadások
alkalmából felhivjuk a figyelmet a
Családi tüzhely mellett-ben
megjelent zenés szindarabra:
Mese a törpék kincséről.

M st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagyt, Református Lelkészi Hivatalnak
 Oradea—Nagyvárad
 Calea Victoriei [Kolozsvári u.] 61.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
 Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

nagybetűs HANGJEGYES

ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
 Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
 imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent
 betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Célkitűzés.

VIII.

Az anyagiak rendjén nem feledkezhetünk meg saját magunkról sem. Amint magunkon gondolkozni kezdünk, legelőször *gyermekaink miatti gondjaink nehezednek a lelkünkre*. Taníttatásuk mind nagyobb és nagyobb, szinte elhordozhatatlan terhet jelent számunkra. Ha jövőjük, a leendő életpályájuk felől még teljes bizonytalanságban vagyunk is, mégis mindent megszeretnénk tenni, hogy művelt emberekké neveljük őket. De miből és hogyan, mikor megélhetésünk egyre nehezebbé és bizonytalanabbá válik? Hát még, akinek nemcsak egy, hanem két, vagy több gyermek taníttatásáról kell gondoskodni! Hasonló, sőt még nehezebb sorsban vannak tanítótestvéreink. Szánalmasan csekély és legtöbbször rosszul, vagy sehogyse kapott fizetésükből csak bámulatra méltó hősiességgel és önmehtagadó lemondással képesek gyermekeiket taníttatni. Ha majd valaki megírja kisebbségi életünk történetét, külön fejezetet kell benne a gyermekeket taníttató református lelkészeknek és tanítóknak szentelni. Mert ők a magyar kultúra legcsodálatosabb oszlopai. Fajunk műveltségének megtartásáért vivhatnak mások is kemény küzdelmeket, de a legnagyobb áldozatot ők hozzák.

Ebben az áldozattételben az a szomorú, hogy teljesen egyedül vagyunk: mindenki magunkra hagyott bennünket. Ennél csak egy szomorubb van, hogy mi is elhagytuk egymást, mi sem törődünk egymással. Az egyházkerület évekkel ezelőtt elhatározta az ünnep másodnapi perselypénzeknek a szatmári főgimn. internátusában levő pap- és tanító fiuk segélyezésére leendő beküldését és ma is nagy számmal vannak egyházközségek, melyekből soha egy banit se küldtek be. Olyanok is vannak, kik a begyült csekély összegeket (17 L., 23 L.) azonmódon küldik be és még szégyenből se akad az egyházban senki, aki — esetleg 2—3 cigarettáról lemondva, — a

legközelebbi számra kikerekítse. Így ezekből a perselypénzekből évről-évre kevesebb segély jut egy-egy tanulónak. Ma 18 pap- és tanítófiu van és a karácsonyiak egy havi internátusi díjat sem fedeznek. Még legalább 1200 Lei kellene hozzá, hogy egy hónapra mindegyik internátusi díját ki lehetne belőle fizetni. Hogy különben ezt az ügyet mindenki tisztán lássa, legközelebb leközzöljük a múlt évi perselypénzek kimutatását.

Mivel ezek az összegek évről-évre kevesebb segélyt jelentenek, mert a reá illetékes tanulók száma, — hála Istennek — állandóan szaporodik, más segítségi módról kell gondoskodnunk. Mozduljon meg érdekükben minden egyházmegye s főképen a lelkeszi és tanítói kar és minden évben rendezzen erre a célra legalább egy vallásos ünnepélyt, vagy kulturestélyt. Ha az egyházmegye nagyobb egyházközségeiben tehát több helyen is lehet, annál jobb, de tegye meg legalább egyszer minden egyházmegye az egyházmegyei közgyűlés alkalmával. Ha kellő előkészítéssel rendezik meg, feltétlenül eredményes lesz és amellet az egyházmegyei közgyűlést is jelentőssé teszik az illető egyházközség életében, melyet az adományoknál sokkal többet érő lelki áldásokkal gazdagítanak.

Debreczeni István

Az egysínű vasut.

Játékos elméjü és sok szabadidővel rendelkező technikusok foglalkoztak ezzel a problémával — a világháboru előtt, szóval abban a rég-múlt, nyugodalmas időben, amikor még nem volt mindennapos probléma a kenyér, az állás, az ifjuság elhelyezése, maga az élet. De mióta az életünk vizét állandó viharok fodrozzák s szinte mindennap a lét és nemlét hullám-hegyén-völgyén bukdácsolunk rozzant csónakunkon, azóta nem igen érünk rá ilyen nyugodalmas és delikát kérdések feszegetésére. Épen ezért tűnik retrográd és könnyelműen meggondolatlan iránynak az, amely egyházi életünkben akarja feleleveníteni ezt a rég elintézett kérdést, amely ma épen annyira nem időszerű, mint a háromszögletü kalap és a spádé viselete.

Fel sem emlitenők és egyszerűen elmennénk mellette, ha a jelenség nem egy igen fontos egyházalkotmányi és szervezeti aktussal kapcsolatban merült volna fel. Azonban, mivel egyik igen népes egyházmegyénkben esperes-választási harc közben vetődött felszínre jelszóként, hogy mi szükségünk a világi urakra? nincs rájuk semmi szükség, meg tudunk lenni nélkülök is, — azért kényte-

lenek vagyunk tisztán elvi szempontból, minden személyi vonatkozás és kiélezés nélkül foglalkozni a kérdéssel.

Református egyházalkotmányunk kétsinü kocsi, a lelkesi és világi elem paritásos részvételével intézi a maga funkcióit. Hosszas, évszázados tapasztalat és gyakorlat formálta ki így és sokszor bebizonyult, hogy jó ez és helyes. Ha nem így volna, akkor is ezt kellene bevezetni. De különösen nekünk magyar reformátusoknak megbonthatatlan életforma ez, mert mi mindenütt kisebbség voltunk és vagyunk. Nekünk összefogott erővel, vállvetett munkával, egymás értékeinek megismerésével és megbecsülésével kellett és kell mindenütt Anyaszentegyházunk védelmére sietni. És amióta a magyar protestantizmus állandó védelmi harcra kellett hogy berendezkedjék, azóta bizonyossá vált, hogy egyházalkotmányunk paritásos megszerkesztése az egyetlen helyes és lehetséges életberendezés a minden oldalról ránk zuduló veszedelmekkel szemben. A mi egyházi életünkben szó sem lehet a hierarchikus, se kyriarchikus elgondolásról. Magában véve mindenik olyan szintelen, vértelen, gyöngé volna, hogy mellette egyházi autonómiánk, sőt egész Anyaszentegyházunk a pusztulás lejtőjére jutna. Egyháztörténelmünk, hitvédelmi harcaink mindazt a következtetést szürik le számunkra, hogy egyházalkotmányunk nem nélkülözheti egyik tényezőt sem.

De különösen így van ez kisebbségi sorsban élő egyházunknál, ahol az intellektuális elem megfogyatkozásával egyenesen attól kell félnünk, hogy nem lesz meg a szükséges utánpótlás. Hiszen már ma is ott állunk, hogy egyik-másik egyházmezőjében alig tudjuk betölteni a világi tanácsbírói állásokat megfelelő képzettségű, egyházas gondolkozású és az egyházi megtiszteltetést kellő értékkel felbecsülő és beltölteni kész emberekkel. Nem lehet tehát feladatunk a még soraink közt tusakodó, igaz református értéket képviselő világiak elriasztása, eltávolítása az egyház adminisztrációjának szekérrudja mellől, hanem ellenkezőleg a még távollevőket is meg kell győznünk arról, hogy ott a helyük és be kell kapcsolódnuk egyházi életünkbe. Sőt gondoskodnunk kell újabb generációk neveléséről, céltudatos, komoly munkával az ifjuság figyelmét fel kell kelteni és rá kell irányítani egyházi életünk problémáira és ki kell váltanunk belőlök az érdeklődést, a szeretetet az Egyház munkája, sorsa, jövője iránt. Nem közömbös az ránk nézve, hogy miként vélekedik jövő intellektusunk az Egyház életmegnyilvánulásairól, küzdelmeiről! Nem maradhat magára a lelkesi kar a hívek tömegével. Látjuk, tudjuk, hogy egészen más a helyzet ott, ahol van egyházas gondolkozású intelligens ember a lelkes mellett, aki segítségére van, irányít, felvilágosít, tanácsol, segít.

Épen azért ma — ha csupán kortesfogásból is, — bedobni az egyházi élet nádfödeles viskójába a tűzcsóvát: nincs szükségünk a világi urakra: enyhén szólva, nagy könnyelműség. A lelkek amugy is fertőzve vannak a keleti bacillussal, amely ki akar irtani minden tekintélyt és kommunizálni akar minden vonalon. Veszedelmes játék tehát ez, mert nem szabad azt gondolni, hogy megmarad kis körben, aztán elenyészik. Nem, fut az ilyen könnyű láng, mint a prairie-tűz. Mindnyájunknak, kivétel nélkül éreznünk kell a felelősséget, amely a multtal és jövővel szemben egyaránt kötelez. Tudnunk kell, hogy az eldobott követ utjából vissza nem téríthetjük markunkba, repül az és néha kiszámíthatatlan kárt okoz, sebeket üt, esetleg halálra zuz. Jól gondoljuk meg tehát, mit indítunk el.

Nem lehet és nem szabad hatalmi kérdésnek odaállítani a lelkesek, vagy világiak szerepét az egyházi életben. Nem hatalomról, hanem szolgálatról lehet itt szó csupán. Mindkét oldal ugyanazon egy szent Eszmény, egy cél szolgálatában áll, egymánt nem gyöngheti, egymás róvására magának fölényt nem szerezhethet. Egyenlő igyekezettel, jóakarattal, szeretettel munkálkodjunk tehát s így építségünk Isten országát és Református Anyaszentegyházunk bástyait.

Boruzs Lajos.

Iskolai bíróság.

Mikor a világháboru után beléptem ismét az iskolába, egy beszéd keretében felolvastam az iskolai törvényeket, aztán elővettem egy pálcát és ezen szavakkal törtem ketté a gyermekek előtt:

»Emberek vagytok, megértitek az emberi szót; értelmetlen, vad állatoknak való a bot, — úgy viselkedjétek, hogy pálcára itt soha ne legyen szükség.«

Igy tettem volt ezt a háboru előtt is és — testi fenyték nélkül is lehetett fegyelmezni a gyermekeket.

Megkezdődött a tanítási munka és csakhamar tapasztalnom kellett, hogy a háborus időszak alatt nemcsak a felnőtt, hanem a gyermek lelke is egészen átalakult. A jó szó hatástalanul pereg le róla, sőt sok esetben a figyelmeztetésekre még csak nem is reagál. És egy félévi emberfeletti erőfeszítések után be kellett vezetni a botot.

Minden tanító tudja, hogy az iskolai munkának nem a tanítás a nehezebbik része, hanem a fegyelmezés. A gyermekek szinte per-

cenként követnek el fegyelmi vétséget, nem egyszer olyanokat is, amelyeket egyszerü szóval elintézni nem lehet. Így aztán a tanító folyton szölongat, sőt fenyt, ami nemcsak a tanítás menetét, folytonosságát zavarja, hanem a súlyosabb fegyelmezési esetek olyan lelki atmoszférát teremtenek, amelyek zaklatják ugy a tanító, mint a gyermekek lelkét és a felzaklatott lelkek ugy az ismeretek átadására, mint azoknak a fel, illetve átvételére képtelenné válnak.

Ha hozzávesszük ehez, hogy mennyi sok idővész ezáltal kárba, arra az eredményre jutunk, hogy a fegyelmezés mai rendjén okvetlenül változtatnunk kell.

A gyermekek tetteinek, illetve botlásainak a megítélésében nem lehetünk igazságosak. Nem pedig azért, mert időben és korban olyan messze állunk a gyermektől, hogy a legtöbb esetben nem értjük meg egymást. Így aztán sok igazságtalanság éri a gyermeket, ami a nevelés rovására megy.

Kénytelen vagyok ennek az igazolására a sok közül egy gyermekkori esetemet feleleveníteni.

A falusi templom karának az oldalára a legények oda firkálgatták a nevüket. Egy pajtásommal — első, vagy második osztályos nebulók lehettünk, — elhatároztuk, hogy mi is odapingáljuk a nevünket. Oda is írjuk hát, de mivel más íróeszköz nem volt nálunk, hát krétával. Vasárnap aztán az egész falu felfedezte az írást és a tanítónk minden megkérdezés nélkül alaposan helybenhagyott bennünket.

Teljesen elidegenedtem a tanítónktól; éreztem, hogy igazságtalanul kaptam ki, mert a sok név azt hitette el velem, hogy megengedett dolgot cselekedtem. Egész iskolai időm alatt ezt a meggyőződést hurcoltam magamban: »A tanítóm is éppen olyan igazságtalan, mint a többi felnőttek, akik minden igazi ok nélkül mindig csak verekednek«.

Csinján bánjon a tanító ezzel a verekedéssel, mert ilyen és ehez hasonló konzekvenciákat von le és elidegenedik a tanítótól és az iskolától a gyermek.

Ilyen meggondolások vezettek rá arra, hogy az elkerülhetetlen fenytésnek más, helyesebb módját kell kitalálni. A verekedés megalázza, lealacsonyítja a tanítót, neki a maga kis államában nem csendörnek, hanem királynak kell lennie, ha hatni, eredményesen nevelni akar.

Igy született meg bennem az iskolai bíróságnak a gondolata, amit külföldön, egyes mintaiskolákban, valamilyen formában szintén alkalmaznak.

Az iskolai bíróság a tanító elnöklete mellett áll: egy vádlóból,

egy védőből és 2 bíróból. Segédszemélyek a napos, a jegyző és az ítéletvégrehajtó. Az elnökön kívül mindezeket a tagokat az iskola választja. A jegyzőkönyv neve »Feketekönyv«, hátul a névsor és a nevek után be lesz vezetve a büntetések száma.

A büntetést a bíróság tagjai szabják ki s az ítéletvégrehajtó kiadja a kiszabott büntetést, ha testi fenyték van kiszabva. A bíróság tagjai az iskola előljárói, jóviseletű, büntetlen előéletű gyermekek, kötelesek mindenkor és mindenütt felügyelni a rendre, nekik a többiek, — mint a katonaságnál az altiszteknek, — engedelmes-séggel tartoznak.

A bírósági tárgyalás ideje a nap utolsó félórája, ez az idő mindig pontosan megmarad, sőt több, mert ilyenkor vesszük észre, mennyi tenger időt elrabol az egésznapos fegyelmezés.

Körülbelül három hónap óta folyik nálam ez a rendszer és a következőket tapasztaltam:

Iskola előtt és szünetek alatt az eddiginél nagyobb a rend, mert az iskolai előljárók leintik a rakoncátlanokat. A büntetés kiszabásainál a gyermekek mindig tárgyilagosabbak, mint a tanító, akinél a különböző hangulatok sok esetben dominálnak. A tanítás menetét, hangulatát fegyelmezések, fenytések nem zavarják. Ha valami vétség előfordul, a tanító szól a naposnak, a napos az illetőt felírja s megy minden tovább. A tanító sohasem nyúl egy gyermekhez sem és így nem egy félelmes ellenséget, hanem egy mindenekfelett álló lényt látnak benne a gyermekek, aki mindig csak jót tesz és csak jót mond. Még a büntetést se ő szabja ki, hanem a vádló, a védő mérsékli, a tanító, mint elnök, csak kivételes esetben szól ebbe a dologba bele. Az iskola átalakul egy komoly testületté, amely megérzi önállóságát és a tanító nélkül is tudja magát fegyelmezni.

Egyelőre ezek a tapasztalataim. S ezeken kívül ami talán a legfőbb: úgy magamat, mint a gyermekeket rengeteg izgalomtól ki-mélem meg. Egyforma jó hangulatban tanulunk és eredményesebben.

Mindezek összefoglalásaképpen pedig kijelenthetem, hogy iskolánkba egy egészen új és jobb szellem költözött. *Tóth Zsigmond*

A Keresztyén Szövetségi Világmozgalom

9. világkonferenciája Budapesten.

A világ 45 országában megszervezett 4 milliónyi tagot szám-láló hatalmas evangéliumi mozgalom, a Keresztyén Szövetségi Moz-galom augusztus 2—7-re hívta össze Budapestre a 9. világkonferen-ciáját. A hatalmas arányú berlini, 1930-ban tartott világgyűlésen 16,000 ember vett részt és 43 nemzet képviselői jelentek meg. A 8.

londoni világgyűlésen az előadók sorában szerepeltek Mac'Donald mostani angol miniszterelnök és Lloyd George. E két adat is megmutat valamit abból, milyen óriási jelentősége van ezeknek a világkonferenciáknak, milyen messze kinőnek e napok a vendéglátó egyházak hétköznapijai közül.

Az 1930-ban Budapesten járt Poling Dániel dr. new-yorki ref. lelkész, a Világszövetség jelenlegi elnöke éles szemmel átlátta, milyen fontos stratégiai helyzete van a magyar és a környező országbeli protestántizmusnak az evangélium Kelet felé való terjedése szempontjából. A vezér szeme ezért választotta ki Budapestet, hogy itt seregeljen össze a nagy találkozóra minden nemzet és faj CE szövetségese e zászló alatt: »Krisztusért és az egyházért«.

Amerikából a mozgalom történetében eddig legnagyobb delegációt akarják áthozni, pedig Berlinben is 800 volt az amerikai résztvevők száma. A kétezernyi hatalmas külföldi sereg a világ minden részéből és minden fajából jön majd össze. Spanyol és Olaszország evangéliumi keresztyénei épp úgy ott lesznek, mint a messze Kelet képviselői eljönnek Kinából, Japánból, Koreából, Indiából.

A világkonferencia rendezősége legnagyobb örömmel számít arra, hogy evangéliumi hitű testvéreink a Magyarországot környező államokból nagy seregben fognak elmenni erre a nagy találkozóra. A világgyűlés hatalmas erőinek ki kell áradni mindenfelé, egyházaink életét mindenütt megtermékenyíti majd azoknak a nagy keresztyén személyiségeknek a bizonyágtétele, akik szólni fognak a budapesti világkonferencián.

A részvételi díjat a Világszövetség 10 pengőben állapította meg, ezért kapnak a résztvevők konferenciai program- és énekeskönyvet, jelvényt és esetleg ingyen tömegszállást. A magyar vasutak 33%-os kedvezményt engedélyeztek a konferencia igazolt tagjai részére.

A Világszövetség elnöksége a konferenciára a következő meghívót bocsátotta ki:

MEGHIVÁS

**minden ország CE szövetségeseihez
a 9. világkonferenciára, Budapestre.**

Mindenekelőtt szívbeli üdvözlét. A magyar CE szövetség nevében mi, a világszövetség elnöksége, a csatlakozott nemzeti CE szövetségek és minden ország CE szövetségesei, kibocsátjuk meghívásunkat a budapesti (Magyarország) 1935 augusztus 2—7-ig tartandó 9. Keresztyén Szövetségi világkonferenciára.

Annak nevében akarunk összegyűlni, aki ezt mondta: »Arról

ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok». Mi, a világ CE szövetségesei, szeretnénk élő bizonyóságot tenni arról, hogy a »Krisztus keresztesvitézei« vagyunk, midőn az evangélizációért, a keresztyén nevelésért, a keresztyén polgári kötelességekért és keresztyén testvériségért harcolunk. Ezen az óriási munkamezőn sürgető szükségekkel állunk szemben. Az idők kényszere ösztönöz bennünket, hogy a keresztyén-ség erőivel hassuk át a szociális rendet és egy új keresztyén világot építsünk fel. Korunk ifjusága számára igen nagy fontossága lesz annak, hogy e célok elérésére egyesülünk.

A gyűlés jelmondata ez lesz: »Jöjjön el a te országod!« A világgyűlés programjának a CE szövetségek bizonyágtétele és szolgálata minden részét át kell ölelni.

A magyar CE szövetségesek a mi közös Urunk nevében szeretettel hívnak meg bennünket és megnyitják szivüket, házaikat. A nemzeti s világgazdasági nehézségek között nagy kegyelem, hogy előállhatunk ezekkel a tervekkel. Az egyes részletekről felvilágosításokat adnak: Vandersall B. Stanley titkár, Boston, USA, Európa számára Wetzig Károly, Woltersdorf bei Erkner, Mark, vagy Sallay István, Budapest, VIII., Gyulay Pál-utca 9.

Végül felhívjuk minden nemzet, nyelv és faj négymilliónyi szövetségését és kérünk minden evangéliumi egyházat, egyesüljenek velünk abban az imádságban, hogy ez a világgyűlés gazdag gyümölcsök hordozója lehessen.

Boston, Mass.

Daniel A. Poling,
elnök.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

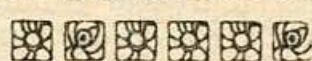
Cseh Lajos nyug. áll. isk. igazgató-tanító életének 91-ik évében február hó 26-án csendesesen elhunyt. A megboldogult hosszú időn át működött a németi-i református iskolában. Innen nevezték ki, a felekezeti iskola megszűnésekor, az állami elemi iskolához tanítónak.

Kézdí-albisi dr. Bakcsy Domokos orvos február hó 13-án Sattmaron elhunyt. A megboldogult 83 éves volt és már régóta gyöngéledett, de a súlyos próbát keresztyéni türelemmel viselte. Az elhunytban az ottani leánygimnázium igazgatónője férjét, kézdí-albisi Bakcsy Gergely református főgimnáziumi nyugalmazott igazgató testvérét gyászolja.

Legyen áldott emlékezetük.

HIREK

Lelkészválasztás. Olyan lelkészválasztásról kell hirt adnunk, mely reánk nézve nem nyereséget, hanem veszteséget jelent. Dr Szabolcska László timișoarai lelkész-esperest a budahegyvidéki gyülekezet egyhangulag lelkészévé választotta. Hogy is mondja Arany: »Sirt az ég egyik szemével, a másikkal nevetett«. Mi is.

A dunántuli püspök Medgyaszay Vince lett. Medgyaszay Vince dunántuli egyházkerületi főjegyzőre esett 225 szavazat a dunántuli püspökválasztásnál, dr Vass Vince kecskeméti lelkészre 92. Győry Elemér győri lelkészre 56. Általános szótöbbséggel tehát Medgyaszay Vince választatott meg. Az új püspök eddig Lepsényben volt lelkész. Melegszívű, szelid és bölcs ember, aki nemcsak az egyház-kormányzásban, hanem az egyházi költészetben is jól ismert. 1868-ban született, előbb Berhidán volt lelkész, mezőföldi esperes, konventi és zsinati tag volt. Beiktatása virágvasárnapján lesz.

Lelkész zenei sikere. Dr Makkay Sándor erdélyi református püspök »Gyöngyvirág« című mesejátékát most ifj. Saja Sándor albiși lelkész megzenésítette. A megzenésített darabot február 23-án a két szerző jelenlétében mutatták be az oradeai színházban nagy sikerrel. A lapok mind a legnagyobb elismeréssel és dicsérettel emlékeztek meg úgy a darab meséjéről, mint zenéjéről és azt egyenesen a János vitézhez hasonlították. Örömmel emléke-

zünk meg erről a sikerről mi is és az ifjú zeneszerző lelkész-társunknak további előhaladást és sikereket kívánunk.

Irott engedély kell. Az érmelléki egyházmegye közgyűlése február 25-re volt összehívva és össze is gyűlt a nemes tractus olyan szép számmal, amilyenben már hosszú évek óta nem volt együtt. Mindenkit érdekelt, mi lesz az esperes-választás ügyével? Megnyílt a gyűlés, folyt a számbavétel, az alakulás, amikor egyszerre csak fegyveres emberek jelentek meg és az elnökségtől az írott engedély felmutatását követelték. Ez pedig nem volt, mert ezelőtt nem is kellett, elég volt egyszerűen bejelenteni és meg lehetett tartani a gyűlést. Azonnal küldöttség ment a primpretorhoz, aki udvariasan, de a leghatározottabban kijelentette, hogy a gyűlés nem tartható meg. Szétoszlott tehát, hogy majd 5—6 hét múlva újra összeüljön. Addig pedig interregnum állott be, amenyiben a súlyos beteg Végh József most már ténylegesen visszavonult az esperességtől, átadván azt Jakab József legidősebb tanácsbírónak. Így nem jutott még mindig nyugvópontra az érmelléki esperes-választás, amire pedig igen nagy szükség volna már.

Molnár Mária misszionáriusnő hazautazási költségei összegyűjtésére indított akció szép eredménnyel jár. Utazási költségeinek jó része már befolyt a Ref. Külmissziói Szövetség pénztárába, azonban 500 pengő még mindig hiányzik ahhoz, hogy a

misszionáriusnő elinduljon hazafelé. A Szövetség lapunk útján is kéri a kilométer-jegyek terjesztőit, hogy az eladott jegyekkel minél előbb számoljanak el és az eddig még el nem adott jegyeknek igyekezzenek gazdát keresni, hogy Molnár Mária minél előbb elindulhasson szabadságára.

Használt levélbélyeget kér a Ref. Külmisziói Szövetség olvasóinktól. A hibátlan régi és új, magyar és külföldi bélyeget értékesíteni tudják a külmiszió céljaira. Arra kérünk azonban mindenkit, hogy csak hibátlan és ép bélyeget küldjenek és azokat nyomtatványképen adják fel a Külmisziói szövetség címére: Budapest, IX. Rádai-u. 15.

Egy földműves család ifjusági alapítványa. Hosszu évek óta betegeskedett Koskon Csizmadia Lajos hittestvérünk. Halála előtt 800 pengős alapítványt tett, melyet testvérei később 1000 pengőre pótoltak ki. Alapítványom célja különösképpen az ifjuság vallásos nevelésére és a szegénysorsuaknak a tanulásban való segítése — mondja az alapítólevél. — Milyen csodálatos. Egy földműves család, amelyik megérezte, hogy Krisztusnak az ifjusági munkában segítségre van szüksége.

A Kecskeméti Reformátusok Lapja egyik számából vesszük a következőket. Különösen szép példáját adta egyháza iránti ragaszkodásának egy kecskeméti ifju, aki már régebben elhatározta, hogy első keresményét Isten dicsőségére szánja. Hosszu idő és ut után megérkezett az alkalom, kézhez kapta első keresményét. Boldogan tett eleget fogadásának és az egy-

házat egy szép úrasztali kehelyvel ajándékozta meg. Az egyház egy édesanya örömeivel mondott köszönetet dr Németh Lászlónak és jegyzőkönyvbe foglalta nemes cselekedetét.

Virginia államban igen sok a süket ember. Két lelkész dolgozik közöttük, akik maguk is süketek és a süket ember különleges módján hirdetik embertársaiknak az igét. Rövidesen azonban új lelkészeket is kell alkalmazni, mert az eddigi két lelkész kevésnek bizonyult.

A theologiai tanárok évi konferenciája ez évben Budapesten volt február 22. és 23. napján. Résztvett rajta négy pápai, két sárospataki, három debreceni professzor, képviselve volt két professzorral Cluj, egyvel Losonc, ott voltak az összes budapestiek. A konferencia elnöke dr Sebestyén Jenő budapesti igazgató volt. A konferencián, amely minden ülészakát énekléssel, bibliaolvasással és imádkozással kezdte, két tudományos előadás hangzott el. Az egyiket B. Pap István »A református keresztyénség és az egyház,« a másikat dr Török István »A református keresztyénség és az állam« címmel tartotta. Mindkét előadáshoz értékes hozzászólások hangzottak el. A konferencián jelen volt és tanácskozásaiban is résztvett dr Ravasz László püspök, aki előtt a konferencia tiszteletadását dr Kállay Kálmán debreceni hittudományi kari dékán, lelkészképzőintézeti igazgató tolmácsolta.

Lelkészbeiktatás. A körösladányi lelkipásztori állásba Gyökössi Dánielt február 24-én iktatta be Harsányi Pál esperes.

A *cluji hidelvei* ref. egyházközség szakított a régi és legtöbb helyt ma is fennálló köszönési formákkal (p. o. alázatos szolgálja, ajánlom magam, stb.) Az ezen egyház körzetéhez tartozó hittestvérek ugyanis egymást »Békesség Istentől« szavakkal üdvözlnek.

Társszerkesztők:

Ardai Aladár, Bokor Sándor,
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

S. K. T—d. A másikat is hamarosan hozom, az utolsó Célkitűzés után. Magam is programba vettem, de így helyettem megírtad. Legfeljebb besorozom a sorozatba. — V. I. Megkaptam, sort keritek rá. — B. L. Lapzártakor kaptam, a jövő számban hozom.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

Pályázati hirdetés. Az egyházkerületi közgyűlés 104—1934. sz. határozatával ka ott megbízás értelmében ezennel pályázatot hirdetek református multunkból vett történelmi elbeszélés megírására. A pályaművek terjedelme 16 oldalas traktátus füzetnek feleljen meg, névvel vagy jelige alatt küldhető be a püspöki hivatalba. Tekintettel arra, hogy több pályadij is adható ki, a pályázatot határidőhöz nem kötöm, hanem bármely beérkező pályamunka azonnali elbírálására nézve intézkedtem. Pályadij 200 Lei, amely a pályamunka megjelenésekor esedékes. Ez a pályadij nagyobb terjedelmű pályamunka elfogadása esetén arányosan felemelhető. Propaganda okokból azonban 16 oldalnál nagyobb terjedelmű traktátus füzetet csak egészen kivételesen adhatunk ki. A pályadij az egyházkerületet feljogosítja 1000 példányos kiadás rendezésére. Jogában van az egyházkerületnek további kiadásokat is rendezni, 1000 példányonként, a szerző megkérdezése nélkül, utólagosan esedékes 10 százalék tiszteletdíj biztosítása mellett. A szerzőnek művét más kiadónak átengedni, vagy más kiadásban, bármely formában megjelentetni csak alulírott engedélyével van joga. Oradea, 1935 február 26. Csernák Béla, s. k., az iratterjesztési bizottság elnöke.

A *sätmari fiuliceum* számára beküldött karácsony másodnapi perselypénzek: Salard 100, Ciaveş 25, Petin 39, Doba 76, Borş 100, Apa 150, Adrian 60 és 45 Lei (vas. isk.).

A »Református Árvaházi Képes Naptár« 1936. évi (X-ik) évfolyamában közlendő irodalmi művekre pályázatot hirdetek. Az irodalmi művek tárgya lehetőleg egyháztörténelmi, vagy egyházunk jelen életéből meritett legyen. Terjedelmük 3—4 naptári oldal lehet. A bíráló bizottság által elfogadott munka 300 Lei jutalomban részesül. A pályamunkák alólírotthoz küldendők 1935 június 1-ig. Oradea, 1935 március 10. Csernák Béla, s. k., az iratterjesztési bizottság elnöke.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkeszi Hivatalnak

Jud. Arad

Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934.
sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

ÖSSZES iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb árakon postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók:

**nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

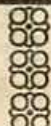
-8008 05 8008

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Célkitűzés.

IX.

Célkitűzéseink és feladataink sora nem lenne teljes, sőt nagyon is hiányos maradna, ha elfeledkeznénk egyik legmodernebb, de még mindig nagyon elhanyagolt, bátran mondhatjuk: legelhanyagoltabb kérdésről, a sajtóról.

A sajtó tekintetében egyházunk hivatalosai között egy nagy hibával és egy nagy hiánnyal találkozunk. Hiába a világi sajtónak mindenre felhasználása és hiánya annak és a magunk sajtójának mellőzése.

Évek óta végtelen szomorúsággal tapasztalhatjuk egyeseknek azt az eléggé el nem ítéhető eltévelyedését, hogy ha valami ügyvélt sérelem éri őket, vagy magas tetszésükkel egyik-másik hivatalos intézkedés, határozat nem egyezik meg, talán személyes összejövetekbe kerülnek tisztársukkal, ahelyett, hogy úgy a maguk, mint az egyház és közelebről gyülekezetük érdekében minél nagyobb csendben igyekeznének elintézni, azonnal sietnek a világ elé tálalni. Rettentő önzéssel és szűk látókörűséggel nem gondolják meg, hogy maguknak semmit se használnak vele, de annál többet ártanak kartársaiknak, kikre egy-egy sajnálatos esetet azonnal általánosítanak és ártanak egyházuknak. A világ, főképen ellenségeink kapva kapnak rajta, mint ingyencsemege és alkalmas időben fegyvert kovácsol belőle ellenünk. Azt se veszik észre, vagy nem gondolják meg, hogy az igénybe vett — legtöbbször nem keresztyén — sajtó milyen jól tudja ezt a bűnös önzést a maga céljára és üzletileg is hasznosítani.

A másik jelenség ezzel ellentétben azt mutatja, hogy a sajtót a magunk céljaira nem használjuk fel. Visszaemlékezem zsinatunk legutóbbi ülésére. Alig jelent meg róla a napi lapokban egy-egy szűkszavú hiradás, míg más egyházak sokkal kisebb jelentőségű

eseményeiről hatalmas, több hasábos cikkben adtak hirt. Ennek egyszerű oka, hogy mi magunk nem gondoskodunk egyházi életünk mozzanatainak a nyilvánosságra tartozó közléséről. Így aztán csak természetes, hogy vagy nem azkerül a világ elé, aminek szerintünk oda kellene kerülni, vagy nem úgy, ahogy szeretnénk és ahogy az ügy fontossága megkívánná.

De nemcsak a világi sajtó tekintetében tapasztaljuk ezt, hanem saját lapjainkkal szemben is. Ha figyelemmel kísérjük egyházi lapjaink rovatát, azonnal szemünkbe ötlük ennek bizonyosága. Mi szerkesztők tudjuk, hogy milyen nehéz egy-egy hirt megszerezni és valószínűs ünnep, mikor minden utánajárás és sürgetés nélkül meglepnek egy idejében beküldött hirrel. Mert ha elszánja is egy-egy jelenvolt, vagy megbizott, hogy tudósítást ír, rendszerint hetekkel később teszi, mikor már el is feledték, vagy aktualitását régen elveszítette. Mindezekből megállapíthatjuk, hogy nagyon keveseknek van érzékük az újságírás iránt és hogy a sajtó tekintetében szervezetlenek vagyunk.

Sok kívánni valót találunk egyházi lapjaink terjesztése tekintetében, minek legszembeütőbb bizonyosága a Református Jövövel szemben még mindig sajnálatosan tapasztalható közönyösség. Ma már minden komolyan gondolkozó és egyházát szerető ember tisztán látja azt a nagy hivatást és hézagpótló munkát, melyet ez a lap betölt és csudálatos, hogy még mindig vannak, akik nem ragadják meg örömmel azt a nagy segítséget, melyet e lap elterjesztése által saját munkájukban nyernek és nem érzik azt a nagy felelőséget, mellyel egyházunk minden intézménye s így e lap iránt is tartoznak.

Elodázhatatlan feladatunk, hogy e lapot tovább fejlesszük és heti lappá tegyük. Ezt ebben az évben feltétlenül meg kell valószínűsítanunk! Az új évfolyamot már a következő adventben heti lapként akarjuk és kell megkezdenünk. Ha másként nem, legalább négy téli hónapon át szeretnénk hetilapként megjelentetni. És amit aztán, ha ez a kísérlet beválik, az év nagyobb részére is ki lehet terjeszteni.

A célok és tervek sorozatát a sajtó kérdésben még ezzel sem zárhatjuk le. Szívünkben itt él egy távolabbi terv, a református napilap felől. Ma már minden egyháznak van sajtó organuma, mellyel hatalmasan munkálkodik az egyházon kívül is céljai elérésére, csak nekünk nincs. Ezért nekünk sokszor magunkat megtagadva és áldozatot hozva olyan lapokhoz kell folyamodnunk, melyeknek a világnézetével nem azonosítjuk magunkat. Másfelől — ami még sokkal nagyobb veszedelem — hiveink velünk ellenséges érzésű és gondolkozású lapokat és tökéket támogatnak s közben a pénzükért mérget kapnak és áldozatai lesznek.

Az elmondottakat összefoglalva; önfegyelmeléssel és egymás megfegyelmelésével oda kell hatnunk, hogy senki se találja ki a világ elé azt, amit legtöbbször rejtegetni kellene. Továbbá meg kell szerveznünk egyházmegyénket és egyetemesen úgy a világi, mint az egyházi sajtó-tudósítást. Végül teljesítse mindenki lelkiismeretesen és becsületesen kötelességét a Református Jövővel és annak további kiépítésével szemben, hogy ez a szépen induló és nagyon megszeretett lap minden református család nélkülözhetetlen olvasmánya lehessen.

Debreczeni István.

EFRAIM FIAI.

Elképedve átélik a zsoltáriró az efraimiták csufos kudarcán. Hogyne, mikor minden nekik kedvezett a harcban. Fegyvereik, hadi szerszámaik elsőrendűek valának. A biztos diadal a kezükben volt már. És . . . a döntő pillanatban hátat fordítottak az ellenségnek.

Elvesztették Istenben vetett hitüket. Ezzel el a minden erők örökforrásával való élő összeköttetésüket. El minden abból eredő lelki mozgató erőiket: kötelességérzeteiket, magasabb rendeltetésük szent vízióját, jövőbe vetett szilárd hitüket. Bálványimádás paralizise lepte meg őket; a gyönyörkeresés, az önzés, az engedetlenkedés könnyűvérű pogánysága. Nemcsoda, ha csapás, romlás, végítélet égő zsarátnoka zudult érte rájuk. Örök elfeledés sötét örvényébe sodortattak bele.

Jól fel voltak az efraimiták fegyverezve; mégis elszöktek az ütközet elől; ezért elpusztultak.

Lelket megrázó tragédia ez! Szörnyű figyelmeztető jel minden időknek!

*

Korszakos nagy idők ezek a maiak az Úrért folytatott küzdelmek történetében. Felbecsülhetetlen értékek forognak kockán.

Ránk szakad-e véres háboruk pusztító réme? . . . Tuléli-e azt civilizációnk? . . . Kommunizmus hódítja-e meg ezt a világot — avagy a fascizmus? . . . Eláraszt-e csakugyan bennünket a sárga veszedelem? . . . Fentmarad-e az egyház, a vallás utána? . . . Ránk hajlik-e sötét korszakok fekete árnya? . . . Feltámad-e a vad pogányizmus? . . . Ránk szakad-e a végítélet? . . .

Ezek és sok más eféle nehéz kérdés nyugtalanítja ma a komoly emberek lelkét. Ösztönösen megérik, mint a mező vadja a fergeteget, hogy valami végzetesen nagy dolgok vajudnak a világban, hogy súlyos idők ezek.

*

»Verd ki a fejedből!« — kacagják feléd a bölcs tanácsot sokan. »Sohse törődj a bajokkal; úgy sem segíthetsz rajta. — Egyél, igyál, táncolj, sportolj! — Ugy is egyszer élünk. Minek elrontani azt is komor kesergéssel.«

Gonosz orvosság ez; rosszabb minden bajnál. Semmit se használ. Hiszen ez a világ nem enged elfelejteni nekünk semmit se. Ez a mai kor elválaszthatatlanul összefűz bennünket más nemzetekkel a gazdasági, ipari, kereskedelmi érdekek, a hajózás, a vasut, a repülők, a posta, távbeszélő, a rádió, az elektromos fotocellák ezer, meg ezer láthatatlan finom köteléke által.

Vagy ahogyan találóan mondja Mathecos: a minnesotai farmer azért megyen tönkre, mert amerikai traktorok aratják Szibériában azt a gabonát, amit Délamerikába szállítanak, aminek az árát az csak úgy tudja kifizetni, ha marhahúsát megveszi tőle Anglia, aki megint csak úgy lesz fizetőképessé, ha iparcikkeit el tudja adni valamennyinek. A lancashiri textilmunkás munka nélkül nyomorog azért, mert az olcsó japán munkáslányok tömegtermelése folytán a kínai kereskedők az arab kikötőkben felöltöztetik Afrika négereit oly pamutruhába, aminek a nyersanyaga Indiában termett.»

Olyan határtalanul érzékeny a világ eme gazdasági összefűződése, hogy a tokiói japán kereskedő — minden jószándéka mellett is — ruinálhatja a liverpooli angolt; a shanghaii a melbourit; a londoni a johannesburgit; olyan alaposan pedig, hogy soha többet nem állhat talpra. A nagy világközpontok éppen úgy össze vannak kötve egymással, akár csak az emberi agyvelő idegszálai. Nagyon összezsugorodott ma már a világ. Nincsenek benne distanciák.

Éppen azért ott rejlik korunk végzetes baja, hogy ezek dacára az emberek még ma is *nacionálista* ésszel gondolkoznak *internacionálista* dolgokban. Ezért jut folytonosan zátonyra a világgazdaság, világpolitika, világerkölc szent ügye. Tizennyolcadik századbéli aggyal gondolkoznak a huszadik században. Ez teszi a mai helyzetet olyan tragikussá.

E tényeket ignorálni nem lehet. Hátat fordítani nekik lehetetlenség. Elszántan szembe kell szállani velük.

*

Mindenek előtt számot kell vetnünk az ellenségekkel. Leltárt kell csinálni róluk.

1. Ott van legelőször is a *vak industrializmus*. E gögös nagyipar nem hajlandó osztozkodni a hasznon senkivel. Szivtelen, kegyetlen. Képes a legvéresebb háborút viselni nyersanyagjaiért. Hajlandó a legszennyesebb konkurenciára. Örültje ez a nagy nyereségnek. Ennek a tisztességtelen, igazságtalan, embertelen üzérkedésnek okvetlenül véget kell vetni,

2. Látták sokan a világháboruban a *kapitalizmus* vérlázító viselkedéseit. Eltörrendőnek tartják azt azért sokan. Nagy tévedés lenne. Csak reformálni kell. A zsarnok egyeduralmat kell ledönteni benne.

3. A *leninismus* valóságos réme a világnak. Életfilozófiája nyers materializmus, osztályharca barbár, proletárdiktaturája vérszomjas szörnyeteg.

4. *Hedonismus, pagonismus* mind halálos ellensége civilizációnknak. Az a szellem ez, mely azt hirdeti fennen: »Élj mennél vigabban; csak a saját gyönyöröddel törődj; úgy sem számít semmit a morál. Csupán a pénz beszél.«

Egy néhány ez a környező ellenségek közül. Csatasorban állnak. Világuralomra törnek.

Mit csinálunk mi velük szemben? . . . Gyáván hátat fordítunk nekik? . . . Isten határozottan beszél: »Ijjakkal vagy felfegyverezve, vivid meg a harcot!«

*

Bámulatosan jól fel vagyunk fegyverkezve gépekkel. Apáink még álmodni se merészeltek volna róluk. Mi lenne, hogyha mi ezeket Istenért, Krisztusért, jó akaratért, békességért használnók fel? . . . Elképesztő csodákat mivelhetnénk velek.

Korunk a gőz, a villany, a benzin korszaka; a telefon, a telegráf, a rádió csodás világa. Egyetlen perc alatt hétszeresen körülröpíthetjük szavunkat a föld körül. 640 kilométer óránkénti sebességgel repülünk a légben, 320-al rohanunk a földön. Uj kezeink, uj lábaink, uj szemeink, uj füleink vannak.

Mit csinálunk velük?! Életpusztítást, vagy életvédelmet?! Mire valók repülőgépeink?! Háborúra, avagy békére? Szeretetre, avagy gyűlöletre? Pompás eszközeink vannak az idő és a tér megkurtítására. Az Ur harcában használjuk-e őket? Az emberiség javáért-e?! Megtanultunk-e jobbképességben élni egymással, avagy könyörtelenül pusztítjuk egymást?!

A jó Isten harca a béke és a jóakarát harca; a testvériség, az igazság és a jog harca. Csudálatos hatásu gépekkel kezünkben, nem fordíthatunk hátat az ellennek. Isten dicsőségére, emberiség javára fel kell azokat hiven használnunk.

*

A modern tudomány is rendkívül értékes fegyvereket ad. Földmívelésben, gyümölcs és virágkertészetben szinte korlátlan lehetőségeket nyújt. Hegyeket mozdit el, vizeket hidal át, sivatagokat tesz virágos kertekké.

A biologia típusokat kreál, a bakteriologia elpusztítja a betegség csiráit. Az orvostudomány testet, lelket gyógyít. Jobban fel vagyunk fegyverezve szenny, betegség, halál ellen, mint bármikor ezelőtt. Az egész tudomány az élet egészsége, jóléte, műveltsége, szépsége mellett van. Istenért kell használnunk e dicső fegyvereket. A saját hibánk lészen, ha a gonosz ragadja el előlünk és használja fel ellenünk őket.

Jóakarattal lelkünkben hadat izenhetünk az iszákosságnak, börtönös bűnöknek s minden ezek undok fajzatának.

Még a poklok kapui is megremegnek a csatakiáltástól.

*

Minden ezen az egy feltételen fordul meg: *»hogya van bennünk elég jóakarata«*.

Ezt pedig egyedül a vallás szüli bennünk. De egyedül a Jézus vallása; semmiféle más. Nélküle tehetetlenek vagyunk. A tudomány megtanít bennünket arra, miképpen könnyíthetjük meg földi életünket, de nem tud megtanítani arra, micsoda az ember? miért van e földön? miért él? miért hal? A dolgok valódi értelme messze tuliesik a tudomány határán. Valamennyi komoly nagy tudós ezt vallja.

Az embernek erőre, szabadságra, fejlődésre van mulhatatlan szüksége. Ezt egyedül Krisztusban leli meg. A keresztyénség nem csupán egy a sok vallás közül. Ez az egyetlen igazi vallás. Minden más vallás megtalálja legmagasztosabb ideáját benne.

»Bennünk pedig a Krisztus értelme van«, mondja diadalmasan Pál apostol. Minden jó keresztyén ember ezzel van felfegyverezve.

Ahol azért jó keresztyénnel találkozunk össze, olyan emberre akadunk benne, aki szilárd elméjü ember; olyan lelkületüre, aminő az Ur Jézusban volt. A testvériség, a jóakarata, a békeszeretés emberével. Panasz nélkül való, vidám, boldog emberre, aki csak a jót keresi mindenben. Olyan emberre, aki tántorithatatlanul vágyik Isten akaratának utjain járni; még ha keresztyével jár is az. Ilyen elme, ilyen lélek, ilyen akarat nélkül sohasem tudjuk mi jóra fordítani a mai világ sorsát.

Fel kell ajánlani életünket ujból Krisztusnak. Lakozzék mi bennünk, fegyverezze fel Ő a lelkünket.

Érezzük ugyan, hogy mi magunkban keveset tehetünk a gi-

gászi ellenfelek ellen. Ámde ne feledjük, a harc az Istené. A haditerv az Ő kezében van. Mi csak eszközök vagyunk. Ő helyezett ide, ahol mostan vagyunk, hogy utolsó lehelletünkig tartsuk állásunkat. Nem veszthetünk, ha hivei maradunk. Isten velünk leszen!

Bokor Sándor.

ISKOLA

Az elemi iskolai énektanítási tanterv módosítása.

Közeledvén az egyházkerületi közgyűlés ideje, ugy hiszem, nem lesz időszerűtlen, ha egyházi főhatóságunk, közelebbről: az egyházkerületi tanügyi-bizottság népiskolai szakosztályának n. b. figyelmét tisztelettel felhívom az alábbiak megtárgyalására és mérlegelésére.

Érvényben levő elemi iskolai énektanítási tantervünket a Főtiszt. és Mélt. Egyházkerületi Közgyűlés 133—1927. sz. alatt erősítette meg, melyből azonban több olyan ének kihagyatott, melyeknek megtanítása nagyon kívánatos, sőt elengedhetetlenül szükséges. Eppen ezért a már tantervben levő énekek közzé jónak látnám felvenni még a következő énekeket:

I. osztályban: a LXXX., XCVI. zsoltárt és a 28., 30., 91., 167., 335. dicséretet;

II. osztályban: a XXVIII. zsoltárt és a 32., 163., 195., 197., 200., 236., 318. dicséretet;

III. osztályban: a XCII. zsoltárt és a 201., 289., 294., 300., 332. dicséretet;

IV. osztályban: a XXXVI., XCI., CIV. zsoltárt és a 99., 282., 301. dicséretet;

V—VI—VII. osztályban: a XXVII., XLVII. zsoltárt és a 286. dicséretet.

Ezzel szemben elhagyhatónak találok a II. osztályból az 59. és a 63. dicséretet (utóbbi már az I. osztályban is elő van írva), a III. osztályból a 65. dicséretet és az V—VII. osztályból a VI. zsoltárt.

Osszehasonlítva az érvényben levő tantervet ezen tervezettel, azt látjuk, hogy az elemi iskola 7 éve alatt az érvényben levő tanterv szerint 44 zsoltár, 53 dicséret és 6 temetési ének, összesen 103 ének tanítandó meg; míg e tervezet szerint ugyanazon idő alatt 52 zsoltár, 67 dicséret és 11 temetési ének, összesen 130 ének, tehát 27-tel több megtanítása válik kötelezővé. Szerintem ez a 27 ének — többlet nem okozhat súlyos gondot a tanításban és különösen ott nem, ahol felekezeti iskola van, mert naponta legalább

10—12 éneket el lehet ismételtetni a rendes énekórán kívül, — amely nagy előny azokkal szemben, akik az állami iskolába járó és magyarul jól sem tudó gyermekekkel kell elvégezzék ugyanezt a munkát a szűkreszabott heti 1, legjobb esetben 2 énekórán és esetleg a vasárnapi iskolában.

A fentebb jelzett énekeknek tantervbe való bevételeit úgy szöveg, mint dallam szerkezetüknél fogva jónak vélem, mert legtöbbször a gyermekek nagy örömmel és igen könnyen megtanulják, de legtöbb énekdallamra több más éneknek a szövege is énekelhető. Ha azonban nem tanítjuk meg a dallamokat már az iskolában, akkor nem lehet használni azokat a gyülekezeti istentiszteleten sem, mert legfeljebb a kántor fog szólózni, de nem lesz az gyülekezeti ének. Már pedig minden énektanításnak egyik főcélja: a gyülekezeti éneklés minél változatosabbá és szebbé tétele!

Tisztelettel kérem azért egyházkerületünk minden érdekelt hivatalosát, hogy ezen ügyhöz hozzászólani és b. észrevételeiket, megjegyzéseiket mielőbb megtenni sziveskedjenek, hogy így, az ügyet rövid idő alatt megtárgyalva, a tanügyi-bizottság már kész tervvel járulhasson a folyó évi egyházkerületi közgyűlés elé, hogy az énektanítási tanterv módosítása és megerősítése mielőbb meg-ejthető legyen.

Sánmiclauş.

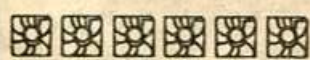
Váry Imre,
ref. orgonista-kántor.

IRODALOM

Pásti Veráék nemzetsége. Elbeszélés Rákóczi korából. A családi tüzhely mellett II. sorozatának a 17. száma jelent meg ezzel a címmel. A sok kedves és értékes elbeszélés között ez a leghatásosabb és így a legértékesebb kuruc-történet. Benne van őseink küzdelme, szenvedése, dicsősége. Benne van a szülőföld és egyházunk és hitünk szeretete, a magyar nő hősiessége és jövőnk felől hozzá fűzött reménységünk. Ezen kívül elég csak annyit tudni, hogy ezt a megható és fölemelő elbeszélést Sárközi Lajos írta, kinek a legsikerültebb írása. Ára 4 Lei.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Dancs Sándorné Vadnay Margit gențiu-i tanítónő, Dancs Sándor ottani tanító felesége, 30 éves korában március 13-án rövid, de súlyos szenvedés után elhunyt. A szintén beteg férjén kívül két kis gyermeke, szülei gyászolják. A korán elköltözött kedves fiatal asszonyt, s a kiváló tanítót őszinte szívvvel gyászoljuk és szereteteinek fájdalmában igaz részvételt osztozunk.

HIREK

Sulyok István püspök úr március 19. és 20. napjain látogatta meg az oradeai leánygimnáziumot és internátust. Figyelemmel kísérte a tanárnők tanítási eljárását, a tanulók feleleteit, átnézte az írásbeli dolgozatokat, rajzokat, s a tapasztaltak felett meglepedését nyilvánította. — Egyházi törvényeink szerint az ő kezébe lévén letéve iskolánk felett a legfőbb ellenőrzési jog, meleg szeretettel hordozza szívében iskolánk sorsát és megtette a lépéseket az irányban, hogy a külső-belső követelményeknek megfelelő iskolánk visszanyerje nyilvánossági jogát.

Dr Brunner Emil a nagyhirű zürichi teológiai professzor a Ker. Ifjúsági Egyesületek Szövetségének meghívására meglátogatta a magyar református nevezetesebb központokat s mindenütt előadásokat is tartott. Március 5-én Pápán, 6-án Sopronban, 8-án Budapesten tartott előadást a teológusok részére. Márc. 9-én a pesti ref. presbitereknek tartott előadást, 10-én prédikált a hold-utcai német templomban, ugyanazon nap estéjén előadást tartott a csoportmozgalomról. Márc. 11-én már Sárospatakon volt, 13-án a debreceni ref. egyház és tudományegyetem fogadta, 14–16-ig

az erdélyi ref. lelkészek konferenciáján működött közre.

Egyházfegyelem a makói egyházban. A makói presbyterium az egyházközségi bíróság elé utalta azokat az egyháztagokat, akik a házasságkötés előtt reverzálist adtak. Az ilyeneket sulyos fegyelmi büntetésben részesíti. Négy fegyelmi büntetés van: 1. feddés, 2. választási és választhatósági jogtól megfosztás, 3. az úrvacsorától eltiltás, és 4. minden jognak elvesztése, amikor csak templomba járhat, gyermekét megkereszteltetheti és iskoláztathatja. Halottját az egyház nem temeti el, a temetőt nem veheti igénybe, nem harangoztathat. E sulyos büntetés azonban csak addig tart, míg hibáját helyre nem hozza.

A francia reformátusok 1935-ben ünnepséget rendeznek abból az alkalomból, hogy Kálvin János 1535 augusztusában írta meg az *Institutió* előszavát, melyben művét I. Ferenc királynak ajánlja. Ebből az alkalomból a párizsi Nemzeti Könyvtár kiállítás rendez Kálvin és a francia reformáció címen. A kiállításon kívül kongresszus is lesz, amelyen francia és külföldi tudósok és írók tartanak majd előadást Kálvinról és a kálvini irányu reformációról.

■ ■ ■ ■ HIVATALOS RÉSZ ■ ■ ■ ■

Református Püspöki Hivatal Oradea.

1401–1935. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi és középiskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm az 53774–1935. sz. miniszteri határozat azon intézkedését, hogy:

Az összes felekezeti elemi és középiskolai kisebbségi tanárok és tanítók, akikről 1934 augusztusban megállapították, hogy nem beszélik a román nyelvet, valamint azok, akikről az 1934–35. tanév folyamán a náluk történt ellenőrző látogatások alkalmával meg-

37
1935

állapították, vagy megfogják állapítani, hogy nem bírják kellőképpen a román nyelvet. kötelesek különleges román nyelvi tanfolyamon résztvenni 1935 július 1 — augusztus 31 között a magánoktatási törvény 109. fej. 4. bek. szerint. Azt a vizsgálatot, amelyet f. évi május hóban a felekezeti iskolák tanáraival és tanítóival kellett volna tartani (lásd 626—1935. sz. Körr. H. L. 5. szám) ezek után *nem tartják meg*. A miniszter ismételten kijelenti, hogy fenti intézkedések csak a felekezeti iskolák tanszemélyzetére vonatkoznak. A tanfolyamra vonatkozó további intézkedéseket kellő időben közölni fogom.

Oradea, 1935. március 20. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

35
1935
1036—1935-III. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. Lelkészi hivatalnak.* Értesitem, hogy az 1934. évi egyházkerületi közgyűlés nyomtatott jegyzőkönyve ára fejében az egyes egyházakat példányonként 110 Leiel terhelte meg az egyházkerületi pénztár. Midőn erről értesitem, valamennyi nt. Lelkészi Hivatalt felhívom, hogy ezen összeget lehetőleg postafordultával az egyházkerületi pénztárba eljuttatni sziveskedjenek, Atyafiságos szeretettel: Sulyok István püspök, sk. Oradea, 1936 február 27.

1337—1925 II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A miniszterium 26,068—1935. sz. rendeletével közhírré tette a központi igazgatás rendelkezése alatt álló elemi iskolai inspectorok névsorát, amint következik: Cumpănici P. inspector gl. primar, Simion Gh. inspector gl. primar, Nicolaescu Gh. Ioan inspector gl. primar, Tulbure Gheorghe inspector gl. primar, Marinescu Gh. Moise inspector gl. primar, Bedeleanu Dionid inspector minoritari, Caracudovici Stelian inspector gl. primar particular, Lăteş Nicolae inspector pt. şc. part., Dinescu Gh. Nicolae inspector gl. primar, Rollea Ctin ins. pt. şc. prim minoritare. Oradea, 1935 március 15. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

1297—1935-I. *Pályázat a bányai egyházmegyébe kebeleztetett Dumbrava—Igazfalvai református egyház rendes lelkészi állomására.* Javadalom díjlevél szerint: 1. Lakás természetben. 2. Évi 500 Lei készpénz és 5.500 Lei drágasági pótlék, havi előleges részletekben. 3. 30. azaz harminc kat. hold agrárföld haszonélvezete, amelyért azonban az egyház nem szavatol. A földek adóit lelkész fizeti. 4. Vallás anitásért évi 500 Lei tiszteletdíj. 5. Az egyházkerület által megállapított stóla. 6. Államsegély, melyért az egyház nem szavatol. *Kötelesség:* az anyaegyházköztségben az egyházi törvények által előirt összes lelkészi teendők végzése. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. Pályázati kérvények a hirdetés közzétételétől számított 3 héten belül oklevéllel (másolatban), szolgálati bizonyítványokkal együtt, a bányai egyházmegye esperesi hivatalához (Timişoara), küldendők. Oradea, 1935 március hó 13. Sulyok István s. k., püspök.

Karácsony másodnapi perselypénzeket beküldött a satumari középiskolák részére: Sighet 150 Lei, Şimion 75 Lei.

Tanszerraktárunkban kapható román nemzeti zászló, rúd nélkül, 70 cm. széles, 210 cm. hosszú, jó minőségű klotból, 110 Lei. *Imnul naţional* fali tábla alakban kb. 70 Leies árban.

A királyhágómelléki ref. egyházkerület iratterjesztésében kaphatók:

Sylveszter. Bibliai lexikon I—II. kötet	Lei 800
Biblia bőrkötés, aranyozott széllel	« 500
» « piros metszéssel	« 400
« vászonkötés piros metszéssel	« 250
« « márvány metszéssel	« 80
« »	« 100
« «	« 120
Ujszövetség zsoltárral	« 20
« zsoltár nélkül	« 15
Ujszövetségek	30—50—60—80 leies árakban
Zengjen hálaének	Lei 10
»Maradj velem« imádságos könyv	« 60
Ravasz: »Hazafelé« imádságos könyv	« 150
Az »áldott orvos« betegeknek való imáds. könyv	18—20—25 leies árakb.
Az Ur csodásan működik	Lei 16
Zöld M.: Az én világom. Versek.	« 14
Tereh G.: Közelebb hozzád. Versek	« 40
László M.: Gyermekszindarabok	« 20
« « Öreg tanító háza. Szindarab	« 20
Szabó L. E.: Az áldott orvos közeleg. Szindarab	« 10
Lévai L.: Szakadék szélén. Elbeszélés	« 20
Debreczeni I.: Egyházi beszédek	« 150
Kálvin levélpapír csomagonként	« 25
Bibliajelzők	0·50—1—1·50—2·50 lei
Vasárnapi ellenőrző lap színes képmelléklettel darabonként	Lei 1
»Családi tüzhely mellett«. Elbeszélések, versek	2—3 lei
Dr Szemethy Géza: »Tebenned biztunk« zsoltár dolgozatok férfi, női és vegyeskarokra	Lei 50
Mesék és elbeszélések, gyermekmesék. Irta Csathó Jenőné	« 10

A husvéti ünnepi előadások

alkalmából felhívjuk a figyelmet a

Családi tüzhely mellett-ben

megjelent zenés szindarabra:

Mese a törpék kincséről.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak
Jud. Bihor

Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb árakon postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési [elbocsátó] bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

**nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea